

monu hieroboā t vniuersa q̄ fecit. t fortitudo eius qua p̄status est t quō restituit damascuz t emath iude in israel. nōne h̄ scripta sunt in libro sermonū dierū regum israel? Dormiuitq̄ hieroboā cū patribus suis regibus israel: t regnauit zacharias filius eius p̄ eo.

C. L. S. Azarie leproso successit ioabth̄ frat̄ ei⁹ super iudam zachariā q̄ occidit sellū t regnauit p̄ eo sup̄ israel: t hūc occidit manabē: t regnauit p̄ eo q̄ occidit oēs p̄gnantes de terra q̄ instituit tributaria dar̄i regi assyrioz: huic manaben successit pbacee filius eius: hūc occidit pbacee fili⁹ romelie: in dieb⁹ illis ascendit tbe glatphalasar rex Assur vastat terras israel. et in assyrios transfert. pbacee occidit ab iozie ioathan filius iozie rex iuda fecit bonū. fecit deus mites hostes in mendacium. mortu⁹ est ioabth̄ t regnauit achas filius.

Ca. XV

Anno vicefimo septimo hieroboam regis israel regnauit azarias filius amasie regis iuda. Sedecim annoz erat cū regnare cepisset: t quinquaginta duobus annis regnauit in hierlm. Nomē matris eius iecelsa de hierusalē. Fecitq̄ qd̄ erat placitū corā dño: iuxta oia q̄ fecit amasias pater eius. verūm̄ excelsa nō est demolit⁹. Adhuc populus sacrificabat t adolebat incensum in excelsis. Percussit aut̄ dñs regē t fuit leprosus vsq̄ in diem mortis sue. t habitabat in domo libera seorsuz. Ioathan vero fili⁹ regis gubnabat palacium t iudicabat pplm̄ terre. Reliqua autem sermonū azarie t vniuersa q̄ fecit. nōne h̄ scripta sunt in libro verborū dierū regum iuda. Et dormiuit azarias cū patribus suis. sepelieturq̄ eū cū maiorib⁹ suis in ciuitate dd. t regnauit ioathan filius ei⁹ p̄ eo. Anno tricesimo octauo azarie regis iude. regnauit zacharias filius hieroboā sup̄ israel in samaria sex mensibus. t fecit qd̄ maluz est corā dño sicut fecerāt patres ei⁹. Nō recessit a pctis hieroboā fili⁹ nabath. q̄ peccare fecit isrl. Cōiurauit aut̄ d̄ eū sellum fili⁹ iabes. percussitq̄ eū palā t interfecit. regnauitq̄ p̄ eo. Reliqua aut̄ vborū zacharie. nōne h̄ scripta sunt in libro sermonū dierū israel? Iste est sermo dñi quez locutus est ad iehu: dicens. Filij tui vsq̄ ad quartaz generationē: sedebunt de te sup̄ thronū israel. Factūq̄ est ita. Sellū fili⁹ iabes regnauit tricesimonono āno azarie regis iude. Regnauit aut̄ vno mense in samaria. Et ascendit manaben filius gaddi de tberfa venitq̄ samariā. t percussit sellū filium iabes i samaria t interfecit eū: regnauitq̄ p̄ eo. Reliq̄ aut̄ vborū sellū t iuratio ei⁹ p̄ quā tetēdit insidias. Nōne h̄ scripta sunt in libro s̄monū dierū regū israel? Tūc percussit manaben taphsam t oēs q̄ erāt in ea: t terminos ei⁹ de tberfa. Noluerāt ei apire ei. Et interfecit oēs p̄gnantes ei⁹: t scidit eas. Anno tricesimonono azarie regis iude regnauit manaben filius gaddi super israel decē annis in samaria. fecitq̄ qd̄ erat malum corā dño. Non recessit a pctis hieroboāz fili⁹ nabath q̄ peccare fecit israel cūctis diebus eius. Veniebat pbul rex assyrioz i tberfa: t dabat manabē pbul mille talēta argēti. vt esset ei in auxiliū et firmaret regnū eius. Indixitq̄ manaben argētū super isrl cūctis potētibus et diuitib⁹ vt daret regi assyrioz quinquaginta siclos argenti per singulos. Reuersusq̄ est rex assyrioz. et non ē moratus in tberfa. Reliqua aut̄ s̄monū manaben t vniuersa q̄ fecit: nōne bec scripta sunt in libro sermonū dierum regū israel. Et dormiuit manabē cum patrib⁹ suis. Regnauitq̄ pbaceia filius ei⁹ pro eo. Anno quinquagesimo azarie regis iude regnauit pbaceia fili⁹ manabē sup̄ isrl in samaria biennio. feit qd̄ erat malum corā dño nō recessit a pctis hieroboā fili⁹ nabath q̄ peccare fecit isrl. Cōiurauit aut̄ aduersus eū pbacee fili⁹ romelie dux ei⁹. et percussit eū in samaria in turre domus regie iuxta argob et iuxta ariph: et cū eo quinquaginta viros de filijs galaaditiaz t interfecit eū regnauitq̄ p̄ eo. Reliq̄ aut̄ s̄monū pbacee et vniuersa q̄ fecit. nōne bec scripta sūt in libro sermonū dierū regū israel? Anno quinquagesimo secūdo azarie regis iude. regnauit pbacee filius romelie super isrl in samaria viginti annis: t fecit qd̄ erat malū corā dño. Nō recessit a peccetis hieroboā fili⁹ nabath q̄ peccare fecit isrl. In diebus pbacee regis israel venit tbe glatphalasar rex assur t cepit abion. t abel domū maacha. et ianoē et cedes et asor t galaad et galileā. et vniuersaz terrā neptalim: t trāstulit eos in assyrios. Cōiurauit aut̄ t tetēdit insidias osee fili⁹ bela cōtra pbacee filiū romelie et percussit eum et interfecit. regnauitq̄ p̄ eo vicefimo anno ioabth̄ fili⁹ ozie. Reliqua autē sermonū pbacee t vniuersa q̄ fecit. nonne bec scripta sunt in libro s̄monū dierū regū israel? Anno secūdo pbacee fili⁹ romelie regis isrl: regnauit ioabth̄ filius ozie regis iuda. Viginti q̄nq̄ annis regnauit in hierusalē. Nomē matris ei⁹ hierusa. filia zadoch. Fecitq̄ quod erat placitū corāz domino. Juxta omnia que fecit ozias pater suus operatus est. veruntameu excelsa nō abstulit. Adhuc populus immolabat et adolebat incensum in excelsis. Ipse edificauit portam domus domini sublimissimam. Reliqua autem sermonum ioabth̄ et vniuersa que fecit nonne h̄ scripta sunt in libro verborū dierū regum iuda? In diebus illis cepit domū mittere in iudam rasiu regem syrie et pbacee filiū romelie. et dormiuit ioathan cum patrib⁹ suis: sepultusq̄ est cum eis in ciuitate dauid patris sui: et regnauit achas filius ei⁹ p̄ eo.

C. L. S. De regno achas in iuda post ioathan qui fecit malum. filium suum per ignem consecrauit. tbe glatphalasar innocauit in auxiliuz contra reges israel et syrie. de similitudine altaris. de damasco misit vasa que post ordinato commutauit. mortuus est: et ezechias filius ei⁹ regnauit pro eo in iuda.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
V
W
X
Y
Z

16
E
3
F
B
ij. pa. rrvij. a

ii. pal. xxi. a

Anno decimosextimo phacee filij romelie: regnavit achaz filius ioatba regis iuda. Viginti annorum erat achaz cum regnare cepisset: et sedecim annis regnavit in hierusalem. Non fecit quod erat placitum in conspectu domini dei sui sicut david pater eius: sed ambulavit in via regum israel. Insuper et filium suum consecravit transferens per ignem secundum idola gentium quod dissipavit dominus coram filiis israel. Immolabat quoque victimas et adolebat incensum in excelsis et in collibus: et sub omni ligno frondoso. Tunc ascendit rasin rex syrie et phacee filius romelie rex israel ad plandum in hierusalem. Tunc obsederet achaz non valuerunt superare eum. In tempore illo restituit rasin rex syrie baylam syrie: et eiecit iudeos de bayla. Et idumei et syri venerunt in baylam et habitaverunt ibi usque in die hanc. Misit autem achaz nuncios ad tbeplatbalasar regem assyriorum: dicens: servus tuus et filius tuus ego sum. Ascende et saluum me fac de manu regis syrie et de manu regis israel qui surrexerunt adversus me. Et cum collegisset argentum et aurum quod inveniri potuit in domo domini et in thesauris regis misit regi assyriorum munera. qui et accepit voluntati eius. Ascendit autem rex assyriorum in damascum: et vastavit eam et transtulit habitatores eius cyrenae. rasin autem interfecit. Perrexitque rex achaz in occursum tbeplatbalasar regi assyriorum in damascum. Tunc vidisset altare damasci misit rex achaz ad viam sacerdotem extrinsecum eius: et similitudinem iuxta omne opus eius. Extruxitque vias sacerdos altare. Iuxta omnia que preceperat rex achaz de damasco: ita fecit sacerdos vias donec veniret rex achaz de damasco. Tunc venisset rex de damasco vidit altare et venerat est illud. ascenditque et immolavit holocausta et sacrificium suum. et libavit libamina et fudit sanguinem pacificorum quod obtulerat super altare. Porro altare ereum quod erat coram domino transtulit de facie templi et de loco altaris et de loco templi domini. posuitque illud ex latere altaris ad aquilonem. Precepit quoque rex achaz viam sacerdoti dicens. Super altare matris offer holocaustum matutinum et sacrificium vespertinum. et holocaustum regis et sacrificium eius. et holocaustum universi populi terre et sacrificia eorum et libamina eorum et omnes sanguinem holocausti et universum sanguinem victimae super illud effundes. Altare vero ereum erit paratum ad voluntatem meam. Fecit igitur vias sacerdos iuxta omnia quae preceperat rex achaz. Tulit autem rex achaz celatas bases et luterum quod erat desuper. et mare deposuit de bobus ereis quod sustentabat illud et posuit super pavimentum stratum lapide. Misit quoque sabbati quod edificaverat in templo: et ingressum regis exterius convertit in templum domini propter regem assyriorum. Reliqua autem verborum achaz et omnia quae fecit. nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Dormiitque achaz cum patribus suis. et sepultus est cum eis in civitate david. et regnavit ezechias filius eius pro eo.

Esate. vij. a

B

L

D

CL. S. Ascendit contra osee salmanasar. et cum sibi tributarium fecit iterum rebellat osee: et incarcerat eum salmanasar: israel translatus est in assyrios. De colonis missis in samariam quos occidebant leones. mittitur sacerdos de israel qui eos doceat legem dei quae ei credere noluerunt. XVII

Anno duodecimo achaz regis iuda regnavit osee filius bela in samaria super israel novem annis: fecitque malum coram domino: sed non sicut reges israel qui ante eum fuerunt. Contra hunc ascendit salmanasar rex assyriorum. et factus est ei osee servus: reddebatque illi tributa. Tunc deprehendisset rex assyriorum osee quod rebellare nitens misisset nuncios ad sua reges egypti: ne prestaret tributa regi assyriorum: sicut singulis annis solitus erat: obsedit eam et vincitum misit in carcerem: peragatusque est omnem terram et ascendens samariam obsedit eam tribus annis. Anno autem nono osee cepit rex assyriorum samariam. et transtulit israel in assyrios: posuitque eos in baylam et in abor iuxta fluvium gozan in civitatibus medorum. Factus est enim cum peccassent filii israel domino deo suo quod eduxerat eos de terra egypti de manu pharaonis regis egypti. coluerunt deos alienos: et ambulaverunt iuxta ritum gentium quas praeceperat dominus in conspectu filiorum israel: et regem israel: quia filii fecerant. Et irritaverunt filii israel verbis non rectis dominum deum suum: et edificaverunt sibi et celsa in cunctis urbibus suis a turri custodum usque ad civitatem munitam. Feceruntque sibi statuas et lucos in omni colle sublimi. et subter omne lignum nemorosum: et adolebant ibi incensum super aras in morem gentium quas transtulerat dominus a facie eorum. Feceruntque verba pessima irritantes dominum. et coluerunt immundicias de quibus precepit eis dominus ne facerent verbum hoc. Et testificatus est dominus in israel et in iuda per manum omnium prophetarum et videntium dicens. Inevitabili aversione stris pessimis. et custodite precepta mea et caerimonias. iuxta omnem legem quam precepi patribus vestris. et sicut misi ad vos in manu servorum meorum prophetarum. Qui non audierunt: sed induraverunt cervicem suam iuxta cervicem patrum suorum qui noluerunt obedire domino deo suo et abiecerunt legitima eius. et pactum quod pepigit cum patribus eorum: et testimonias quibus contestatus est eos. secuti que sunt vanitates et vane egerunt: et secuti sunt gentes que erant per circuitum eorum super quibus preceperat dominus eis ut non facerent sicut et ille faciebant. Et dereliquerunt omnia precepta domini dei sui. feceruntque sibi conflatiles duos vitulos et lucos et adoraverunt universam militiam caeli. Servieruntque baal. et consecraverunt filios suos et filias suas per ignem. Et divinationi inserviebant et auguriis et tradiderunt se ut facerent malum coram domino et irritarent eum. Iratusque est dominus vehementer israeli. et abstulit eos a conspectu suo: et non remansit nisi tribus iuda tantummodo. Sed nec ipse iuda custodivit mandata domini dei sui. vel

Bieru

B

B

ritamen ambulauit in erroribus israel. quos operatus fuerat. Proiecitq; dñs omne semen israel: et afflicto eos et tradidit eos in manu diripientium: donec pñceret eos a facie sua. et eo iam tēpore quo scissus est israel a domo dō. et cōstituerunt sibi regē hieroboam filium nabat. Separauit em̄ hieroboam israel a dño. et peccare eos fecit pctm̄ magnus. Et ambulauerunt filij israel in vniuersis peccatis hieroboam que fecerat: et nō recesserunt ab eis vsq; quo dñs auferret israel a facie sua. sicut locutus fuerat in manu oim̄ seruoꝝ suoꝝ ppharū. Translatuſq; est israel de terra sua in assyrios vsq; in diē hanc. Adduxit autē rex assyrioꝝ viros de babilone et de cutha et de abaiath: et de emath et de sepbaruaim: et collocauit eos in ciuitatibus samarie p filijs israel: qui possederunt samariā et habitauerunt in vrbibus eius. Eūq; ibi habitare cepissent nō timebāt dñm et imisit eis dñs leones qui interficiebant eos. Nunciatusq; est regi assyrioꝝ et dictū. Bentes quas transtulisti et habitare fecisti in ciuitatib; samarie ignorāt legitima dei terre. et imisit in eos dñs leones: et ecce interficiunt eos: eo q; ignorent ritū dei terre. Precepit autē rex assyrioꝝ: dicens. Ducite illuc vnū de sacerdotib; quos inde captiuos adduxistis: vt vadat et habitet cum eis. et doceat eos legitima dei terre. Agitur cum venisset vnus de sacerdotib; his q; captiuus ducti fuerant de samaria. habitauit in berbel et docebat eos quomodo colerent dñm. Et vnaqueq; gens fabricata est deum suū. Posueruntq; eos in phanis excelsis q; fecerant samarite gens: et gens in vrbibus suis in quibus habitabant. Viri em̄ babilonij fecerunt sochob benoth. viri autē cutheni fecerunt nerzel. et viri de emath fecerunt asuna. Porro euei fecerunt nebaā et tachan. Hi autē qui erant de sapbaruaim cōburebāt filios suos igni. Adramelech et Anamelech dñs sepbaruaim: et nihilominus colebant dñm. Fecerunt autē sibi de nouissimis sacerdotes excelsorū: et ponebāt eos in phanis sublimibus. Et cum dñm colerent: dñs q; suis seruiebat iuxta cōsuetudinē gentiū. de quibus translati fuerant samariā. Usq; in pñtem diē morē sequitur antiquū. nō timeant dñm neq; custodiunt cerimonias ei; atq; iudicia et legem et mandatū qd̄ pcepit dñs filiis iacob quē cognominauit israel: et pcusserat cū eis pactum. et mādauerat eis dicens. Nolite timere deos alienos: et nō adoretis eos neq; colatis eos: et nō imoletis eis: sed dñm deū vestrū qui eduxit vos de terra egypti in fortitudine magna et in brachio extēto: ipm̄ timeate et illū adorate: et ipsi imolate. Cerimonias q; et iudicia et legem et mandatū qd̄ scripsit vobis custodite: vt faciatis cunctis dieb;: et nō timeatis deos alienos. Et pactū qd̄ pcussit vobiscū nolite obliuisci. nec colatis deos alienos. sed dñm deū vrm̄ timeate. et ipse eruet vos de manu oim̄ inimicorum vestroꝝ. Illi vero nō audierunt: sed iuxta

consuetudinē suam pñtinā ppetrabāt. Fuerunt igitur gentes iste timentes quidē dñm: s; nihilominus et idolis suis seruientes. Naz filij eorū et nepotes sicut fecerunt patres sui: ita faciunt vsq; in pñtem diē.

C. S. De regno ezechie q; fecit rectum: q; serpentem enemum cōfregit quem fecit moyses: et plura alta bmoī: et cōtra eū ascendit Salmanaſar q; transtulit israel in assyrios. post hunc ascendit rex sennacherib et cepit vniuersas ciuitates iuda et indixit ezechie regi iude. ccc. talenta argenti. et triginta auri q; misit ad rapsaces q; noluit loqui syraice.

Ca. XVIII
Anno tertio osee filij bela regis israel regnauit ezechias filius achaz regis iuda. Viginti quinque annos erat cum regnare cepisset et vigintinouē annis regnauit in hierlm̄. Nomē matris eius abisa filia zacharie. Fecitq; qd̄ erat bonū corā dño: iuxta oia que fecerat dauid pater ei;. Ipse dispauit excelsa et cōtriuuit statuas et succidit lucos: cōfregitq; serpentē enemū quē fecerat moyses. Siq; de; vsq; ad illud tēpus filij israel adolebant ei incensum. Vocauitq; nomē eius noe bestiam. Et in dño deo israel spauit. Itaq; post eum nō fuit similis ei de cūctis regibus iuda. sed neq; in his q; añ eū fuerūt et adbesit dño. et nō recessit a vestigijs eius. fecitq; mādata ei; q; pcepit dñs moysi. vii et erat dñs cū eo. et in cūctis ad que pcedebat sapiēter se agebat. Rebellaui q; cōtra regem assyrioꝝ: et non seruiui ei. Ipse percussit philisteos vsq; ad gazā et oēs terminos eorū. a turre custodū: vsq; ad ciuitatem munitā. Anno quarto regis ezechie q; erat ann; septimus osee filij bela regis israel ascendit salmanasar rex assyrioꝝ samariā: et opugnauit eā: et recepit. Nā post ānos tres āno sexto ezechie. id est nono anno osee regis isrl. capta est samaria. et transtulit rex assyrioꝝ isrl in assyrios. collocauitq; eos in bayla et in aboz fluuijs gozā in ciuitatibus medoz: q; nō audierūt vocē dñi dei sui. sed ptergressi sunt pactū eius. Dia q; pceperat moyses seru; dñi nō audierunt neq; fecerūt. Anno quartodecimo regis ezechie ascendit sennacherib rex assyrioꝝ ad vniuersas ciuitates iuda munitas. et cepit eas. Tunc misit ezechias rex iuda nuncios ad regē assyrioꝝ in lachis: dicens. Peccaui. Recede a me. et omne quod imposueris mibi feras. Indixit itaq; rex assyrioꝝ ezechie regi iude trecenta talenta argenti: et triginta talenta auri. Deditq; ezechias omne argentū qd̄ relictus fuerat in domo dñi. et in thesauris regis. In tēpore illo cōfregit ezechias valuas tēpli dñi et laminas auri quas ipse affixerat: et dedit eas regi assyrioꝝ. Misit autē rex assyrioꝝ tarthā et rapsaris et rapsacen de lachis ad regē ezechia cum manu valida hierusalem. Qui cū ascendissent venerunt hierusalem et steterunt iuxta aqueductū piscine superioris que est in via agri fulonis. vocaueruntq; regem. Egressus est autē

H
ij. Pa. rxi. a

B

E

ij. Pa. rxi. a
Ecci. xlvij. c
Esa. xxxvi. a

D

ad eos eliabim filius belchie ppositus domus.
 et sobna scriba et ioabe filius asaph a comenta-
 rijs: dicitque ad eos rapsaces. Loquimini ezechie
 Hec dicit rex magnus rex assyriorum. Que est
 ista fiducia qua niteris? Foritan inisti consilijs
 ut spares te ad filium. In quo confidis ut aude-
 as rebellare. An speras in baculo arundineo at-
 que confrecto egypto. Super quem si incubuerit homo
 comminutus ingredietur manu eius et perforabit
 eam. Sic est pharaon rex egypti. omnibus qui con-
 fidunt in se. et si dixeritis mihi in domino deo nostro
 habemus fiduciam. nonne iste est cuius abstulit
 ezechias excelsa et altaria et precepit iude et hieru-
 rusalem ante altare hoc adorabitis in hierusa-
 lem. Nunc igitur transite ad dominum meum regem
 assyriorum. et dabo vobis duo milia equorum. et
 videte an habere valeatis ascensores eorum. Et
 quomodo potestis resistere ante unam satrapam de
 servis domini mei minimis? An fiduciam habes in
 egypto propter currus et equites? Nunquid sine
 domini voluntate ascendi ad locum istum ut demoli-
 rer eum. Dominus dixit mihi. Ascende ad terram hanc
 et demolire eam. Dixerunt autem beliabim filius
 belchie et sobna scriba et ioabe. rapsaci. Precamur
 ut loquaris nobis servis tuis syriace: siquidem
 intelligimus hanc linguam et non loquaris
 nobis iudaice audiente populo qui est super murum.
 Responditque eis rapsaces dicens. Nunquid ad dominum
 tuum et ad te misit me dominus meus ut loquerer
 sermones hos et non potius ad viros qui sedent
 super murum ut comedant stercora sua et bibant urinam
 suam vobiscum. Stetit itaque rapsaces et et
 clamavit voce magna iudaice: et ait. Audite verba
 regis magni: regis assyriorum. Hec dicit rex.
 Non vos seducat ezechias. Non enim poterit e-
 ruere vos de manu mea. neque fiduciam vobis tri-
 buat super dominum dicens. Erues liberabit nos do-
 minus. et non tradet civitatem hanc in manu regis
 assyriorum. Nolite audire ezechias. Hec enim dicit
 rex assyriorum. Facite mecum quod vobis est utile. et
 egredimini ad me. Et comedet unusquisque de
 vinea sua. et de ficu sua. et bibetis aquas de cis-
 ternis vestris: donec veniam et transferam vos
 in terram que similis est terre vestre in terram fru-
 ctiferam et fertilem vini. terram panis et vinearum
 terram olivarum et olei ac mellis: et vivetis: et non
 moriemini. Nolite audire ezechiam qui vos de-
 cipit dicens. Dominus liberabit nos. Nunquid libera-
 verunt dii gentium terram suam de manu regis assy-
 riorum. Ubi est deus emath et arphat? Ubi est deus
 sepbaruaim ana et aua? Nunquid liberaverunt
 samariam de manu mea? Qui nam illi sunt in vni-
 versis dominis terrarum qui eruerunt regionem suam
 de manu mea. ut possit eruere dominus hierusalem de
 manu mea. Tacuit itaque populus: et non respondit
 ei quicquam. Siquidem preceptum regis acceperant. ut
 non responderet ei. Venitque eliabim filius bel-
 chie ppositus domus et sobna scriba et ioabe fi-
 lius asaph a commentarijs ad ezechiam scissis ves-
 tibus: et nuncianerunt ei verba rapsacis.

¶ Dicit ezechias ad esaiam: ezechias

expandit litteras coram domino. mittit esaias ad con-
 fortandum ezechiam angelus centum octoginta
 milia occidit. de assyrijs nocte illa revertit sen-
 nacherib in ninive. et ibi adorans in templo deum
 suum a filijs proprijs interficit. **¶** **Cap. XIX**

Que cum audisset ezechias rex scidit ves-
 timenta sua: et operatus est sacco. in-
 gressusque est domum domini: et misit eliabim
 ppositum domus: et sobnam scribam: et senes
 de sacerdotibus optos saccis ad esaiam. ppe-
 tam filium amos. Qui dixerunt. Hec dicit eze-
 chias. Dies tribulationis et increpationis et blas-
 phemie dies iste. Venerunt filij usque ad partum:
 et vires non habet parturiens. Si forte audiat
 dominus deus tuus universa verba rapsacis quem
 misit rex assyriorum dominus suus ut exprobraret de-
 um viventem et argueret verbis que audivit domi-
 nus deus tuus: et fac ordinem. pro reliquijs que repte-
 runt. Venerunt ergo servi regis ezechie ad esa-
 iam. Dixitque eis esaias. Hec dicetis domino vestro.
 Hec dicit dominus. Noli timere a facie sermonum
 quos audisti quibus blasphemaverunt pueri re-
 gis assyriorum me. Ecce ego imittam ei spiritum: et
 audiet nuntium et revertetur in terram suam. et deus
 eius gladio in terra sua. Reversus est ergo
 rapsaces et inuenit regem assyriorum expugnantem
 lobnam. Audierat enim quod recessisset de iachis. Cum
 audisset de tharacha rege ethiopię: dicens.
 ecce egressus est ut pugnat adversum te. et iret
 contra eum. misit nuntios ad ezechiam: dicens. Hec
 dicite ezechie regi iuda. Non te seducat deus tu-
 us in quo habes fiduciam: neque dicas. Non tra-
 detur hierusalem in manum regis assyriorum. Tu ei ip-
 se audisti que fecerunt reges assyriorum vniuer-
 sis terris: quod vastaverunt eas. Num ergo solus
 poteris liberari? Nunquid liberauerunt dii gen-
 tium singulos quos vastaverunt patres mei go-
 zan. videlicet et aran et reseph et filios eden qui e-
 rant in thelassar? Ubi est rex emath et rex ar-
 phat et rex ciuitatis sepbaruaim ana et aua? Ita-
 que cum accepisset ezechias litteras de manu nu-
 tiorum: et legisset eas. Ascendit in domum domini: et ex-
 pandit eas coram domino: et oravit in conspectu eius
 dicens. Domine deus israel qui sedes super cherubin:
 tu es deus solus regum omnium terre tu fecisti ce-
 lum et terram. Inclina aurem tuam et audi. Aperi do-
 mine oculos tuos et vide: et audi omnia verba sen-
 nacherib. que misit ut exprobraret nobis deus
 viventem. Vere domine dissipauerunt reges assy-
 riorum gentes et terras omnium. et miserunt deos eo-
 rum in ignem. Non enim erant dii. sed opera ma-
 num hominum ex ligno et lapide: et perdidit eos
 Nunc igitur domine deus noster saluos nos fac
 de manu eorum ut sciant omnia regna terre: quia
 tu es dominus deus solus. Misit autem esaias
 filius amos ad ezechiam: dicens. Hec dicit do-
 minus deus israel. Que deprecatus es me super
 senmacherib rege assyriorum: audiui. Iste
 enim sermo que locutus est dominus de eo. spre-
 ui te et subsannauit te virgo filia syon: post ter-
 gum tuum caput mouit filie hierusalem. Qui ex-

ii. Pa. xxxij. c

B

Ecc. xlviii
 l. mac. viii

Lobie. i. d

ii. Pa. xxxij
 c. lxxviii

probasti. et que blasphemasti? Contra que eral-
tasti vocem tuam: et eleuasti in excelsis oculos tuos:
contra sanctum israel. Per manum seruum tuorum ex-
probasti domino et dixisti. In multitudine cur-
rum meorum ascendi excelsa montium in summi-
tate libani. et succidi sublimes cedros eius: et ele-
ctas abietes illi. Et ingressus sum usque ad ter-
minos eius: et saltum carmeli eius ego succidi.
Et bibi aquas alienas: et siccaui vestigijs pedum
meorum omnes aquas clausas. Numquid non
audisti quid ab initio fecerim. Ex diebus anti-
quis plasmani illud: et nunc adduci. Eruntque in
ruinam collium compugnatum ciuitates mu-
nite. Et qui sedent in eis humiles manu. Non
tremuerunt et confusi sunt. facti sunt velut fe-
num agri et virens herba tectorum que arefacta
est antequam veniret ad maturitatem. Habitacu-
lum tuum et egressum tuum et introitum tuum
et viam tuam ego prescui. et furorem tuum contra
me. Insanisti in me: et superbia tua ascendit in
aures meas. Ponam itaque circulum in naribus
tuis et chamus in labijs tuis: et reducam te in
viam per quam venisti. Tibi ante ezechia hoc erit
signum. Comede hoc anno que reppereris.
in secundo autem anno que sponte nascuntur. Por-
ro in tertio anno seminate et metite. plantate
vineas et comedite fructus earum. Et quod deum
reliquum fuerit de domo iuda mittet radices
deorsum: et faciet fructum sursum. De hierusa-
lem quippe egredientur reliquie. et quod saluet de
monte syon. zelus domini exercituum faciet hoc.
Quaobrem hec dicit dominus de rege assyrio-
rum. Non ingredietur vrbem hanc: nec mittet in
eam sagittas: nec occupabit eam clipeus: nec cir-
cundabit eam munitio. Per vias qua venit: re-
uertetur: et ciuitates hanc non ingredietur dicit
dominus. Protegamque vrbem hanc et saluabo eam
propter me et propter dauid seruum meum. Factum est
igitur in nocte illa venit angelus domini: et percussit
in castris assyriorum centum octoginta quatuor milia.
Cumque diluculo surrexisset vidit omnia corpo-
ra mortuorum: et recedens abiit. Et reuersus est
sennacherib rex assyriorum: et mansit in ninive.
Cumque adoraret in templo nesrach deum suum
adramelech et sarasar filij eius percusserunt eum gla-
dio: fugeruntque in terram armeniorum. et regna-
uit asaraddon filius eius pro eo.

¶ De egritudine ezechie. de signo in so-
le. de pueris et litteris et muneribus que misit me-
rodach rex babilonie ad eum. de conuersione
quia ascenderat domum suam. **Capitulum XX**

In diebus illis egrotauit ezechias us-
que ad mortem: et venit ad eum esaias filius
amos propheta: dixitque ei. hec dicit
dominus deus. Precipe domui tue.

Quiescis enim tu et non viues. Qui conuer-
tit faciem suam ad parietem et orauit dominum dicens. Ob-
secro domine: memero quomodo ambulauerim coram
te in veritate et in corde perfecto. et quod placitum est co-

ram te fecerim. Fleuit itaque ezechias fletu ma-
gno. Et antequam egredere esaias mediam partem
atrij. factus est sermo domini ad eum dicens. Reuerte-
re et dic ezechie duci populi mei. hec dicit dominus de-
us dauid patris tui. Audiui orationem tuam: et vi-
di lachrymam tuam: et ecce sanauit te. Die ter-
tio ascendes templum domini: et addam diebus tuis
quoddecim annos. Sed et de manu regis assyrio-
rum liberabo te et ciuitatem hanc. et protegamus
vrbem istam propter me et propter dauid seruum meum.
Dixitque esaias. Afferte massam ficorum. Quam
cum attulissent et posuissent super vlcus eius: cura-
tus est. Dixerat autem ezechias ad esaiam. Quid erit
signum quod dominus me sanabit. et quod ascensusus sum
die tertia templum domini. Cui ait esaias. hoc erit
signum a domino quod facturum sit dominus sermonem quem
locutus est. Vis ut ascendat umbra decem lineis
aut ut reuertat totidem gradibus. Et ait ezechias.
Facile est umbram crescere decem lineis.
Nec hoc volo ut fiat: sed ut reuertat retro: sum
decem gradibus. Inuocauit itaque esaias probeta
domini. et reduxit umbram per lineas quibus iam descen-
derat in horologio achaz retro: sum decem gradi-
bus. In tempore illo misit merodach baladā filius ba-
ladā rex babiloniorum litteras et munera ad e-
zechiam. audierat enim quod egrotasset ezechias. Le-
tatus est autem in aduentum eorum ezechias. et ostendit
eis domum aromatam et aurum et argentum et pignora
meta varia. unguentaque et domum vasorum suorum
et omnia que habere poterat in thesauris suis. Non
fuit quod non monstrasset eis ezechias in domo sua
et in omni parte sua. Venit autem esaias probeta ad
regem ezechiam: dixitque ei. Quid dixerunt viri
isti. aut vni venerunt ad te? Cui ait ezechias. De
terra longinqua venerunt ad me de babilone. At
ille respondit. Quid viderunt in domo tua? Ait eze-
chias. Quia quecumque sunt in domo mea viderunt.
Nihil est enim quod non monstrauerim eis in thesau-
ris meis. Dixit itaque esaias ezechie. Audi sermo-
nem domini. ecce dies venient: et auferent omnia que sunt
in domo tua. et que perdidit patres tui usque in di-
em hanc in babilone. Non remanebit quicquam autem do-
mini. Sed et de filiis tuis que egredientur ex te quos
generabis: tollentur et erunt eunuchi in palatio regis
babilonis. Dixit ezechias ad esaiam. Bonum sermo
domini quem locutus est. Sit tamen pax et veritas in diebus
meis. Reliquum autem sermonum ezechie et omnis fortis-
tudo eius et quod fecerit piscinam et aqueductum et in-
troduxit aquas in ciuitatem. nonne hec scripta sunt
in libro sermonum dierum regum iuda? Dormiuitque
ezechias cum patribus suis: et regnauit manasse
filius eius pro eo.

¶ De manasse et sceleribus eius. de conu-
ersione domini et de amon filio eius. iste autem
occiditur a seruis suis: cui successit iosias filius
eius. **Capitulum XXI**

Duoddecim annorum erat manasses cum re-
gnare cepisset. et quinquaginta quatuor annis
regnavit in babilis. Nomen matris eius apdā
p iij

Ecci. lviij. d
Imac. viij. d

Tobie. i. d

H
i. pal. lxxij. f
cl. lxxvij. a

B

Ecci. lviij. d

E
Esa. xxxij. a

B

H
i. 2a. lxxij. a

ba. fecitque malum in conspectu domini: iuxta idola gentium quas deleuit dominus a facie filiorum israel. Conuersusque est et edificauit excelsa que dissipauerat ezechias pater eius: et erexit aras bael et fecit lucos sicut fecerat achab rex israel. et adorauit omnem militiam celi et coluit ea. Extruxitque aras in domo domini de qua dixit dominus. in hierusalē ponā nomen meum et extruxit altaria uniuerse militie celi: in duobus atrijs templi domini. Et traduxit filium suum per ignem et ariolatus est et obseruauit auguria et fecit phitones. et aruspices multiplicauit. ut faceret malum coram domino et irritaret eum. Posuitque idolum luci que fecerat in templo domini. super quo locutus est dominus ad dauid et ad salomonem filium eius. In templo hoc et in hierusalē que elegi de cunctis tribubus israel ponam nomen meum in sempiternum et ultra non faciam commoueri pedem israel de terra quam dedi patribus eorum. si custodierint opere omnia que precepi eis: et uniuersam legem quam mandauit eis seruus meus moyses. Illi uero non audierunt. sed seducti sunt a manasse: ut facerent malum super gentes quas contriuit dominus a facie filiorum israel. Locutusque est dominus in manu seruorum suorum prophetarum: dicens. Quia fecit manasses rex iuda abominatōes istas pessimas super omnia que fecerunt ammonrei ante eum: et peccare fecit etiam iudam in immunditijs suis. propterea hec dicit dominus deus israel. Ecce ego inducam mala super hierusalē et iudam. ut quicumque audierit tinnat ambe aures eius. Et extendam super hierusalem funiculum samarie et pondus domus achab. et delebo hierusalē sicut deleri solent tabule. Delens ueritatem et ducam crebrius stilum super faciem eius. Dimittam uero reliquias hereditatis mee et tradam eas in manum inimicorum eius. eruntque in uastitate et in rapinam cunctis aduersarijs suis: eo quod fecerint malum coram me et perseuerauerunt irritantes me ex die qua egressi sunt patres eorum ex egypto usque ad hanc diem. Insuper et sanguinem in noxium fudit manasses multum nimis donec imple retur hierusalē usque ad os: absque peccatis suis quibus peccare fecit iudam ut faceret malum coram domino. Reliquum autem sermonum manasse: et uniuersa que fecit: et peccatum eius quod peccauit. nonnebec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Dormiuitque manasses cum patribus suis. et sepultus est in hortu domus sue: in hortu ozā: et regnauit amon filius eius pro eo. Trigintiduo annorum erat amon cum regnare cepisset: duobusque annis regnauit in hierusalē. Nomen matris eius mesallemetib filia aris de iertheba. Fecitque malum in conspectu domini sicut fecerat manasses pater eius. et ambulauit in omni uia per quam ambulauerat pater eius. seruauitque immunditijs quibus seruiebat pater eius. et adorauit eas: et dereliquit dominum deum patrum suorum: et non ambulauit in uia dominum. Tetederuntque ei insidias serui sui. et interfecerunt regem in domo sua. Percussit autem populus terre omnes qui coniurauerant contra regem amon. et constituerunt sibi regem iosias filium eius. pro eo. Reliquum

qua autem sermonum ammon que fecit: nonnebec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Sepelieruntque eum in sepulchro suo in hortu ozā et regnauit iosias filius eius pro eo.

¶ **Cap. XXII** Regnauit iosias filius amon quod imenitur. Deuteronomij. iosias mittit ad consulendum dominum de uerbis olde prophete per quem consulunt dominum.

O Erat annorum erat iosias cum regnare cepisset et trigintauno anno regnauit in hierusalē. Nomen matris eius ydida filia pbadaiā de besebat. Fecitque quod placitum erat coram domino. et ambulauit per omnes uias dauid patris sui. Non declinauit ad dexteram siue ad sinistram. Anno autem octauodecimo regis iosie misit rex saphan filium assia filij mesullam scribam templi domini: dicens ei. Uade ad helchias sacerdotem magnum ut confles pecunia que illata est in templum domini. quam colligerunt ianitores templi a populo. deturque fabris per prepositos domus domini. Qui et distribuāt eam his qui operantur in templo domini ad instauranda sartatecta templi tignarijs uidelicet et cementarijs. et his que interrupta componunt. et ut emanent ligna et lapides de lapidinis ad instaurandum templum domini. Uerum non supputetur eis argentum quod accipiunt. sed in parte habeant et in fide. Dixit autem helchias pontifex ad saphan scribam. Librum legis repperi in domo domini. Deditque helchias uolumen saphan scribe: qui et legit illud. Venit quoque saphan scriba ad regem et renūciauit ei quod preceperat et ait. Conflauerunt serui tui pecuniam que repta est in domo domini: et dederunt ut distribuere fabris ac perfectis operum templi domini. Narrauitque saphan scriba regi dicens. Librum dedit mihi helchias sacerdos: quem cum legisset saphan coram rege: et audisset rex uerba libri legis domini. scidit uestimēta sua. et precepit helchie sacerdoti et abicham filio saphan: et achobor filio micha: et saphan scribe et azaie seruo regis: dicens. ite et consulite dominum super me et super populo et super omni iuda. de uerbis uoluminis istius quod inuentum est. Magna enim ira domini successa est contra nos. quia non audierunt patres nostri uerba libri huius ut facerent omne quod scriptum est a nobis. Fecerunt itaque helchias sacerdos et abicham et achobor et saphan et assia ad oldam prophetem uxorē sellu filij thecue filij aras custodis uestium que habitabat in hierusalē in secunda. locuti que sunt ad eam. Et illa respondit. Hec dicit dominus deus israel. Dicite uiro que misit uos ad me. Hec dicit dominus. Ecce ego adducam mala super locum istum. et super habitatores eius omnia uerba legis que legit rex iuda. quia dereliquerunt me: et sacrificauerunt dominus alienis irritantes me in cunctis operibus manuum suarum. Et succedet indignatio mea in loco hoc et non erit in fine. Regi autem iuda que misit uos ut consuleret dominum. sic dicitis. Hec dicit dominus deus israel. Pro eo quod audisti uerba uoluminis et perterritum est cor tuum et humiliatum est coram domino auditum sermonibus que locum istum et habitatores eius quod uerba fierent in stupore et in maledictum et scidisti uestimēta tua et fleuisti coram me et ego au-

dsus ait dñs: Idcirco colligā re ad patres tuos
 ⁊ colligeris ad sepulchrū tuū in pace vt nō vi-
 deāt oculi tui omnia mala que introducturus
 sum sup locum istum.

¶ Josias vba federis corā pplo legit. Ido-
 la de iuda ⁊ samaria extirpant. ossa sacerdotū
 sup altaria cōburunt. Verba aldōn ppbe iplē
 tur. pascha solēne celebrat Josias in mageddo
 occidit. ioachā filiū ei⁹ rex eligit quez vinctum
 pbarao in egyptū abducit et multa in iuda im-
 posita ioachim regē cōstituit. **¶** La. XXIII

Et renūciauerūt regi qd dixerat. Qui
 misit. ⁊ cōgregati sunt ad eū omēs se-
 nes iuda et hierusalē. ascenditq; rex
 tēplū dñi et oēs viri iudayniuersiq; q
 habitabāt in hierusalē cum eo: sacerdotes et p-
 pbete et omīs populus a paruoyq; ad magnū
 legitq; cūctis audientibus oia verba libri fe-
 deris qui inuētus ē in domo dñi. Stetitq; rex
 super gradū ⁊ fedus percussit corā dño: vt ambu-
 larent post dñm: et custodirent pcepta eius et
 testimonia et ceremonias in omī corde et i to-
 ta anima. ⁊ suscitarent vba federis hui⁹ q scri-
 pta erant in libro illo. Acq̄uitq; pplus pacto.
 Et pcepit rex belchie pontifici et sacerdotibus
 secūdi ordinis et ianitorib⁹ vt picerent de tē-
 plo dñi omnia vasa q facta fuerant baal. et i lu-
 co et vniuerse militie celi. et combussit ea foris
 hierusalē in cōualle cedron et tulit puluerē eo-
 rum in bethel. Et deleuit aruspices quos posu-
 erant reges iuda ad sacrificandū in excelsis p
 ciuitates iuda et in circūitu hierusalē. et eos q
 adolebāt incēsum baal et soli et lune ⁊ duode-
 cim signis ⁊ omī militie celi. Et efferri fecit lu-
 cū de domo dñi foras hierusalē in conualle ce-
 dron. et cōbussit eū ibi et redegit in puluerē ⁊
 p̄iecit super sepulchra vulgi. Destruit q; edi-
 culas effeminatorū q erant in domo dñi. p quib⁹
 mulieres terebāt q̄si domūculas luci. Cō-
 gregauitq; oēs sacerdotes de ciuitatib⁹ iuda:
 et cōtaminauit excelsa vbi sacrificabāt sacer-
 dotes de gabaa vsq; bersabee. Et destruxit a-
 ras portarū in introitu ostij iesie pncipis ciui-
 tatis qd erat ad sinistrā porte ciuitatis. Verū-
 tamē nō ascēdebant sacerdotes excelsorū ad al-
 tare dñi in hierusalē. s; tm comedebāt azyma
 in medio fratrū suorū. Cōtaminauit q; topbet
 qd est i cōualle filij ennō. vt nēo cōsecraret filiū
 suū aut filiā p ignē moloch. Abstulit q; equos
 quos dederāt reges iude soli in introitu tēplū
 dñi iurta credrā natamelech eunuchi q erat in
 pbarurim. cur⁹ aut sol cōbussit igni altaria q
 erāt sup tecta cenacti achā q fecerāt reges iu-
 da ⁊ altaria q fecerat manasses i duob⁹ atrijs
 tēplū dñi destruxit rex ⁊ cucurrīt ide ⁊ dispfit ci-
 nerē eorū i torrētē cedrō. Excelsa q; q crāt i hie-
 rusalē ad dexterā ptē mōt⁹ offensiois q edifica-
 uerat salomō rex isrl' astaroth idolo sidonioꝝ ⁊
 chamō offensioi moab: ⁊ melchō abomiatioi
 filioꝝ amō polluit rex: ⁊ p̄trinit statuas ⁊ succi-
 dit lucos: repleuitq; loca eorū ossibus moruoꝝ

Insuper ⁊ altare qd erat in bethel ⁊ excelsum
 quod fecerat hieroboā fili⁹ nabath qui pecca-
 re fecit israel. ⁊ altare illud excelsum destruxit
 atq; cōbussit ⁊ cōminuit in puluerem: succedit
 q; etiā aluci. Et cōuersus iosias vidit ibi sepul-
 cra que erant in mōte: misitq; ⁊ tulit ossa de se-
 pulcris. ⁊ cōbussit ea sup altare ⁊ polluit illud:
 iurta verbum dñi qd locutus est vir dei q pre-
 dixerat verba hec. Et ait. Quis est titulus ille
 quē video? Rñderuntq; ei ciues vrbis illius se-
 pulcrus est hois dei qui venit de iuda. ⁊ p̄dixit
 verba hec q fecisti sup altare bethel. Et ait. Dis-
 mitte eum. Nemo cōmoueat ossa eius. Et in-
 tra cta manserunt ossa illius cū ossibus ppbete q
 venerat de samaria. Insuper ⁊ oia pbana excel-
 sorū q erant in ciuitatib⁹ samarie q fecerant re-
 ges israel ad irritandū dñm. abstulit iosias: et
 fecit eis sm oia q fecerat in bethel. Et occidit
 vniuersos sacerdotes excelsorū q erant ibi sup
 altaria ⁊ cōbussit ossa humana sup ea. Reuer-
 susq; est hierlm ⁊ pcepit oī pplo dicens. Faci-
 te phase dño deo vestro: sm qd scriptum est in
 libro federis hui⁹. Nec em factū est phase tale.
 a diebus iudicū q iudicauerūt israel. ⁊ oīm di-
 rum regū israel et regū iuda: sicut in octauode-
 cimo anno regis iosie factū est phase istud do-
 mino in hierlm. Sed ⁊ p̄bitones ⁊ artolos et
 figuras idolorū ⁊ imundicias ⁊ abominatiōes
 q fuerunt in terra iuda ⁊ hierusalē abstulit io-
 sias vt statueret verba legis q scripta sunt i li-
 bro quē inuenit belchias sacerdos in tēplo dñi
 Similis illi nō fuit ante eū rex qui reuertere-
 tur ad dñm in omī corde suo ⁊ in tota aia sua ⁊
 vniuersa virtute sua iurta oēm legē moyfi. ne-
 q; post eū surrexit similis illi. Verūtm nō est a-
 uersus dñs ab ira furoris sui magni: q irat⁹ est
 furor eius cōtra iudā ppter irritatiōes qbus
 puocauerat eū manasses. Dixit itaq; dñs. Et iā
 iudā auferā a facie mea sicut abstuli israel: ⁊ p-
 nciam ciuitatē hanc quā elegi hierlm ⁊ domū
 de qua dixi: erit nomē meū ibi. Reliq; aut smo-
 num iosie ⁊ vniuersa q fecit: nonne hec scripta
 sunt in libro vborū dierū regū iuda? In diebus
 eius ascendit pbarao rex egypti ptra regē assy-
 rioꝝ ad flumen eufraten. Et abiit iosias rex iu-
 da in occursum eius: ⁊ occisus in mageddo cū
 vidisset eū ⁊ portauerunt eū serui sui mortuus
 de mageddo ⁊ ptulerunt in hierusalem: ⁊ sepe-
 lierunt eum in sepulcro suo. Tulitq; ppl⁹ terre
 ioachā filiū iosie ⁊ vnserunt eū: ⁊ cōstituerunt
 eū regē p patre suo. Viginti tū annorū erat io-
 acham cū regnare cepisset: ⁊ trib⁹ mensib⁹ re-
 gnauit in hierlm. Nomē matris eius amithal:
 filia hieremie de lobna. Et fecit malū corā dño
 iurta oia q fecerāt patres ei⁹. Unxitq; eū pha-
 rao nechao in reblatba: que est in terra emath
 ne regnaret in hierusalem ⁊ imposuit multa
 terre centū talent⁹ argentī: ⁊ talento aurī. Re-
 gemq; cōstituit pbarao nechao belliachim filiū
 iosie p iosia patre eius. vertitq; nomē eius ioa-
 chim. porro ioachaz tulit ⁊ duxit in egyptū. Ar-

D

ii. reg. xii. a

E

ii. pa. xxv. a
iii. Esdre. i. a

S

ii. pa. xxxv. c

ii. pa. xxxv. l. a

B

gentū autē et aurū dedit ioachīm pharaoni cū
inditisset terre per singulos vt cōferret iuxta
pceptū pharaonis. Et hūc quēq; iuxta vires su
as erexit tā argentū q̄ aurū de pplo terre vt
daret pharaoni necho. Viginti quinq; annorū
erat ioachīm cum regnare cepisset: et vndecim
annis regnauit in hierusalē. Nomē matris ei⁹
zebida filia phadai de ruma. Et fecit malū
corā dño iuxta omnia que fecerant patres eius.
¶ De morte ioachīm et qualiter tribus
annis seruiuit nabuchodonosor: et de latruncu
lis quos misit dñs in iudā hierusalē obsidef io
achīm egredit in occursum nabuchodonosor cū
matre sua: et seruis suis et pncipib⁹ et eunuchis
post istū ioachīm regnauit filius eius ioachīm
quē nabuchodonosor rex trāstulit in babilone
cum pplo suo p quo regnauit sedechias cōstitu
tus a nabuchodonosor. La. XXIII

In diebus eius ascendit nabuchodo
nosor rex babilonis. et fact⁹ est ei ioa
chīm seruis trib⁹ anis. et rursus re
bellauit cōtra eū. Immisitq; ei domi
nus latrūculos chaldeoz et latrūculos syrie: et
latrūculos moab et latrūculos filioz amon. et
immisit eos in iudā vt disperderēt eū iuxta p̄
būm dñi q̄ locut⁹ fuerat p seruos suos pphas
Factū est autē hoc p̄bū dñi cōtra iudā vt aufer
ret eū corā se. p̄p̄tā manasse vniuersa que fe
cit. et ppter sanguinē innoxii quē effudit: et im
pleuit hierusalē cruore innocētū: et ob hanc rē
noluit deus pp̄tari. Reliq; autē fmonū ioachi
et vniuersa q̄ fecit: nōne hec scripta sunt i libro
sermonū dierū regū iudā: Et dormiuit ioachīm
cū patribus suis. et regnauit ioachīm fili⁹ eius
p eo. Et vltra nō addidit rex egypti vt egrede
ret de terra sua. Tulerat em rex babilonis a ri
no egypti vsq; ad fluiū eufratē omnia q̄ fuerāt
regis egypti. Decē et octo anoz erat ioachīm
cū regnare cepisset et tribus mēibus regnauit
in hierusalē. Nomē matris ei⁹ noescha filia bel
nathā de hierusalē. Et fecit malū corā dño: iux
ta omnia q̄ fecerat pat̄ eius. In tpe illo ascēderūt
fui nabuchodonosor regis babilonis in hieru
salē. et circūdata ē vrb̄ munitioib⁹. Venitq;
nabuchodonosor rex babilonis ad ciuitatē cū
seruis suis: vt oppugnaret eā. Egressusq; ē ioa
chīm rex iudā ad regē babilonis ipse et mater
eius et serui ei⁹ et pncipes eius et eunuch⁹ eius
et suscepit eū rex babilonis ano octauo regni
sui. Et ptulit inde om̄s thesauros dom⁹ dñi et
thesauros dom⁹ regie: et concidit vniuersa vasa
aurea q̄ fecerat salomō rex isrl in tēplo dñi iux
p̄bū dñi. et trāstulit oē thrlm et vniuersos p̄ci
pes. et oēs fortes exercit⁹ decē milia captiuita
tē: et oēs artificē et inclusorē: nihilq; relictū ē exce
ptis paupib⁹ ppli terre. Trāstulit q; ioachīm in
babilonē et matrē regis et vxores regis et eunu
chos regis et iudices terre duxit in captiuitatē
de birlm in babilonē: et oēs viros robustos se
ptem milia et artifices et inclusores mille om̄s
viros fortes et bellatores duxitq; eos rex baby

lonis captiuos in babilonē. Et cōstituit matba
thiā patruū eius p eo: imposuitq; nomē ei ses
dechiā. Vicesimū et p̄mū annū etatis habebat
sedechias cū regnare cepisset. et vndecim anis
regnauit in hierusalē. Nomē matris eius herat
amithal. filia hieremie de lobna. et fecit malū
coram dño iuxta omnia q̄ fecerat ioachīm. Frascē
batur em dñs contra hierusalem et contra ius
dam. donec p̄iceret eos a facie sua. Recessitq;
sedechias a rege babilonis.

¶ Nabuchodonosor obsedit hierusalem
q; sedechias recesserat ab eo quē capit: et ex
cauit filios eius et pplm occidit. hierusalez ces
pit. tēplū destruxit. iudā captiuat godoliā reli
quit quē hismael occidit. ioachīm de carcere ē
subleuat⁹ p euilmerodach annonā ei cōstituit
cūctis dieb⁹ vite sue. Cap. XXV

Actū est autē anno nono regni ei⁹ mē
se decimo. decima die mēsis venit na
buchodonosor rex babilonis ip̄ et oīs
exercitus eius in hierusalē et circū
dederūt eā. et extruxerūt in circūitu eius mu
nitiones. Et clausa est ciuitas atq; vallata vsq;
ad vndecimū anū regis sedechie nona die mē
sis. Preualuitq; fames in ciuitate. nec erat pa
nis pplo terre. Et interrupta est ciuitas et oēs
viri bellatores nocte fugerūt per vias porte q̄
est inter duplicē murū ad bortum regis: Porro
chaldei obsidebant in circūitu ciuitates. Fugit
itaq; sedechias p viam q̄ ducit ad campestria
solitudinis. Et p̄secutus est exercit⁹ chaldeoz
regē cōprehēditq; eū in planicie hiericho. et om
nes bellatores q̄ erāt cū eo dispersi sunt et reli
querūt eū. App̄bensum q; regē duxerūt ad re
gē babilonis in rebbatha: qui locutus est cum
eo iudithū. Filios autē sedechie occidit corā eo
et oculos eius effudit: vinxitq; eū catenis et
adduxit in babilonē. Mensē quinto septima die
mēsis (tpe est ann⁹ nonus decimus regis baby
lonis) venit nabuzardan p̄nceps exercit⁹
regis babilonis in hierusalē. et succēdit domus
dñi et domū regis et domus hierusalez oēm̄q;
domū cōbussit igni. et muros birlm in circūitu
destruxit oīs exercit⁹ chaldeoz q̄ erat cū p̄ncipe
militū. Reliquā autē ppli p̄tē que remāserat in
ciuitate. et pfugas q̄ trāstugerant ad regē ba
bilonis. et reliquū vulg⁹ trāstulit nabuzardan
p̄nceps militie: et de paupib⁹ terre reliquit vini
tores et agricolas. Colūnas autē creas q̄ erāt in
tēplo dñi et baases et mare ereuz quod erat in
domo domini confregerunt chaldei: et transtu
lerunt es oē in babilonē. Illas quoq; creas et
trullas et tridentes et cyphos et mortariola.
et omnia vasa crea: in quibus ministrabāt. tu
lerūt necnon et thuribula et pbialas. Que au
rea aurea. et que argentea argentea. tulit p̄
nceps militie. i. columnas duas. mare vni et ba
ses que fecerat rex salomō in tēplo dñi. Non
erat p̄odus ei⁹. oīs vasoz. Decē et octo cubitos
altitudinis habebat colūnavna et capitellū ereuz
super se altitudinis triū cubitoz. et reticulū et

Dañ. i. a
L
L. c. i. r. a.

D

ii. pa. i. a
Hier. i. a

ii. pa. i. a
Hier. i. a
et. i. a

Hier. i. c
B

ps. vii.
Eszech. i.

Hier. i. a

D

malogr' anata super capitellū colūne: oīa erant
 simīlē et columna secunda habebat ornatū. Tu
 lit quoq; p'iceps militie saraia sacerdotem pri
 mū. et sophonia sacerdotē secundū et tres ianito
 res. et de ciuitate eunubū vnus q' erat p'fectus
 sup bellatores viros et qnq; viros de his q' ste
 terant corā rege quos repperit in ciuitate et so
 pber p'icipem exercitus q' pbabat tyrones de
 pplo terre: et sex viros e vulgo q' inuenti fuerāt
 in ciuitate. Quos tollens nabuzardā p'ncipis
 militū ducit ad regē babilonis in reblatba. p'
 cuffitq; eos rex babilonis et interfecit eos in re
 blatba in terra emath. Et translatus ē iuda de
 terra sua. Populo autē q' relicto erat in terra iu
 da quē dimiserat nabuchodonosor rex babilo
 nis p'fecit godolia filiū aichan filij sathan. Ad
 cū audissent omnes duces militū ipsi et viri q'
 erāt cum eis videlicet q' cōstituisset rex babilo
 nis godolia venerūt ad godoliaz in maspha
 bismael filius natbante. et iohānā filij zaree. et
 saraia filius thanameth nethopbatites. et lezo
 nias filius maachati: ipsi et socij eorū. Iurauit
 q; godoliaz ipfis et socijs eorū dicens. Nolite ti
 mere seruire chaldeis. Manete in terra et ser
 uite regi babilonis. et bñ erit vobis. Factū est
 autē in mēse septimo venit bismael filij natba
 nie filij elisama de semie regio et decē viri cum
 eo. p'cusseruntq; godolia q' et mortu' ē: sed et iude
 os et chaldeos q' erāt cū eo in maspha. cōsurgēs
 q; oīs ppl's a puo vsq; ad magnū et p'ncipes mi
 litū venerūt in egyptū timentes chaldeos. Fa
 ctū ē vero in āno tricesimo septimo trāsmigra
 tōis ioachim regis iude. mēse duodecimo vice
 sima et septima die mēsis. subleuauit euilmero
 dach rex babilonis āno quo regnare cepat ca
 put ioachi regis iuda de carcere et locut' est ei
 benigne. Et posuit thronū ei' sup thronū regū
 q' erāt cū eo in babilone et mutauit vestes ei'
 quas habuerat in carcere. et comedebat panē
 sp' i' p'spectu ei' cūctis diebus vite sue. ānonam
 quoq; cōstituit ei sine intermissione q' et dabat
 ei a rege p' singulos dies oib' dieb' vite sue.

Explīcit secundus liber Mala
 chīm. id est regum quartus.

Incipit p'fatio sancti hieronimi in libris
 dabeiamin. qui est paralipomenon: quod nos
 dicere possumus verba dierum.

Antus ac talis ē liber iste vt abs
 q; illo si q's sciam scripturarū si
 bi voluerit arrogare semetipm
 irideat p' singula q'ppe nomia
 sūcturasq; verborū et p'termisse
 in libro regū tegūtur hystorie et innumerables
 explicātur euāgelij q'stiones. sed si septuagita
 interpretū pura. et vt ab eis in grecū versa ē edi
 tio p'maneret: superflue michromati epōrū san
 tissime atq; doctissime ipelleres vt hebreā tibi
 volumina latino s'mone trāsferrē. Ad ei semel
 aures boiz occupauerat et nascētis ecclie robo

rauerat fidē. iustū erat etiā nro filētio p'proba
 ri. Nūc vero cū p' varietate regionū diuersa se
 rant exēplaria. et germana illa āriqua q; trāsla
 tio corrupta sit atq; violata: nri arbitrij putas
 aute plib' iudicare qd verū sit: aut nouū op' i
 veteri ope cudere illudētibusq; iudeis cornicū
 vt d' oculos cōfigere. Alexandria et egypt' i septu
 agita suis efichū laudat auctore cōstātinopol'
 vsq; ārbiochiā luciani martiris exēplaria pbat
 Medie inf' has puincie palestinos codices le
 gū: quos ab origine elaboratos eusebi' et pā
 pbil' vulgauerūt. Tot' q; orbis hac iter se trifa
 ria varietate p'pugnat. Et certe origenes nō so
 lū exēpla p'posuit q'ttuor editionū e regioe sin
 gula verba describēs: vt vn' dissenties statū ce
 teris inf' se p'sentiētib' arguat. sed qd maioris
 audacie ē: i editōe septuagita rheodorōis edi
 tionē miscuit. asteric' designās q' min' fuerit et
 virgulis que ex supfluo videbāt apposita. Si
 igit alijs licuit nō tenere qd semel suscepant.
 et post septuagita cellulas q' vulgo sine auctore
 factant singlas cellulas apuere hocq; i eccl'is
 legif. qd septuagita nescierūt. cur me nō suscipi
 p'at latini mei q' inuolata editōe veteri ita no
 uā p'didi vt laborē meū hebreis et qd bis mai'
 ē apl's auctorb' p'probē. Scripsi nup' libru de
 optio g'ne interpretādī oīdēs illa de euangelio.
 Et egypto vocauī filiū meū. et qm nazare' vo
 cabit: et videbūt in que p'piterūt: et illud apli
 q' oculus nō vidit nec auris audiuit et i cor' ho
 minis nō ascēderūt q' p'pauit d's diligētib' se
 cet' atq; his filia in hebreoz libris inueniri. Er
 te apli et euāgeliste. septuaginta interpretes no
 uerāt et vnde eis bec q' in septuagita interpretib'
 nō habētur. Xp's dñs nri vtriusq; testamti p'di
 tor' i euāgelio s'm iohes. q' credidit inqt i me sic
 dicit scriptura: flumina de v'etre ei' fluēt ad v'itue
 Utriq; scriptū est. qd saluator scriptū ē testaf.
 Ubi scriptū ē. Septuagita nō bñt apocrypha
 nescit ecclia. Ad hebreos igit reuertēdū ē vñ et
 dñs loq'. et discipuli exēpla p'sumūt. Hec paceve
 terū loq' et obrectatorib' meis tm rñdeo. q' ca
 nino dēte me rodūt. in publico derrabentes et
 legētes in angulis. i. accusatores et defensores
 cū in alijs pbent qd in me reprobāt. qñ virt'
 et vitiū nō in rebus sit. sed cū auctore mutef. Le
 terū memini editionē septuaginta translatorū
 olim de greco emendatā tribuisse me nostris
 nec inimicū debere estimari eorū quos in con
 uentu fratru semp edissero. Et qd nunc dabe
 samin. i. verba dierum interpretatus sum idcirco
 feci vt inetrribiles moras et siluam nominū
 q' scriptorum confusa sunt vicio. sensuūq; bar
 bariem apertius et per versuū cola digererem
 mibimetipsi et meis iuxta bismenium canēs: si
 aures surdi sunt ceterorum.

Osee. xl. a
 zach. xxi. a
 Esa. lxxij. a
 i. cor. i. c

Job. vii. f

Item alius prologus

Eusebi' hieronim'. dōmoni et rogatla
 no suis i tpo iesu salute. Quō grecorū
 bistorias magis itelligūt q' atbeas vi

ciuitatis ei' denaba. Mortu' est aut' bale r re-
gnauit p eo ioab fil' sare de bosra. Eūq' r'io-
bab fuisse mortu' regnauit p eo busan de terra
themanou. Obiit q' r' busan: r regnauit p eo
adad filius badad q' percussit madian i terra mo-
ab: r nomē ciuitatis ei' anitb. Eūq' r' adad fu-
isset mortu' regnauit p eo semla de masreca.
Sed r semla mortu' est: r regnauit p eo saul
de rooboth q' iuxta amnē sita ē. Mortuo q' sa-
ul regnauit p eo balaana fil' achobor. Sed r
hic mortu' est r regnauit p eo adad: cui' vrbis
nomē fuit pbau: r appellata ē vxor ei' mebetha
bel filia matred: filie mezaab. Adad autē mor-
tuo duces p regib' in edō eē ceperūt. Dux thā-
na dux alua: dux iether: dux oolibama: dux be-
la: dux pb inō: dux cenez: dux themā: dux map-
sar: dux magdibel: dux byrā. Hi duces edom.

¶ E. S. De duodeciz p' iarchis filiis isrl. de ge-
neratōe iude vsq' ad isai p' rem dō noia filiorū
r filiarū isai noianf: de cognatiōe scribarū q' ve-
nerunt de caloze dom' iacob. **Ca. II**

H
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
V
X
Y
Z

Hij aut' israel ruben symed leui iu-
da isachar r zabulon dan r ioseph bē-
samin neptalim gad r aser. Filij iu-
da ber aunā r sella. Hi tres nati sūt
ei de filia sue chananitidis. Fuit aut' ber pū-
mogenitus iuda malus corā dño r occidit eū.
Thamar aut' nurus ei' peperit ei phares r za-
ra. Omnes ergo filij iuda quinq'. Filij autem
phares esrom r camul. Filij quoq' zare zamri
r etban r eman calchal quoq' r darā simul qñ
q'. Filij charmi. achab qui turbauit israel r pec-
cauit in furto anathematis. Filij etban azari-
as. Filij aut' esrom q' nati sunt ei. ieramebel et
ram r calub: hic est caleph. Porro ram genuit
aminadab. aminadab aut' genuit naason pnci-
pem filiorū iuda. Naason quoq' genuit salma
de quo ortus est booz. Booz vero genuit obed
qui r ipse genuit isai. Isai aut' genuit p'imo-
nitū beliab. secundū aminadab. tertium sym-
maba. quartū natbanael. quintū raddai. sextū
ason. septimū. dauid. quorū sorores fuerūt sar-
ua r abigail. Filij saruae. abisai. ioab r asabel
tres. Abigail aut' genuit amasa. cuius pater fu-
it iether ismaelites. Caleph vero filius esrom
accepit vxorē nomine azuba: de qua genuit bie-
rioth. fuerūtq' filij eius iaser r sobab r ardō.
Eūq' mortua fuisset azuba accepit caleph vxorē
rem ephrata: que peperit ei vr. Porro vr genuit
it vr. r vr genuit beselcel. Post bec ingressus
est esrom ad filiā machir patris galaad: r acce-
pit eā cū esset annorū sexaginta. Que peperit
ei segub. Sz r segub genuit isar: r possedit vr-
ginti tres ciuitates i terra galaad. Epitq' ges-
sur r arā oppida isar: r canath et viculos eius
sexaginta ciuitatū. Dēs isti filij machir patris
galaad. Eū aut' mortu' esset esrom. ingressus ē
caleph ad ephrata. Habuit quoq' esrom vxorē
abia q' pepit ei assur patrē tbecue. Nati sunt at-

filij ieramebel: p'imo- geniti esrom ram p'imo-
genitus eius: r buna r aran r ason r achia. Du-
xit quoq' vxorē alterā ieramebel noie attbara
que fuit mater onā. Sed r filij ram p'imo- geniti
ieramebel fuerūt moos ioami r achar. Dñā
aut' habuit filios semei r iadan. Filij autēz se-
mei nadab r abisur. Nomen vero vxoris abi-
sur abiabil. q' peperit abobbā r molid. Filij aut'
nadab fuerūt saled r appbaim. Mortu' ē autē
saled absq' liberis. Fili' vero appbaim iesi: q' iesi
si genuit sesan. Porro sesan genuit obolia. Filij
aut' iadai fratris semei. iether r ionatbā. Sz r
iether mortu' est absq' liberis. Porro ionatbā
genuit pbalech r ziza. Isti fuerūt filij ierame-
bel p'imo- geniti esrom. Sesan aut' nō habuit fi-
lios: sed filias r seruu' egyptiū noie ieraa. De-
dit q' ei filiā suā vxorē: q' peperit ei etbei. Etbei
autē genuit natbā: r natbā genuit zabat. zabat
quoq' genuit ophal. r ophal genuit obed. obed
genuit ichu. ichu genuit azarias. azarias genu-
it belles. r belles genuit belasa. belasa genuit
zomoy. zomoy genuit sellū. sellū genuit itba-
mian. itbamiā autē genuit elisama. Filij aut' ca-
leph fratris ieramebel: mesa p'imo- geniti' eius
ipse est pater ziph filij maresa patris bebron.
Porro filij bebron chorez raphua r recem r sam-
ma. Sāma aut' genuit raam patrē bierbaā. et
recem genuit semmei. fili' semmei maon. r ma-
on pater bethsur. Epba aut' concubina caleph
peperit arā r musa r gezes. Porro aran genuit
iezem. Filij iabaddai. regom r ioatbā r gesam
pbalech r epba r saaph. Lōcubina caleph maa-
cha peperit saber r tharana. Benuit aut' saaph
pater madmena. Sue patrē machbena. r p'ez
gabaa. filia vero caleph fuit achsa. Hi erāt filij
caleph filij vr p'imo- geniti ephrata. sobal pater
cariatbiarim. salma pater berbleē. ariph pater
bethgader. Fuerūt aut' filij sobal patris chari-
atbiari q' videbat dimidiū regetionū. r de co-
gnatōe cariatbiarim ietherē r aputbei r sema-
tbei et maserei. Et bis egressi sunt saraite et
esthabolite. Filij salma patris berbleē r netbo-
pbatī corone domus ioab r dimidiū regetiōis
sarai. Cognatōnes q' scribarū habitatiū in ias-
bes canētes atq' resonātes r in tabernaculis
cōmorātes. Hi sunt cinei q' venerunt de caloze
patris domus rechab.

¶ E. S. De dō r regib' iuda. r pmo d' bis q' na-
ti sūt birim. de roboā filio salomōis. r de oib'
regib' iuda r filiis r filiar' eorū. **Ca. III**

Duid r o bos hūit filios q' ei nati sūt
i bebrō: p'imo- genitū ammō. ex aci-
noe israhelitide. secundū daniel de
abigail carmelitide. tertiu' absolon
filiū maacha filie tholomei regis iessur. quar-
tū adoniā filiū agitb. quintū saphaciā ex abi-
thal. sextuz ietherabā de eglā vxore sua. Ser er-
go nati sunt ei in bebron. vbi regnauit septē an-
nis r sex mētib'. Triginta aut' r trib' annis re-
gnauit in hierusalē. Porro in hierusalē nati sūt
ei filij symmaa r sobab r natbā r salomō. q'rtu-

E

F

Josue. xv. d
Judi. i. c

H

ij. Reg. iij. a

B

Matth. i. a
L

Matth. i. b

D

or de herfabee et filia amibel. Jebaar et heli-
sua et helisphaeth et noxe et napbeg et iaphie:
necno elisama et eliade et eliphaleg noue. Des
bi filij dauid absq; filiis concubinarum: habuerunt
q; sorore thamar. Filius autem salomonis roboaz.
cuius abia filius genuit asa. De hoc q; nat' est io-
saphat pater iozabab. qui iozabab genuit osiam. ex
quo ortus est ioas. et huius amasias filius genuit
it azaria. Porro azarie, filius ioathan precepsit
achas patrem ezechie. de quo nat' est manasses.
sed et manasses genuit ammon patrem iosie. Fi-
lij autem iosie fuerunt primogenitus iobannas: secun-
dus ioachab. tertius sedechias. quartus sellu. De
ioachab nat' est ieconias et sedechias. Filij ieco-
nie fuerunt. asir. salatbiel. melchirai. phadafia. sen-
neser et iecemia. sama et nadabia. De phadafia
orti sunt zorobabel et semei. zorobabel genuit
mosollai. anania et salomith sorore eorum. asabaz
quoque et obol et barachias. et asadiaz iosabeseth
quinq;. Filius autem ananie phaltias pater hie-
seie cuius filius raphaia. Huius q; filius arnan de quo
natus est obdia. cuius filius fuit sechenias. Filius
sechenie: semeia cuius filij attus et egiaal et ba-
ria: et naaria et saphat et sasa sex numero. Filius
naarie. elioneai: et ezechias: et ezricai tres. Filij
elioneai odnia et beliasub et ebeleia et accub et
iobanna et dalafia et anan septem.

¶ De generationibus iude et oratione ia-
bes. de filiis symeon qui percusserunt reliquias
amalech. ¶ Ca. III

Be. xxxviii g

B

L

Hij iuda phares. esrom. et carmi. et
vi et subal. Rabia vero filius subal ge-
nuit gaad. de quo nati sunt abumai
et laad. De generatōes sarathi. Ista q;
stirps et hanc israel et iesema et iedebos. Nomen
q; sororis eorum asalephai. Phuniel autem pater ie-
dor et eser pater osa. Isti sunt filij vi: primoge-
niti ephrata patris berthele. Assur vero patris
tbecue erant due uxores alaa et naara. Peperit
autem ei naara oozai et epher. et themai et aakarai.
Isti sunt filij naara. Porro filij alaa sereth isaar
et ethan. Ethan autem genuit anob et soboba et co-
gnatione abarel filij arui. Fuit autem iabes incli-
tus pro fratribus suis. et mater eius vocauit no-
men filii iabes dicens. quia peperit eum in dolore. In-
uocauit ergo iabes deum israel dicens. Si benedi-
cens benedixeris mihi: et dilataueris terminos
meos: et fuerit manus tua mecum. et feceris me
a malicia non opprimam. Et prestavit deus que pre-
catus est. Caleph autem frater Sura genuit ma-
chir qui fuit pater esthon. Porro esthon genuit
betrappa et phesse et tehinna patrem vrbis naas
bi sunt viri recha. Filij autem cenez othoniel et sa-
raia. Porro filij othoniel atbat et maonatbi.
Maonatbi genuit opra. Saraia autem genuit
it ioab patrem vallis artificum. Ibi quippe artifices
erant: filij vero caleph filij sephonebur et bela et
nabez. Filij q; bela cenez: filij q; iaalel. elziph. et
zypha thuria et afrabel. Et filij ezra setber et me-

reth et epher et iaablon. Genuitq; maria et sam-
mai et iesba patrem esthamo. Uxor q; eius indaia
peperit iareth patrem gedo: et heber patrem zocbo
et ichutiel patrem zanoa. Hi autem filij berthele filie
pharaonis quam accepit mered: et filij uxoris
odate sororis nabai patris ceila charmi et estha-
mo qui fuit de machati. Filij quoque symeon am-
mon et rima. Filius anan et hild. et filij iesi. zos-
ets et bensoeth. Filij sela filij iude. ser pater le-
cha et laada pater maresa et cognationes do-
mus operantium byssum in domo iuramentis
et qui stare fecit solem: virique mendacii et secu-
rus et incedens qui principes fuerunt in moab
et que reuerse sunt in lebe. Hec autem verba
vetera. Hi sunt figuli habitantes in plantatio-
nibus: et in sepibus apud regem in operibus
eius: commoratiq; sunt ibi. Filij symeon: nam-
muel et iami. iarbi. zara. saul. Sellus filius eius.
mabsam filius eius. Masma filius eius. Filij
masma. amubel filius eius. zachur filius eius.
semmei filius eius. Filij semmei sedecim et fi-
lie sex. Fratres autem eius non habuerunt fi-
lios multos: vniuersa cognatio non potuit ad-
equare summam filiorum iuda. Habitauerunt
autem in herfabee et molada et basarsual: et in
balaa et in ason: et in tholad: et in batbuel: et in
borma: et in sicelech: et in bethmarchoth: et in
arsafasufim: et in betherai: et in saarim. De ciui-
tates eorum usque ad regem dauid. velle quoque
eorum etban et aen remmon et thocen et asan
ciuitates quinq; et vniuersi viculi eorum per
circumitum ciuitatum istarum usque ad baal.
Hec est habitatio eorum: et sedium distributio
Mosobab quoque et semleth et iosai filius ama-
sie: et iobel. iebu filius iosabie filij sarate: filij as-
sibel et elioneai et iacoba et isuaia et asaia et adi-
bel et isimiel et banaia. zisa quoque filius sephai
filij alon: filij idaia: filij semri. filij samaia. Isti
sunt nominati principes in cognationibus su-
is: et in domo affinitatum suarum multiplicati
sunt vebementer. Et profecti sunt ut ingre-
derentur in gado: usque ad orientem vallis: et ut
quererent pascua gregibus suis. Inuenerunt
q; pascuas vberes et valde bonas: et terram la-
tissimam et quietam et fertilem: in qua ante ha-
bitauerant de stirpe cham. Hi ergo venerunt
quos supra descripsimus nominatum in diebus
ezechie regis iuda. et percusserunt tabernacu-
la eorum et habitatores qui inuenti fuerant ibi:
et deleuerunt eos usque ad presentem diem. ha-
bitaueruntq; pro eis. quoniam vberimas pa-
scuas ibidem reppererunt. De filiis quoque sy-
meon abierunt in montem seir viri quingenti
habentes principes falciam et naariam et ra-
phiam et osibel filius ieamalechitarum: et ha-
bitauerunt ibi. pro eis usque ad diem hanc.

¶ De ruben primogenito israelis et de filiis
eius primogenita non sunt data ruben quia asce-
dit cubile patris sui sed filij ioseph sunt data et

filij gad et dimidie tribus manasses qui percussurunt agarenos. de captivitate illarum tribuum. scilicet aaron et filiorum eius. **Ca. V**

Hij quoque ruben primogeniti israel: ipse quippe fuit primogenitus eius sed cum violasset thorum patris sui: data sunt primogenita eius filijs ioseph filij israel. et non est ille reputatus in primogenitus. Porro iudas qui erat fortissimus inter fratres suos. de stirpe eius principes generati sunt primogenita autem reputata sunt ioseph. Filij ergo ruben primogeniti israel. enoch et vallu. esrom et charmi. Filij iobed: samaria filius eius. gog filius eius. semmel filius eius. micha filius eius. rechia filius eius. baal filius eius. beera filius eius. quem captivum duxit theglathphalasar rex assyriorum: et fuit princeps in tribu ruben. Fratres autem eius et universa cognatio eius quam numerabantur per familias suas habuerunt principes iebibel et zachariam. Porro bala filius azaaz filij samma filij iobed ipse habitavit in aroer usque ad nebo et beelmeon. Eorum orientales quoque plagam habitavit usque ad introitum heremi et fluvium eufraten. Multum quippe iumentorum numerum possidebant in terra galaad. In diebus autem saul prelati sunt contra agarenos et interfecerunt illos. Habitaueruntque per eis in tabernaculis eorum in omni plaga que respicit ad orientem galaad. Filij vero gad e regione eorum habitaverunt in terra basan usque selcha iobed in capite: et sapham secundus ianai autem et saphat in basan. Fratres vero eorum secundum domos cognationum suarum michael et mosollai et sebezor et iachan et zie et beber septem. Ibi filij abibaul. filij vii. filij iara. filij galaad. filij michael. filij iesefi. filij ieddo. filij buz. Fratres quoque filij abdibel filij gumi principes domus in familijs suis. et habitauerunt in galaad et in basan. et in viculis eius et in cunctis suburbanis saron usque ad terminos. Dies hi numerati sunt in diebus ioathan regis iuda et in diebus hieroboam regis israel. filij ruben et gad et dimidie tribus manasse: viri bellatores scuta portantes et gladios et tendentes arcum. eruditique ad prelia quadraginta quattuor milia. et septingenti sexaginta. precedenti ad pugnam: dimicaverunt contra agarenos. Tiburei vero et nabe et nodab prebuerunt eis auxilium. Traditi sunt in manus eorum agareni et universi qui fuerant cum eis: quod deum invocauerunt cum prelati et exaudivit eos eo quod credidissent in eum. Leperuntque omnia que possederat camelorum quinquaginta milia et ovium ducem quinquaginta milia asinos duo milia et aias bovis centum milia. Vulnerati autem multum corruerunt. Fuit enim bellum domini. Habitaueruntque per eis usque ad transmigracionem. Filij quoque dimidie tribus manasse possederunt terram a finibus basan usque baal hermon et sanir. et motem hermon. Ingens quippe numerus erat. Et hi fuerunt principes domus cognationis eorum: epher iesi et belibel. ezibel et hieremia et odoia et iedi

belviri fortissimi et potentes et nominati duces in familijs suis. Reliquerunt autem deum patrum suorum et fornicati sunt post deos populorum terre quos abstulit dominus coram eis et suscitavit deus israel spiritum phul regis assyriorum et spiritum theglathphalasar regis assur. et transtulit ruben et gad et dimidiam tribum manasse et adduxit eos in ale et in aboz et ara et fluvium gozan usque ad diem hanc.

Ca. VI. De filijs levi qui fuerunt cantores: et de his qui adolebant incensum. et de vrbibus coartarum filiarum levi quas habuerunt ex singulis tribubus filiorum israel: et qui cantores refugij fuerunt.

Hij levi: gerson: caath: et merari: filij caath: amra: isaar: bebron: et ozibel. Filij amra aaron moyses et maria. filij aaron nadab et abiu eleazar et itamar. Eleazar genuit finees. et finees genuit abisue. Abisue vero genuit bocci: et bocci genuit ozai: ozai genuit zaraia: et zaraia genuit meraioth. Porro meraioth genuit amariam: et amarias genuit achitob: achitob genuit sadoch et sadoch genuit achimaas: achimaas genuit azariam: azarias genuit iobana: iobana genuit azariam. Ipse est qui sacerdotio functus est in domo quam edificavit salomon in hierusalem genuit autem azarias amariam: et amarias genuit achitob: achitob genuit sadoch: et sadoch genuit sellum: sellum genuit belchiam: et belchias genuit azariam: azarias genuit zaraia: et zaraia genuit iosedech. Porro iosedech egressus est quando transtulit dominus iudam et hierusalem per manus nabuchodonosor. Filij ergo levi: gerson caath et merari. Et hec nomina filiorum gerson: lobni et semel. filij caath amra. et isaar et bebron et ozibeli filij merari: mooli et musi. De autem generationes levi secundum familias eorum. Gerson lobni filius eius. iaath filius eius. zamma filius eius. ioaa filius eius. addo filius eius. zara filius eius. setbrai filius eius. Filij caath. aminadab filius eius. chore filius eius. asir. filius eius. belcana filius eius. abiasaph filius eius. asir filius eius. caath filius eius. vriel filius eius. ozias filius eius. saul filius eius. Filij belcana: amasai et achimoth et belcana. Filij belcana. soppai filius eius. naath filius eius. beliab filius eius. hieroam filius eius. belcana filius eius. Filij samuel primogenitus vaseni et abia. Filij autem merari mooli: lobni filius eius. semmel filius eius. oza filius eius. samaa filius eius. aggia filius eius. azuia filius eius. Isti sunt quos constituit david super cantores domus domini ex quo collocata est arca et ministrabant coram tabernaculo testimonij canentes donec edificaret salomon domum domini in hierusalem. Stabant autem iuxta ordines suos in ministerio. Iuxta sunt qui assistebant cum filiis suis: filij caath. bema cantor filius iobed: filij samuel filij belcana. filij ieroa. filij belibel. filij thou. filij supb filij belcana filij iobed filij maath filij ama

Beñ. xlvi. b
Erod. vi. b
Nu. xxxi. a

Beñ. xl. b
i. xxxij. b

B

C

B

C

D

filij belcana. filij sobel. filij azarie. filij sopho
 nie. filij tbaab. filij asir. filij abisaph. filij chore.
 filij isaar. filij caath. filij leui. filij israel. et frater
 eius asaph: qui stabat a dextris eius asaph fili
 us barachie. filij samaa. filij michabel. filij ba
 saie filij melchie. filij atbanai. filij zara. filij a
 daia. filij etha. filij zamma. filij semei. filij geth
 filij gerson. filij leui. Filij autem merari fratres
 eorum ad sinistram ethan. filij chusi. filij abdi. fi
 lij maloch filij asabie. filij amasie. filij belchie.
 filij amasai. filij bonni. filij somer. filij mooli. fi
 lij musi. filij merari. filij leui. Fratres quoque eo
 rum leuite qui ordinati sunt in cunctum mini
 sterium tabernaculi domus domini. Aaron ve
 ro et filij eius adolebant incensum super alta
 re holocausti. et super altare thymiamatis in oem
 opus sancti sanctorum et ut precarentur pro is
 rael iuxta omnia que preceperat moyses ser
 uus dei. Hi sunt autem filij aaron. Eleazar fili
 eius: finees filius eius. abisue filius eius. boc
 ci filius eius. ozi filius. zaraia filius eius. me
 raioth filius eius. amaria filius eius. achitob
 filius eius. sadoch filius eius. achimaas fili
 us eius. Et hec habitacula eorum per vicos atque co
 finia filiorum scilicet aaron iuxta cognationes
 caathitarum. Ipsi enim forte contigerant. De
 derunt igitur eis bebron in terra iuda et subur
 bana eius per circuitu. agros autem ciuitatis
 et villas caleph filio iephone. Porro filij aaron
 dederunt ciuitates ad confugiendum bebron et
 lobna et suburbana eius. Jether quoque est be
 mo cum suburbanis suis. sed et belon et dabit
 cum suburbanis suis. asan quoque et bethsemes
 et suburbana earum. De tribu autem beniamin ga
 bee et suburbana eius et almath cum suburba
 nis suis anatboth quoque cum suburbanis suis
 Omnes ciuitates tredecim cum suburbanis
 suis: per cognationes suas. Filij autem caath
 residuis de cognatione sua dederunt ex dimi
 dia tribu manasse in possessionem vrbes decem
 Porro filij gerson per cognationes suas de tri
 bu isachar et de tribu aser et de tribu neptalij
 et de tribu manasse in basan vrbes tredecim.
 Filij autem merari per cognationes suas de
 tribu ruben et de tribu gad et de tribu zabulon
 dederunt forte ciuitates duodecim. Dederunt
 quoque filij israel. leuitis ciuitates et suburba
 na earum. Dederuntque per sortem ex tribu fili
 orum iuda et ex tribu filiorum symeon et ex tri
 bu filiorum beniamin vrbes has quas voca
 uerunt nominibus suis. et his qui erant ex co
 gnatione filiorum caath. Fueruntque ciuitates
 in terminis eorum de tribu ephraim. Dederunt
 ergo eis vrbes ad confugiendum sychem cum subur
 banis suis in monte ephraim et gazer cum subur
 banis suis. iecmaam quoque cum suburbanis suis
 et bethoron similiter necnon et belon cum
 suburbanis suis. et gethemon in eundem modum
 Porro et dimidia tribu manasse aner et subur
 bana eius. balaam et suburbana eius. His vix
 qui de cognatione filiorum caath reliqui erant

Filij autem gerson de cognatione dimidie tri
 bus manasse gaulon in basan et suburbana eius
 et astaroth cum suburbanis suis. De tribu
 isachar cedec cum suburbanis suis et dabe
 reth cum suburbanis suis. ramoth quoque et subur
 bana eius. et ane cum suburbanis suis. De tri
 bu vero aser masal cum suburbanis suis. et ab
 do similiter. asach quoque et suburbana eius ro
 ob cum suburbanis suis. Porro de tribu nepra
 lim cedec in galilea et suburbana eius: amon
 cum suburbanis suis: et cariatbai et suburba
 na eius. Filij autem merari residuis de tribu
 zabulon remmono et suburbana eius: et thabor
 cum suburbanis suis. Transiordane quoque ex
 aduerso hiericho contra orientem iordanis de
 tribu ruben bosor in solitudine cum suburba
 nis suis et iassa cum suburbanis suis cademoth
 quoque et suburbana eius et mipbaat cum subur
 banis suis. Necnon de tribu gad. ramoth in
 galaad et suburbana eius et manai cum subur
 banis suis. sed et esebon cum suburbanis suis
 et iezet cum suburbanis suis.

De filij isachar et beniamin et nepra
 lim et manasse et effraim et aser. **Ca. VII**

Porro filij isachar: thola et pbua iasub
 et samron quattuor. Filij thola. ozi et
 raphata et hieribel et iema et iephez
 et samuel principes per domus cogna
 tionum suarum. De stirpe thola viri fortissimi
 numerati sunt in diebus dauid. viginti duo mi
 lia sexcenti. filij ozi: israbia de quo nati sunt mi
 chael et obadia et iobel et iesia quinqz omnes
 principes cum eis per familias et ppos suos ac
 cincti ad prelium viri fortissimi: triginta sex mi
 lia. Multas enim habuerunt vxores et filios.
 Fratres quoque eorum per omnem cognationem
 isachar rustissimi ad pugnandum octoginta se
 prem milia munerati. Filij beniamin: bale et
 bochor et iadibel tres. Filij bale: es bon et ozi
 ozibel et hierimoth et vrai quinqz principes fa
 miliaru et ad pugnandu robustissimi. Numerus
 autem eorum viginti duo milia et triginta quatu
 or. Porro filij bochor zammira et ioas et elies
 zer et elioenai et amri et hierimoth et abia et a
 natbuth et almatha. Omnes hi filij bochor. Nu
 merati sunt autem per familias suas principes
 cognationum suarum ad bella fortissimi vigin
 ti milia et ducenti. Porro filij iadibel. balan. fi
 lij autem balan. iebus et beniamin et aboth et
 chanaan et iotba et tharsis et baifaar. Omnes hi
 filij gadibel principes cognationu suarum viri
 fortissimi decem et septem milia et ducenti ad
 plium. pcedentes. sephan quoque et bapban filij
 bir et asim filij aber. filij autem neptalim: iasibel
 et guni et aser et sellum filij bala. Porro filij
 manasse esribel. concubinaque eius seyra peperit
 machir patrem galaad. Machir autem accepit
 vxorem filij suis bappbim et sepham et babu
 sit vxorem nomine maacha. Nomen autem se
 cundi salphaath. Nati sunt salphaath filie. Et
 peperit maacha vxor machir filius. vocauitque

nomen eius phares. Porro nomen fratris eius
sares et filij eius vlam et reben. filius autem vlam
bedan. Hi sunt filij galaad filij machir: filij ma
nasse. Soror autem eius regina. peperit virum deco
rum et abiezzer et moola. Erant autem filij semida.
abin et sechen et leci et aniam. filij autem ephraim.
suthala. bareth filius eius. tbaath filij eius: elada
filius eius tbaath filius eius. et huiusmodi filij zadab.
et huiusmodi filij suthala et huiusmodi filius ezer et elad. Occi
derunt autem eos viri geth indigene quod descende
rant ut inuaderent possessiones eorum. Lurit
igitur ephraim pater eorum multis diebus. et ve
nerunt fraatres eius ut consularent eum. Ingres
susque est ad uxorem suam: quam concepit et peperit filium
et vocavit nomen eius beria: eo quod in malis domus
eius ortus esset. filia autem eius fuit sara que edifi
cavit betboron inferiorem et superiorem et ozen
zara. Porro filius eius rapba et reseph et thale
de quo natus est tbaa. qui genuit laada. Huius
quoque filius amud qui genuit elisama de quo
ortus est nu. qui habuit filium iosue. Possessio
autem eorum et habitatio betbel cum filiabus suis: et con
tra orientem noiam. ad occidentalem plagam ga
zer filie eius. sychen que cum filiabus suis usque ad asa
cum filiabus eius. iuxta filios quoque manasse
betbsan et filias eius. thana et filias eius. ma
geddo et filias eius: dor et filias eius. In his ha
bitauerunt filij ioseph. filij israel. Filij aser. iem
na et iesua et isui et baria et sara soror eorum. Filij
autem baria beber et melchiel. Ipse est pater bar
zaith. Heber autem genuit sepblat et somer et io
than et suaa. sororem eorum. filij sepblat: phosech
et chamaal et asoph. Hi filij sepblat. Porro filij
somer: abi et roaga et laba et aran. filij autem bele
fratris eius. supba et iemna et selles et amal. fi
lij supba. Due aruaphed et sual et beri et samra
bosor et od et samma et salusa et ietbran et bera
filij iether. sephone et phaspba et ara: filij autem
olla. aree et auibel et resia. Omnes hi filij aser prin
cipes cognationum electi atque fortissimi duces
duum. Numerus autem eorum etatis que apta est
set ad bellum. vigintisex milia.

¶ De generationibus beniamin qualiter
que supra nominati sunt hic noiant. ¶ Ca. VIII

Beniamin autem genuit bale primogeni
tum suum. asbal secundum. abara tertium
noaba quartum. et rapba quintum. Fu
eruntque filij bale addoar et geraz et abi
nd. abisue que et nemaz et aboe sed et geraz et sepbu
pbam et vram. Hi sunt filij abod. principes cog
nationum habitantium in gabaa. qui trans
lati sunt in manath. Nooma autem et achia et ge
ra ipse transtulit eos et genuit oza et abind. Por
ro saar abim genuit in regione moab postquam di
misit uxorem et bara uxores suas. Venuit autem de
edes uxore sua iobab et sebia et mosa et molcho
tebus que et setbia et marmach. Hi sunt filij eius
principes in familiis suis. Ohebim vero genu
it achitob et elphaal. Porro filij elphaal beber
et misaam et samad hic edificavit ono et lod et fi
lias eius. Bara autem et sama principes cognatio

num habitantium in abialon. Hi fugauerunt
habitatores geth. Et baio et sesac et hierimoth
et zabadia et arod et beder: michael que et iespha
et ioaa filij baria. Et zabadia et mosollam et eze
ci et beber et esamari et iesia et iobab filij el
phaal. et tacim et zechri et zaddi et elioenai et se
lethai et beliel et addaia et baraia. et samarath.
filij semei. Et iespha et beber et beliel et abdon
et zechri et banā et anania et ailam et anathothia
et iephdaiā et phanuel. filij sesac. Et samsari et
sooria et otbolia et iersia bella et zechri. filij ieroa
Hi patriarche et cognationum principes qui habita
uerunt in hierusalem. In gabaon autem habita
uerunt abigabaon et nomen uxoris eius maa
cha. filiusque eius primogenitus abdon et sur et
cis et baal et nadab. gedur que et abio et zacher
et macelloth. Et macelloth genuit samaa. Ha
bitaueruntque et aduerso fratrum suorum in hie
rusalem cum fratribus suis. Her autem genu
it cis: et cis genuit saul. Porro saul genuit iona
than et melchisue et abinadab et esdaal. filius
autem ionathā miribaal. et miribaal genuit micha.
filij micha: et phito et melech et thara abā et abā
genuit ioada. et ioada genuit almoth et almoth
zanri. Porro zamri genuit mosa. et mosa genu
it baana. cuius filius fuit rapba de quo ortus est
elasa qui genuit asel. Porro asel sex filij fuerunt
his nominibus ezricā. bochuu. bismael. saria ob
dia. anā. Omnes hi filij asel. filij autem ezech frater
eius vlam primogenitus. et bus secundus. et elipha
let tertius fueruntque filij vlam viri robustissimi. et
magno robore tendentes arcum et multos habē
tes filios ac nepotes usque ad centum quinquag
inta. Omnes hi filij beniamin.

¶ De sacerdotibus et leuitis et officiis eorum
et generatione saul et filiorum eius. ¶ Ca. IX

Aduersus ergo israel dinumeratus est
et summa eorum scripta est in libro re
gum israel et iuda. translatisque sunt in
babylonem propter delictum suum. Qui
autem habitauerunt primi in possessionibus et in
urbibus suis israel. et sacerdotes et leuite et na
thinel. commorati sunt in hierusalem de filiis iu
da et de filiis beniamin. De filiis quoque ephra
im et manasse otbei filius amud filij emri. filij
omrai. filij bonni. De filiis phares filij iuda. et
de filionum asaia primogenitus et filij eius. De fi
lij autem zara: iebuel et fratres eorum sercenti
nonaginta. Porro de filiis beniamin. salo filij
mosollam filij edusa filij asana et iobama filij
ieroam et belam filij ozi filij mochori et mosollā
filius zaphacie filij zabuel filij iebanie et frater
eorum per familias suas nonaginti quinquaginta set.
Omnes hi principes cognationum per domos
patrum suorum. De sacerdotibus autem iedaia iosa
rib et iachin. azarias quoque filius belchie. filij
mosollam filij zadoch filij merasoth filij achis
tob pontifex domus dei. Porro adafas filij ier
roa filij phasor filij melchia et maasia filius ad
bel filij iezra filij mosollā filij mosollamoth fi
lij emmer fratres quoque eorum principes per

familias suas mille septingenti setaginta fortissimi robore ad faciendum opus ministerii in domum dei. De leuitis autem semeta filius assub et filii ezeicam filii asebia. de filiis merari. Baachabar et carpentarius et galal et mathania filius micha. filii zechi filii azaph et obdia filius semei. filii galal. filii iditbis. et barachia filii asa filii beleana qui habitauit in atris netopbari. Ianitores autem sellu et achub et telmo. et abimam et frater eorum sellu princeps usque ad illud tempus in porta regis ad orientem obseruabant prouices suas de filiis leui. Sellum uero filius chore filii abiasaph filii chore cum fratribus suis et domo patris sui. Hi sunt chorite super opera ministerii custodes vestibulorum tabernaculi et familie eorum per uices castrorum domini: custodientes introitum. Simees autem filius eleazar erat dur eorum coram domino. Porro zacharias filius mosollamia ianitor porte tabernaculi testimonii. Omnes hi electi in ostiarios per portas ducentiduodecim et descripti in uillis propriis quos constituerunt dauid et samuel uidens in fide sua tam ipsos quam filios eorum in ostiis domus domini et in tabernaculo uicibus suis. Per quattuor uentos erat ostiarii. Ad orientem et ad occidentem et ad aquilonem et ad austrum. Fratres autem eorum in uiculis morabantur et ueniebant in sabbatis suis de tempore usque ad tempus. His quattuor leuitis creditus erat omnis numerus ianitorum. et erant super eredas et thesauros domus domini. Per gyrum quoque templi domini morabantur in custodiis suis ut cum tempus fuisset ipsi mane aperirent fores. De eorum grege erant et super uasa ministerii. ad numerum enim et inferebant uasa et efferebantur. De ipsis et qui credita habebant utensilia sanctuarii perant simile et uino et oleo et thuri et aromatis. Filii autem sacerdotum unguenta et aromatis conficiebant. Et maratbias leuites primogenitus sellum chorite. perfectus erat eorum qui in sartagine frigebant. Porro de filiis caath fratribus eorum super panes erant propositio ut semper novos per singula sabbata prepararent. Hi sunt principes cantorum per familias leuitarum qui in ecclesiis morabantur: ita ut die ac nocte iugiter suo ministerio deseruiret. Et aperta leuitarum per familias suas principes manserunt in hierusalem. In gabaon autem commorati sunt pater gabaon iabibel et nomen uxoris eius maacha. Filius primogenitus eius abdo et sur et cis et baal et ner et nadab gedor quos et abio et zacharias et macelloth. Porro macelloth genuit semmaa. Isti habitauerunt e regione fratrum suorum in hierusalem cum fratribus suis. Ner autem genuit cis: et cis genuit saul. Et saul genuit ionathan et melchisue et abinadab et esbaal. Filii autem ionathan miribaal: et miribaal genuit micha. Porro filii micha: pbiton et melech et tharra et abam. Abam autem genuit iara: et iara genuit alamatb et asinorb et zamri. zamri autem genuit mosa. mosa uero genuit baana cuius filii raphaia genuit elasa de quo ortus est asel. Porro asel

set filios habuit his nominibus. ezeica bochyu bis mabel saria obdia ana. hi filii asel.

¶ De bello in quo occisus est saul. de apud tade capite eius et sepultura eius et causa necis eius. X

Philistinim autem pugnabant contra israel fugeruntque filii israel palestinos et ceciderunt vulnerati in monte gelboe. Quibus appropinquassent philistei persequentes saul et filios eius percusserunt ionatham et aminadab et melchisue filios saul. Et aggrauatum est plus contra saul. inueneruntque eum sagittarii et vulnerauerunt iaculis. Et dixit saul ad armigerum suum. Eua gina gladium tuum et interfice me ne forte uentat incircumcisi isti et illudat michi. Noluit autem armiger eius hoc facere timore perterritus. Arripuit ergo saul enssem et irruit in eum. Quod cum uidisset armiger eius uicem mortuum esse saul. irruit etiam ipse in gladium suum et mortuus est. Interiit ergo saul et tres filii eius: et omnis domus illius pariter occidit. Quod cum uiderent uiri israel qui habitabant in caespitibus: fugerunt: et saul et filii eius mortui: dereliquerunt urbes suas. et huc illucque dispersi sunt ueneruntque philistinim et habitauerunt in eis. Die igitur altero. detrahentes philistinim spolia cesorum. inuenerunt saul et filios eius iacentes in monte gelboe. Quibus spolia fecerunt eum et amputassent caput armisque nudasset miserunt in terram suam ut circumferret et ostenderet idolos templis et populis. Arma autem eius pro se trauserunt in phano dei sui: et corpus affixerunt in templo dagō. Hoc cum audissent uiri tabes galaad: omnes qui philistinim fecerant super saul. surrexerunt singuli uirorum fortium. et tulerunt cadauera saul et filiorum eius. attuleruntque ea in tabes et sepelierunt ossa eorum subter quercum que erat in tabes: et ieiunauerunt septem diebus. Mortuus est ergo saul propter iniquitates suas. eo quod peruaricat' sit mandatum domini quod preceperat. et non custodierit illud sed insuper et pbitonissam consulerit nec sperauerit in domino propter quod interfecit eum. et transtulit regnum eius ad dauid filium isai.

¶ De unctioe dauid in regem in hebron. de iebuseis. de triginta fortissimis militum domo. et potentia et strenuitate principum domo. ¶ Ca. XI

Congregatus est igitur omnis israel ad domum in hebron dicens. Quis tuum sum? et caro tua uerit' que et nudius tertius cum adhuc regnaret saul: tu eras qui educebas et introducebas israel. Tibi enim dixit dominus de teuis. Tu pasces populum meum israel et tu eris princeps super eum. Uenerunt ergo omnes maiores natu israel ad regem in hebron: et inijt domo cum eis federa coram domino. Ueneruntque eum regem super israel iuxta sermones domini que locutus est in manu samuel. Abijt quoque domo et omnis israel in hierusalem. Hec est iebus: ubi erant iebusei bitatores terre. Direxeruntque qui habitabant in iebus ad domo. Non ingredieris huc: Porro domo cepit arce syon que est ciuitas domo: dirigitque. Omnis qui percussit iebuseum in primis: erit princeps et dur. Ascendit igitur primus ioab filius saruie et factus est princeps. Habitauit autem dauid in arce. et idcirco appellata est ciuitas dauid. Edificauitque

D

E

F

E. v. h. c

B

Reg. i. c.

Jud. i. c.

Reg. i. c.

Reg. i. c.

E

D

E

Reg. i. c.

F

B

B

vibem in circuitu a mello vsq; ad gyrus. Joab
 autes reliqua vrbis extruxit. Proficiebatq; dō
 vadens et crescens ⁊ dñs exercitū erat cum
 eo. Hi principes viroz fortium dauid q̄ adiuue
 runt eū vt ret fieret sup oēm isrl iurta verbis
 domini qd locutus ē ad israhel et iste numerus
 robustoz dauid. Jesbaan filius abamoni. p̄n
 cept inter triginta. Iste leuauit hastam suam
 super trecentos vulneratos vna vice. Et post
 eū cleazar filius patruī eius aboites qui erat
 inter tres potentes. Iste fuit cum dauid in a
 pbec domini qñ philiistinū congregati sunt ad
 locum illum in prelium. Et erat ager regionis
 illius plen⁹ bordeo. fugeratq; populus a facie
 philiistinorum. Hi steterunt in medio agri et
 defenderunt eum. Eūq; percussissent philiisteos
 dedit dominus salutem magnam populo suo.
 Descenderunt autem tres de triginta p̄ncipi
 bus ad petram in qua erat dauid ad speluncā
 odollam. quando philiistinū fuerāt castrameta
 ti in valle raphaim. Porro dauid erat in p̄sidio.
 et statio philiistinorum in bethleē. Desiderauit
 igitur dauid aquam et dixit. Si quis daret
 mihi aquam de cisterna bethleē q̄ est in porta.
 Tres ergo isti per media castra philiistinorum
 preerunt et hauserunt aquā de cisterna beth
 leem q̄ erat in porta et attulerunt ad dauid vt
 biberet qui noluit s; magis libauit illam dño
 dicens. Absit vt in conspectu dei mei hoc faciā
 et sanguinem virozū istoz bibam qz in perī
 culo aīaz suaz attulerunt mihi aquā. Et ob hāc
 causaz noluit bibere. Nec fecerūt tres robustis
 simi. Abisai q; frater ioab ipse erat p̄nceps
 trium: et ipse leuauit hastam suam contra tre
 centos vulneratos. et ipse erat inter tres no
 minatissimus: inter tres secundus inelytus ⁊
 p̄nceps eorum. Veruntamen vsq; ad tres p̄
 mos non peruenerat. Banaia filius iosade vi
 ri robustissimi qui mltā opera perpetrarat de
 capseel: ipse percussit duos ariel moab. Et ipse
 descendit et interfecit leonem in media cister
 na tempore niuis: et ipse percussit virum egypt
 tium. cuius statura erat quinq; cubitorum: et
 habebat lanceam vt liciatorum terentium.
 Descendit igitur ad eum cum virga. et rapuit
 hastam quam tenebat manu et interfecit euz
 hasta sua. Nec fecit banaia filius iosade qui
 erat inter tres robustos nominatissimus inf
 triginta primus. Verūtñ ad tres vsq; non per
 uenerat. Posuit at eū dō ad auriculā suā. Porro
 fortissimi viri i exercitu israhel fr̄ ioab ⁊ eleanaz
 fili⁹ patruī ei⁹ de bethleē. samoth arodites: bel
 les polonites: birias fili⁹ acces thecutes abie
 zer anathotites sobochai vsatites: ilai abotites
 marai netophatites beletb fili⁹ baana netopha
 tites etbai fili⁹ ribai d̄ gabaath filioz bēiamī ba
 naia pbaratonites burai d̄ touētegaā abiel ara
 batites azmoth bauranites eliaba salabonites
 fili⁹ assē gezōites ionathā fili⁹ saie aratites abia
 fili⁹ achar aratites eliphal fili⁹ vr epber mebe
 ratites abia pbellōites ezro carmelites naarai

filius azbi sobel frater natban mibaar fili⁹ a
 garai selech ammonites naarai berotbites. ar
 miger ioab filij saruise. biras setbreus. sareb se
 breus. vias etheus zabab filius ooli. adyna
 filius sechar rubenites p̄nceps rubenitarum
 et cum eo triginta baana filius macha. et iosa
 pbat mathanites. ozias astarotbites. semma
 et iabsbel filij borhā araoites sedibel filius zā
 ri et ioba frater eius thosaites belibel mabu
 mites. et ieribai ⁊ iosofa filij elnaem ⁊ setbma
 moabites elibel ⁊ obed et iasiel de masobia.

¶ De his qui transferunt ad buc fugeret
 et de principibus qui venerunt ad eum in be
 bron et quomodo elegerūt eū.

H quoq; venerunt ad dauid in sice
 lech cum ad buc fugeret saul filius cis
 qui erant fortissimi et egregii pugna
 tores tendentes arcum ⁊ vtraq; ma
 nu fundis sata iacentes et dirigētes sagittas
 De fratribus saul ex tribu bēiamin. p̄nceps
 abiezer et ioas filij samaa. gabaathites et iasi
 bel et phalleth filij azmoth et baracha et iebu
 anathotites. samaias quoq; gabaonites fortis
 simus inter triginta. et super triginta hieremi
 as et iesebel et iohannā et iesabad gaderotb
 ites et lufai et hierimut et baalia et samaria et
 saphatia araphites. Helcana et iesia et azra
 bel et ioezer et ies baā decarcim. ioela quoq; ⁊
 zabadia filij iozōā de gedoz. Et ⁊ de gaddi trās
 fugerunt ad dauid cum lateret in deserto vtri
 robustissimi et pugnatōres optimi tenētes cli
 peum et hastam. Facies eorum quasi facies le
 onis. et veloces quasi capree in montibus. E
 zer p̄nceps. obdias secundus. eliab tertius.
 masmana quartus. hieremias quintus. etbi se
 rtus. beliel septimus. iohannā octauus. belze
 bad nonus. hieremias decimus. bachanaī vni
 decimus. Hi de filiis gad p̄nceps exercitus.
 Nouissimus centum milibus preerat et mari
 mus mille. Isti sunt qui transferunt iordanem
 mense primo quando inundare consuevit sup
 ripas suas. et omnes fugauerunt qui morabā
 tur in vallibus ad orientalem plagin et occidē
 talem. Tenerunt autem et de beniamin et de
 iuda ad p̄sidium in quo morabatur dauid. E
 gressusq; est dauid obuiam eis. et ait. Si paci
 fice venistis ad me vt auxiliemini mihi: cor me
 um iungatur vobis. Si autem insidiamini mi
 hi pro aduersariis meis cum ego iniquitatem
 in manibus non habeam: videat deus patruz
 nostrorum et iudicet. Spiritus vero domini in
 duit abisai p̄ncipem inter triginta et ait. Qui
 sumus o dauid et tecum fili isai. Pax pat tibi
 et pax adiutoribus tuis. Te enim adiuuat de
 tuus. Suscepit ergo eos dauid ⁊ constituit p̄
 cipes turme. Porro de manasse transfugerunt
 ad dauid quando veniebat cum philiistinū ad
 uersus saul vt pugnaret et non dimicauit cum
 eis: qz inito consilio remisserunt euz p̄ncipes
 philiistinoz dicentes. Periculo capitis nostri re
 uertet ad dñz suū saul. Quñ igr̄ reuersus ē in su
 q ij

B

B

L

D
 l. reg. xix. b

E

D
 l. reg. xxv. c

E

S

B

elech transfugerunt ad eum de manasse ednas et iozabab et sedibel et michael et ednas et iozabab et heliu et salatbi: principes militum in manasse. Hi prebuerunt auxilium dauid aduersus latrunculos. Omnes enim erant viri fortissimi: et facti sunt principes in exercitu. Sed et per singulos dies veniebant ad dauid: ad auxilium dum ei. usque dum fieret grandis numerus quasi exercitus dei. Iste quoque est numerus principum exercitus qui venerunt ad dauid cum esset in bebron: ut transferrent regnum saul ad eum iuxta verbum domini. Filii iuda portantes clipeum et hastas sex milia octingenti expediti ad prelium. De filiis symeon virorum fortissimorum ad pugnandum septem milia centum. De filiis leui: quattuor milia sexcenti. Jojada quoque princeps de stirpe aaron et cum eo tria milia septingenti. Sadoch etiam puer e regie indolis et domus patris eius principes vigintiduo. De filiis autem beniamin fratribus saul tria milia. Magna enim pars eorum adhuc sequebatur domum saul. Porro de filiis ephraim sex milia octingenti: fortissimi robore viri nominati in cognationibus suis: et ex dimidia tribu manasse decem et octo milia singuli per nomina sua. venerunt ut constituerent regem dauid. De filiis quoque isachar viri eruditi qui nouerant singula tempora ad precipiendum quid facere deberet israel principes ducenti. Omnis autem reliqua tribus: eorum consilium sequebatur. Porro de zabulon qui egrediebantur ad prelium et stabant in acie instructi armis bellicis. quinque milia venerunt in auxilium non in corde duplici. Et de neptalim principes mille et cum eis instructi clipeo et hasta. triginta et septem milia. De dan etiam preparati ad prelium vigintiocto milia sexcenti. Et de aser egredientes ad pugnam et in acie provocantes. quadraginta milia. Trans iordanem autem de filiis ruben et de gad et dimidia parte tribus manasse: instructi armis bellicis. centum viginti milia. Omnes isti viri bellatores expediti ad pugnam corde perfecto venerunt in bebron: ut constituerent regem dauid super uniuersum israhel. Sed et omnes reliqui et israhel uno corde erant ut rex fieret dauid. fueruntque ibi apud dauid tribus diebus comedentes et bibentes. Preparauerunt enim eis fratres sui. Sed et qui iuxta eos erant usque isachar et zabulon et neptalim: afferebant panes in asinis et camelis et mulis et bobus ad vescendum farinam palatas. vna passam. vnum oleum. boues. arietes. ad omnem copiam. Baudium quippe erat in israhel.

De reductioe arce de cariatbiarim. de morte osee. de dedicatioe arce in domum ebede dom cui dominus benedixit.

Auit autem consilium dominus cum tribunibus et centurionibus et uniuersis principibus. et ait ad omnem cetum israhel. Si placet vobis et a domino deo nostro egredietur primo quoque loco: mittamus ad fratres nostros reliquos in uniuersas regiones israhel ad sacerdotes et leuitas qui habitant in suburbanis iherosolymorum. ut congregent ad nos et reducamus arcam dei nostri ad nos. Non enim re-

quisiuit eam in diebus saul. Et respondit uniuersa multitudo ut ita fieret. Placuerat enim sermo omni populo. Congregauit ergo dauid cunctum israhel a syon egypti usque dum ingrediaris emath ut adduceret arcam dei de cariatbiarim. Et ascendit dauid et omnis vir israhel ad collum cariatbiarim qui est in iuda ut afferret inde arcam domini dei sedentis super cherubin ubi inuocatum est nomen eius. Imposueruntque arcam dei super plaustrum nouum de domo aminadab. Oza autem et fratres eius minabant plaustrum. Porro dominus et uniuersus israhel iudebant coram deo omni virtute in canticis et in citharis et psalterijs et tympanis et cymbalis et tubis. Cum autem puenissent ad aream chidon: tetendit oza manum suam ut sustentaret arcam. bos quippe lasciuens paululum inclinauerat eam. Iratus est itaque dominus contra oza et percussit eum eo quod tetigisset arcam. et mortuus est ibi coram domino. Locustatusque est dominus quod diuississet dominus oza vocauitque locum illum diuisio osee usque in presentem diem. Et timuit deum tunc tempore dicens. Quomodo possum ad me introducere arcam dei? Et ob hanc causam non adduxit eam ad se hoc est in ciuitate dauid sed auertit in domum ebede dom gethei. Mansit ergo arca dei in domo ebede dom tribus mensibus. et benedixit dominus domui eius et omnibus que habebat.

De byram rege tyri qualiter misit ad dauid et filios dauid in hierusalem natis. de duabus victorijs dauid contra philisteos. vnam fecit in baal pbarasim. alteram et aduerso piroz. XIII

Misit quoque byram rex tyri nuncios ad dauid et ligna cedrina et artifices parietum lignorumque ut edificarent ei domum. Cognouitque dauid eo quod confirmasset eum dominus in regem super israhel et subleuatum est regnum suum super populum eius israhel. Accipit quoque dauid alias viros in hierusalem: genuitque filios et filias. Et hec nomina eorum qui nati sunt ei in hierusalem. Sama et sobab natba et salomon iebar et elisu et eliphaleph noga et nabeg et iaphie elisama et baliada et eliphaleth. Audientes autem philistinim eo quod unctus esset dauid in regem super israhel: ascenderunt omnes ut quererent eum. Dominus cum audisset dauid egressus est obuiam eis. Porro philistinim venientes diffusi sunt in valle raybaim. Consultauitque dauid dominum dicens. Si ascendam ad philisteos. et si trades eos in manu mea? Et dixit ei dominus. Ascende. et tradam eos in manu tua. Cumque illi ascendissent in baal pbarasim percussit eos ibi dauid et dixit. Diuissit deus inimicos meos per manum meam sicut diuiduntur aque. et idcirco vocatum est nomen illius loci baal pbarasim. Dereliqueruntque ibi deos suos quos dauid iussit erri. Alia etiam vice philistinim irruerunt et diffusi sunt in valle. Consultauitque rursum dominus deum et dixit ei deus. Non ascendas post eos: recede ab eis et venes contra illos et aduerso piroz. Cumque audieris sonitum gradientis in cacumine piroz: tunc egredieris ad bellum. Egressus est enim deus ante te ut percussat castra philistinim. Fe-

ergo dauid sicut preceperat ei deus. et percussit castra philistinorum de gabaon usque gazera. Diuulgatum est nomen dauid in vniuersis regionibus. et dominus dedit pauorem ei super omnes gentes.

Ca. XV
 Et ait quoque sibi domos in ciuitate dauid: et edificauit locum arce dei: tetenditque ei tabernaculum. Tunc dixit dominus.

A Illicitum est ut a quocumque portetur arca dei: nisi a leuitis quos elegit dominus ad portandum eam. et ad ministrandum sibi usque in eternum. Congregauitque vniuersum israel in hierusalem: ut auferret arca dei in locum suum quem preparauerat ei: necnon et filios aaron et leuitas. De filiis caath. vi. vel princeps fuit. et fratres eius ducunt viginti. De filiis merari. asaf princeps: et fratres eius ducunt triginta. De filiis gerson. iobel princeps: et fratres eius centum triginta. De filiis elisaphan. semeias princeps: et fratres eius ducunt octoginta. De filiis hebron. elibel princeps: et fratres eius centum duodecim. Vocauitque dauid sadoch et abiatbar sacerdotes et leuitas vi. el asaf et iobel semeiam elibel et aminadab: et dixit ad eos. Vos qui estis principes familiarum leuiticarum. sanctificamini cum fratribus vestris: et afferte arcam domini dei israel ad locum qui ei preparatus est. ne ut a principio quod non eratis presertim percussit nos dominus. sic et nunc fiat illicitum quod nobis agentibus. Sanctificati sunt ergo sacerdotes et leuite ut portarent arcam domini dei israel. Et tulerunt filii leui arcam dei sicut preceperat moyses iuxta verbum domini bumeris suis in vectibus. Dixitque dauid principibus leuitarum. ut constitueret de fratribus suis cantores in organis musicorum. nablis videlicet et lyris et cymbalis. ut resonaret in excelsis sonitus leticie. Constitueruntque leuitas bema filium iobel. et de fratribus eius asaph filium barachie: de filiis vero merari fratribus eorum. ethan filium casaie: et cum eis fratres eorum. In secundo ordine zachariam. et ben et isabel et semiramoth et iebel et anieliab et banaia et maasia et mathathiam et eliphalu et maceniam et obededom et iebel sanitores. Porro cantores bema: asaph et ethan in cymbalis eneis crepantes. zacharias autem et osibel et semiramoth et iabel et anieliab et maasia et banaia in nablis arcana cantabant. Porro mathathias et eliphalu et macenias et obededom et iebel et osaziu in citharis pro octaua canebant epinichion. Chonenias autem princeps leuitarum. prophetie preerat. et ad precipiendam melodiam. Erat quippe valde sapiens. Et barachias et belcana sanitores arce. Porro sebenias et iosaphat et nathanael et amasai et zacharias et banaias et eliezzer sacerdotes clangebant tubis coram arca dei. et obededom et abias erant ianitores arce. Igitur dauid et omnes maiores natum israel et tribuni. serunt ad deportandam arcam fede-

ris domini de domo ebededon: cum leticia. Cumque adiuuisset deus leuitas qui portabant arcam federis domini: imolabant septem tauri et septem arietes. Porro dauid erat indutus stola byssina: et vniuersi leuite qui portabant arcam federis cantatoresque. et chonenias princeps prophetie inter cantores. Dauid autem indutus erat ephor lineo. Vniuersusque israel deducebat arcam federis domini in iubilo et sonitu buccine et tubis et cymbalis et nablis et citharis concrepantes. Cumque puenisset arca federis domini usque ad ciuitatem dauid. michol filia saul prospiciens per fenestram vidit regem dauid saltantem atque ludentem: et desperit eum in corde suo.

Ca. XVI
 De festiuitate et reductione arce. de ministrantibus coram arca de cantico asaph et fratrum eius. de his qui constituti sunt ad ministrandum in tabernaculo quod erat in gabon.

A Ltulerunt igitur arcam dei et constituerunt eam in medio tabernaculi quod tetenderat ei dauid et obtulerunt holocausta et pacifica coram deo. Cumque compleisset dauid offerens holocausta et pacifica benedixit populo in nomine domini: et diuisit vniuersum per singulos a viro usque ad mulierem totam panem: et partem asse carnis bubale: et fritam oleo simillimam. Constituitque coram arca domini de leuitis qui ministrarent et recordarentur operum eius et glorificarent atque laudarent dominum deus israel. asaph principem et secundum eius zachariam. Porro iabibel et semiramoth et iebel. et mathathias et eliab et banaia et obededom iebel super organa psalterij et liras. asaph autem ut in cymbal personaret. banaia vero et azibel sacerdotes: canere tuba iugiter coram arca federis domini. In illo die fecit dauid principem ad presertendum domino asaph et fratres eius. Constituemini domino et in uocate nomine eius: notas facite in populis ad inuentiones eius. Cantate ei et psallite ei et narrate omnia mirabilia eius: laudate nomen sanctum eius: letetur cor quarentium dominum. Querite dominum et virtutem eius: quate faciem eius semper. Recordamini mirabilem eius: qui fecit signorum illius et iudiciorum oris eius. Semen israel serui eius filij iacob electi eius. Ipse dominus deus noster: in vniuersa terra iudicia eius. Recordamini in sempiternum pacti eius. sermonis quem precepit in mille generationes. Quis pepigit cum abraam et iuramenti illius. cum ysaac. Et constituit illud iacob in preceptum et israel in pactum sempiternum: dicens. Tibi dabo terram chanaan hereditatis vestre. Cum essent pauci numero parui et coloni eius. Et transferunt dominus gentem. et de regno ad populum alterum. Non dimisit quem calumniari eos: sed increpauit pro eis reges. Nolite tangere christos meos: et in prophetis meis: nolite malignari. Cantate domino in ois terra annunciate et die in diem salutare eius. Narrate in gentibus gloriam eius. et in cunctis populis mirabilia eius. Quia magnus dominus et laudabilis nimis: et horribilis super

ij. Reg. vi. c

ij. par. xxx. f

H

B
 Ps. ciiij.
 Esai. xij. b

B
 Ps. ciiij.
 Ps. xxv.

q. iij

Et duo milia viroz. Et posuit milites in dama-
sco: vt syria quoq; seruiret sibi et offerret mune-
ra. Adiuuatoq; cu dno in cunctis ad que prece-
rat. Tulit quoq; dauid pbaretras aureas quas
habuerant serui adadezer. et attulit eas in hie-
rusalem. necno de thebath et chun vrbib; ada-
dezer eris plurimuz. de q fecit salomon mare
eneum. et columnas et vasa enea. Qd cum au-
disset thou rex emath percussisse videlicet dauid
omnem exercitu adadezer regis soba. misit ad
urem filium suum ad regem dauid vt postula-
ret ab eo pacem et congratularetur: eo q percussis-
set et expugnasset adadezer. Aduersari; qppe
erat thou adadezer. Sed et oia vasa aurea et
argentea et enea psecrauit dauid rex dno cum
argento et auro qd tulerat et vniuersis getib;
tam de idumea et moab et filiis amon q de fili-
stijm et amelecb. Abisai vero filius saruie pcul-
sit edom in valle salinarum decem et octo milia
et constituit in edom pfidius: vt sentiret idumea
dauid. Saluauitq; domin; dauid in cunctis ad
q preceperat. Regnavit ergo dauid sup vniuersu
sum isrl. et faciebat iudiciu atq; iusticia cuncto
populo suo. Porro ioab filius saruie erat sup
exercitu et iosaphat filius abiluth a comentar-
ijs. Sadoch aut filius achitob et abimelech
filius abiatbar sacerdotes et susa scriba. Bana-
ias quoq; filius ioiade super legiones cerethi et
selethi. Porro filij dauid pmi ad manus regis

¶ E. S. De honestate anon nuncios. de plis co-
tra anon et syros et adiutores eius. Ea. XIX

Accidit aut vt moreretur naas rex fi-
liorum amon: et regnaret anon filius
eius p eo. Dixitq; dauid. Faciam mi-
sericordiam cu anon filio naas. Pres-
stitit enim mihi pater eius gratias. Misitq; dauid
nuncios ad consolandum eum sup mortem pa-
tris sui. Qui cu puenissent in terras filioz am-
mon. vt consolarentur anon. dixerunt principes
filioz amon ad anon. Tu forsitan putas q da-
uid bonoz causa in patre tuo miserit qui co-
solareretur te. nec animaduertis q vt explorerit
et inuestiget et scrutentur terra tua venerint ad te
serui eius. Igitur anon pueros dauid decalua-
uit et rasit: et prescidit tunicas eoz a natibus
vsq; ad pedes: et dimisit eos. Qui cu abissent et
hoc mandassent dauid. misit in occursum eoz.
Bande enim cotumeliam sustinuerunt: et pres-
cepit vt manerent in hiericho donec cresceret
barba eoz: et tunc reuenterent. Uidentes autem
filij amon q iniurias fecissent dauid tam an-
q reliquis pplis miserunt mille talenta argen-
ti. vt coducerent sibi de mesopotamia: et de sy-
ria. maacha. et de soba currus et equites. Con-
dixeruntq; trigintaduo milia curruu et regem ma-
acha cu pple eius. Qui cu venisset castrametati
sunt e regione medaba. Filij q amon congregati
de vrbib; suis: venerunt ad bellu. Qd cu audis-
set dauid. misit ioab et omnem exercitum viroz

fortiu. Egressiq; filij amon. direxerunt acie iuxta
portam ciuitatis. Reges autem qui ad auxili-
um eius venerant separatim in agro steterunt
Igitur ioab intelligens bellum ex aduerso et
post tergum contra se fieri: elegit viros fortissi-
mos de vniuerso israel: et perrexit contra syru
Reliquaz autem partem populi dedit sub ma-
nu abisai fratris sui: et perrexerunt contra fili-
os amon. Dixitq; sibi: si vicerit me syrus: auxilio eris
mihi: si autem superauerint te filij amon: ero
tibi in presidium. Confortare et agamus vi-
riliter pro populo nostro: et pro vrbibus dei no-
stri. Dominus autem quod in conspectu suo bo-
num est faciat. Perrexit ergo ioab et populus
qui cum eo erat contra syrum ad prelium: et fu-
gavit eos. Porro filij amon videtes q fugisset
syrus: ipsi quoq; fugerunt abisai fratrem eius. et
ingressi sunt ciuitatem. Reuersusq; est etiam io-
ab in hierusalē. Uidens autem syrus q cecidisset
coram israel. misit nuncios et adduxit syru
qui erat trans fluum. Sopbat autem princeps
militie adadezer erat dur eorum. Quod cu an-
nunciatum esset dauid: congregauit vniuersus
israel. et transiit iordane: irruitq; in eos et dis-
rexit. et aduerso acie illis contra pugnantib;. Fus-
git autem syrus israel. Et interfecit dauid de sy-
ris: septem milia curruu et quadraginta milia
peditu. et sopbat exercitus pncipes. Uidentes
autem serui adadezer se ab israel esse superatos. tras-
fugerunt ad dauid: et seruiert ei. Noluntq; vl-
tra syria auxiliu pbere filiis amon.

¶ E. S. De victoria dauid et destructione na-
bath. et de trib; bellis famosis. Ea. XX

Actu est aut post anni circulu eo tpe
quo solent reges ad bella porcedere.
congregauit ioab exercitu et robur mi-
litie: et vastauit terram filioz am-
mon. Perrexitq; et obsedit rabba. Porro
manebat in hierusalē qn ioab percussit rabba: et
destruxit ea. Tulit aut dauid coronā melchō de
capite eius: et inuenit in ea auri pondotalētū:
et pcciosissimas gemas. fecitq; sibi inde diade-
ma. Danubias quoq; vrbū plurimas tulit. po-
pulu aut qui erat in ea eduxit. et fecit super eos
tribulas et trabas. et ferrata carpēta trasire: ita
vt dissecarent et cotererent. Sic fecit dauid cu
ctis vrbibus filioz amon. et reuersus est cu
omni pple suo in hierusalē. Post hec initu ē bel-
lum in gazer aduersum philisteos: in quo pcul-
sit sobochai vsathites saphai de genere rapba-
im: et humiliavit eos. Aliudq; bellu gestu est
aduersus philisteos. in quo percussit adeoda-
tus filius saltus betbleemites fratres goliath
gethei. cuius haste lignu erat qsi liciatoriu tere-
ntiu. Et aliud bellu accidit in geth: in quo fuit
hō longissimus senos hns digitos. i. simul vigi-
tiquattuor: qui et ipse de rapbaim fuerat stirpe
generat. Hic blasphemauit israel. et percussit eu
ionathan filius samaa fratris dauid. Hi sunt
filij rapbaim in geth qui ceciderunt in manu da-
uid et seruorum eius.

C. S. Numeratur populus. et percussit ab angelo. dauid placat dominum. et erigit altare in area arna iebusei.

A
ii. re. xliij. a

Ca. XXI
Quoniam surrexerit autem sathan contra israel et incitauit dauid ut numeraret israel. Dixitque dauid ad ioab et ad principes populi. Ite et numerate israel a bethabee usque ad dan: et afferte mihi numerum ut sciam. Responditque ioab. Augeat dominus populum super centuplum quod sunt. Nonne domine mirer omnes serui tui sunt. Quare hoc querit dominus me? quod in peccatum reputetur israel. Sed sermo regis magis preualuit. Egressusque est ioab et circumiit uniuersum israel et reuersus est hierusalem. Deditque dauid numerum eorum quos circumierat et inuenit est omnis numerus israel millemilia et centum milia uiuorum educentium gladium. De iuda autem quadringenta septuaginta milia bellatorum. Nam leui et bethamini non numerauit. eo quod inuitus euequere regis imperium. Displicuit autem deo quod iussum erat. et percussit israel. Dixitque dauid ad deum. peccanti nimis. ut hoc faceres. Obsecro aufer iniquitatem serui tui. quia insipienter egi. Et locutus est dominus ad gad uidentem dauid: dicens. Uade et loquere ad dauid et dic ei. Hec dicit dominus. Trium tibi optiones do. unum quod uolueris elige ut faciam tibi. Cumque uenisset gad ad dauid. dixit ei. Hec dicit dominus. Elige quod uolueris. Aut tribus annis pestilentiam. aut tribus mensibus te fugere hostes tuos: et gladium eorum non possent uadere. aut tribus diebus gladium domini et mortem uersari in terra et angelum domini interficere in uniuersis finibus israel. Nunc igitur uide quid respondeam ei qui misit me. Et dixit dauid ad gad. Et omni parte me angustie premunt. Sed melius mihi est ut incidam in manus domini: quia multe sunt miserationes eius. quod in manus hominum. Misit ergo dominus pestilentiam in israel: et ceciderunt de israel septuaginta milia uiuorum. Misit quoque angelum in hierusalem ut percuteret eam. Cumque percuteret uidit dominus et misertus est super magnitudinem mali. et impulsit angelo qui percutiebat. Sufficit iam. cesset manus tua. Porro angelus domini stabat iuxta aream borna iebusei: leuansque dauid oculos suos uidit angelum domini stantem inter celum et terram: et euaginatam gladium in manu eius. et uersum contra hierusalem. et ceciderunt tam ipse quam maiores nativestiti cilitis. pni in terram. Dixitque dauid ad deum. Nonne ego sum qui iussit numerare populum? Ego qui peccaui. ego qui malum feci. Iste grex quid comeruit? Domine deus meus ueritas obsecro manus tua in me. et in domum patris mei. populus autem tuus non percutiat. Angelus autem domini precepit gad ut diceret dauid. ut ascenderet extrueretque altare domino deo in area borna iebusei. Ascendit ergo dauid iuxta sermonem gad: quem locutus ei fuerat ex nomine domini. Porro borna cum suspensisset et uidisset angelum quatuorque filii eius cum eo abscederunt se. Nam eo tempore terebat in area triticum. Igitur

ii. re. xliij. c

L

tur cum ueniret deus ad bornam: consperxit eum bornam et processit ei obuiam de area. et adorauit eum prostratus in terram. Dixitque ei dauid. Da mihi locum aree tue ut edificem in ea altare domino: ita ut quantum ualuerit argenti accipias. ut cesset plaga a populo. Dixit autem borna ad dauid. Tolle et faciat dominus meus rex quodcumque ei placet. Sed et boues domus in holocaustum. et tribulas in ligna. et triticum in sacrificium: omnia libens prebebo. Dixitque ei rex dauid. Nequaquam ita fiet. sed argentum dabo quantum ualeat. Neque enim tibi offerre debeo: et sic offerre domino holocausta gratuita. Dedit ergo dauid bornam pro loco siclos auri iustissimi ponderis sex centos et edificauit ibi altare domino: obtulitque holocausta et pacifica: et inuocauit deum et exaudivit eum in igne de celo super altare holocausti. Precepitque dominus angelo: et conuertit gladium suum in uaginam. Protinus ergo dauid uidens quod exaudivisset eum dominus in area borna iebusei. immolauit ibi uictimas. Tabernaculum autem domini quod fecerat moyses in deserto: et altare holocaustorum ea tempestate erat in excelso gabaon: et non preualuit dauid ire ad altare ut ibi obsecraret deum. Nimis enim fuerat timore perterritus. uidens gladium angeli domini.

C. S. De materia conquisita ad edificium templi: et inuenit dauid hoc opus salomoni.

Ca. XXII
Dixitque dauid. Hec est domus dei: et hoc altare in holocaustum israel. Et precepit ut congregarentur omnes preseliti de terra israel: et constituit ex eis latomos ad cedendos lapides et polsendos ut edificaret domus dei. Ferrum quoque plurimum ad clauos ianuarum et ad commissuras atque iuncturas preparauit dauid: et eris pondus innumerabile. Ligna quoque cedrina non poterant estimari quam sidonij et tiriij deportauerunt ad dauid. Et dixit dauid. Salomon filius meus puer paruulus est et delicatus. Domus autem quam edificare uolo domino talis esse debet ut in cunctis regionibus noietur. Preparabo ergo ei necessaria. Et ob hanc causam animam mortem suam omnes preparauit impensas. Uocauitque salomonem filium suum. et precepit ei. ut edificaret domum domino deo israel. Dixitque dauid ad salomonem. Fili mi uoluntatis mee fuit ut edificarem domum nomini domini dei mei: sed factus est sermo domini ad me: dicens. Multum sanguinem effudisti: et plurima bella bellasti: non poteris edificare domum nomini meo. tanto effuso sanguine coram me. Filius qui nascetur tibi: erit uir quietissimus. Faciam enim eum requiescere ab omnibus inimicis suis pro circumitu et ob hanc causam pacificus uocabitur. et pacem et quietem dabo in israel cunctis diebus eius. Ipse edificabit domum nomini meo: et ipse erit mihi in filium et ego ero illi in patrem. firmaboque solium regni eius super israel in eternum. Nunc ergo fili mi sit dominus tecum et prosperare. et edifica domum domino deo tuo sicut locutus est de te. Detque tibi dominus prudentiam et sensum. ut regere possis israel: et custodire legem domini dei tui. Tunc enim proficere poteris si custodieris mandata et iudicia que precepit dominus

D

B

A

B

B

ii. re. xliij. c

Etod. ij. d

L

L

moysi vt si doceret israel. Confortare et viriliter age ne timeas neque paueas. Ecce ego in paupertate mea preparavi impensas domus domini: aurum talenta centum milia. et argenti mille milia talentorum. etis vero et ferri non est pondus. vincitur enim numerus magnitudine. Ligna et lapides preparavi ad vniuersa impedia. Habes quoque plurimos artifices latomos et cementarios artificesque lignorum: et omnes artium: ad faciendum opus prouidentissimos: in auro et argento. in ere et ferro cuius non est numerus. Surge igitur et faciet erit dominus tecum. Precepit quoque dauid cunctis principibus israel: vt adiuuarent salomonem filium suum. Cernitis inquitens quod dominus deus vester vobiscum sit. et dederit vobis requiem per circuitum: et tradiderit omnes inimicos vestros in manus vestras. et subiecta sit terra coram domino et coram populo eius: Prebete igitur corda vestra et animas vestras vt queratis dominum deum vestrum. et consurgite et edificate sanctuarium domino deo: vt introducatur arca federis: et vasa domino consecrata in domum que edificatur nomini domini.

¶ De numero leuitarum a viginti annis et supra et officijs eorum.

Ca. XXIII

T Bitur dauid sener et plenius dierum regem constituit salomonem filium suum super israel: et congregauit omnes principes israel. et sacerdotes atque leuitas. Numerusque sunt leuite a viginti annis et supra. et inuenti sunt triginta octo milia virorum. Et bis electi sunt et distributi in ministerium domus domini. viginti quattuor milia. propositorum autem et iudicum sex milia. Porro quattuor milia saniores et totidem psaltes canentes domino in organis que fecerat ad canendum: et distribuit eos dauid per vices filiorum leui: gerson videlicet et caath et merari. Filii gerson. leedan et semei: filii leedan principes sebibel et sethan et tobel tres. Filii semei. salomith et ozibel et arath tres. Isti principes familiarum leedan. Porro filii semei: leeth et ziza et iaus et baria. Isti filii semei quattuor. Erat autem leeth prior. ziza secundus. Porro iaus et baria non habuerunt plurimos filios: et idcirco ryna familiarum quoque domo computati sunt. Filii caath. amra et ysuar bebron et ozibel quattuor. Filii amra: aaron et moyses. Separatusque est aaron vt minister straret in sancta sanctorum. ipse et filii eius in semperternum: et adoleret incensum domino secundum ritum suum ac benediceret nomini eius in perpetuum. Moysi quoque hominis dei filii annumerati sunt in tribu leui filii moysi. gersan et eliezer. Filii gersan. sububel primus. fuerunt autem filii eliezer. roobia primus et non erant eliezer filii alii. Porro filii roobia multiplicati sunt nimis. Filii ysuar salomith primus filii bebron ieriau primus: amarias secundus: iazibel tertius: iecma quartus. Filii ozibel micha primus. iecma secundus. Filii merari. mooli et mussi. Filii mooli: eleazar et cis. Mortuus est autem eleazar: et non habuit filios: sed filias: acceperuntque eas filii cis fratres eius. Filii mussi mooli et eder et berimuth tres. Hi filii leui in cognationibus et familijs suis. principes per vices et numerus capitum singulorum que faciebant opera ministerij domus domini a viginti annis et supra. Dixit enim dauid. Requiem dedit dominus deus israel populo suo: et habitationem hierusalem usque in eternum: nec erit officij leuitarum vt ultra portent tabernaculum: et omnia vasa eius ad ministrandum. Iuxta precepta quoque dauid nouissima supputabitur numerus filiorum leui viginti annis et supra. et erunt sub manu filiorum aaron in cultum domus domini in vestibulis et in credis: et in loco purificationis et in scinario et in vniuersis operibus ministerij templi domini. Sacerdotes autem super panes propositionis et ad simile sacrificium et a laganaz azyma et sartagine et ad torrendum et super omne pondus atque mensuras. Leuite vero vt steterit mane ad confitendum et canendum domino. similiterque ad vesperam tam in oblatione holocaustorum domini quam in sabbatis et kalendis et solennitatibus reliquis iuxta numerum et ceremonias vniuscuiusque rei iugiter coram domino. et custodiant obseruationes tabernaculi federis. et ritum sanctuarij: et obseruationem filiorum aaron fratrum suorum. vt ministrent in domo domini.

tionibus et familijs suis. principes per vices et numerus capitum singulorum que faciebant opera ministerij domus domini a viginti annis et supra. Dixit enim dauid. Requiem dedit dominus deus israel populo suo: et habitationem hierusalem usque in eternum: nec erit officij leuitarum vt ultra portent tabernaculum: et omnia vasa eius ad ministrandum. Iuxta precepta quoque dauid nouissima supputabitur numerus filiorum leui viginti annis et supra. et erunt sub manu filiorum aaron in cultum domus domini in vestibulis et in credis: et in loco purificationis et in scinario et in vniuersis operibus ministerij templi domini. Sacerdotes autem super panes propositionis et ad simile sacrificium et a laganaz azyma et sartagine et ad torrendum et super omne pondus atque mensuras. Leuite vero vt steterit mane ad confitendum et canendum domino. similiterque ad vesperam tam in oblatione holocaustorum domini quam in sabbatis et kalendis et solennitatibus reliquis iuxta numerum et ceremonias vniuscuiusque rei iugiter coram domino. et custodiant obseruationes tabernaculi federis. et ritum sanctuarij: et obseruationem filiorum aaron fratrum suorum. vt ministrent in domo domini.

¶ De cantoribus et vicibus eorum. et viginti quattuor sortibus.

Ca. XXIII

Duos filios aaron de partibus erat filii aaron nadab: abiu et eleazar: et ythamar. Mortui sunt autem nadab et abiu ante patrem suum absque liberis sacerdotibusque functus est eleazar et ythamar. Et diuisit eos dauid id est. sadoch de filijs eleazari et abimelech de filijs ythamar secundum vices suas et ministerium inuentique sunt multo plures filii eleazar in principibus viris: quam filii ythamar. Diuisit autem eis: hoc est filii eleazar principes per familias serdecim: et filii ythamar per familias et domos suas octo. Porro diuisit utraque inter se et familias sortibus. Erant enim principes sanctuarij et principes domus dei. tam de filijs eleazar quam de filijs ythamar. Descripsitque eos semeias filius natbanael scriba leuitescorum rege et principibus et sadoch sacerdote et abimelech filio abiarthar. principibus quoque familiarum sacerdotum et leuitarum vna domum que ceteris preerat eleazar et alteram domum que sub se habebat ceteros. ythamar. Exiit autem sortis prima ioiari. secunda iedeie. tertia barim. quarta seorum: quinta melchia. sexta maimna. septima acchos. octaua abia nona iesu. decima sechenia. vndecima eliasib. duodecima iacim. tredecima hophai. decima quarta isbaal. decima quinta belga. decima sexta emmer. decima septima ezur. decima octaua aphses. decima nona aphecia. vicesima ezechiel. vicesima prima tachim. vicesima secunda gamsau. De vices eorum secundum ministeria sua vt ingrediantur domum dei: et iuxta ritum suum sub manu aaron patris eorum. sicut preceperat dominus deus israel. Porro filiorum leui qui reliqui fuerant de filijs amra. erat sububel. et de filijs sub

¶ De numero leuitarum a viginti annis et supra et officijs eorum. Ca. XXIII. Bitur dauid sener et plenius dierum regem constituit salomonem filium suum super israel: et congregauit omnes principes israel. et sacerdotes atque leuitas. Numerusque sunt leuite a viginti annis et supra. et inuenti sunt triginta octo milia virorum. Et bis electi sunt et distributi in ministerium domus domini. viginti quattuor milia. propositorum autem et iudicum sex milia. Porro quattuor milia saniores et totidem psaltes canentes domino in organis que fecerat ad canendum: et distribuit eos dauid per vices filiorum leui: gerson videlicet et caath et merari. Filii gerson. leedan et semei: filii leedan principes sebibel et sethan et tobel tres. Filii semei. salomith et ozibel et arath tres. Isti principes familiarum leedan. Porro filii semei: leeth et ziza et iaus et baria. Isti filii semei quattuor. Erat autem leeth prior. ziza secundus. Porro iaus et baria non habuerunt plurimos filios: et idcirco ryna familiarum quoque domo computati sunt. Filii caath. amra et ysuar bebron et ozibel quattuor. Filii amra: aaron et moyses. Separatusque est aaron vt minister straret in sancta sanctorum. ipse et filii eius in semperternum: et adoleret incensum domino secundum ritum suum ac benediceret nomini eius in perpetuum. Moysi quoque hominis dei filii annumerati sunt in tribu leui filii moysi. gersan et eliezer. Filii gersan. sububel primus. fuerunt autem filii eliezer. roobia primus et non erant eliezer filii alii. Porro filii roobia multiplicati sunt nimis. Filii ysuar salomith primus filii bebron ieriau primus: amarias secundus: iazibel tertius: iecma quartus. Filii ozibel micha primus. iecma secundus. Filii merari. mooli et mussi. Filii mooli: eleazar et cis. Mortuus est autem eleazar: et non habuit filios: sed filias: acceperuntque eas filii cis fratres eius. Filii mussi mooli et eder et berimuth tres. Hi filii leui in cognationibus et familijs suis. principes per vices et numerus capitum singulorum que faciebant opera ministerij domus domini a viginti annis et supra. Dixit enim dauid. Requiem dedit dominus deus israel populo suo: et habitationem hierusalem usque in eternum: nec erit officij leuitarum vt ultra portent tabernaculum: et omnia vasa eius ad ministrandum. Iuxta precepta quoque dauid nouissima supputabitur numerus filiorum leui viginti annis et supra. et erunt sub manu filiorum aaron in cultum domus domini in vestibulis et in credis: et in loco purificationis et in scinario et in vniuersis operibus ministerij templi domini. Sacerdotes autem super panes propositionis et ad simile sacrificium et a laganaz azyma et sartagine et ad torrendum et super omne pondus atque mensuras. Leuite vero vt steterit mane ad confitendum et canendum domino. similiterque ad vesperam tam in oblatione holocaustorum domini quam in sabbatis et kalendis et solennitatibus reliquis iuxta numerum et ceremonias vniuscuiusque rei iugiter coram domino. et custodiant obseruationes tabernaculi federis. et ritum sanctuarij: et obseruationem filiorum aaron fratrum suorum. vt ministrent in domo domini.

abel sedela. De filiis quoque roobse: princeps iefias. ysaaris vero filius salemoth. filiusque salemoth ianadiath. Filiusque eius ieriau primus. amarias secundus iazibel tertius. ietbmoam quartus. Filius ozibel: micha. filius micha: samir. Frater micha: iesia: filiusque iesie. zacharias. Filii merari: mooli et musi. Filius ozia: benedictus: filius quoque merari: ozia: et soem et sachur et bebi. Porro mooli filius elezar. qui non habebat liberos. Filius vero eius. bieramibel. Filii musi mooli: eder et bierimoth. Isti filii leui secundum domos familiarum suarum. Miseruntque et ipsi sortes contra fratres suos. filios aaron coram dauid rege: et sadoch et abimelech: et principibus familiarum sacerdotum et leuiticorum tam maiores quam minores: omnes fors equaliter diuidebat.

¶ L. S. De dispositione filiorum aaron. de viginti quattuor summis sacerdotibus. de officio et vicibus eorum.

¶ La. XXV

Istus dauid et ingratus exercitus se gregauerunt in ministerium filios asaph et beman et ydithun qui prophetarunt in cytharis et psalterijs et cymbalis secundum numerum suum dedicato sibi officio seruientes. De filiis asaph zachur et ioseph et natbania et asarela filii asaph sub manu asaph prophetarunt regi iuxta regem. Porro ydithun filius ydithun: gadolias fori iefias et sabias et mathathias: sex sub manu patris sui ydithun qui in cythara prophetabat super confitentes et laudantes dominum. Beman quoque filius beman. bocciau mathamu ozibel sububel et bierimoth ananias anani eliatba geldelthi et romethiezer et ief baccase mellorbi othir moziotb. Omnes isti filii beman videntis regis in primis monibus dei ut exaltaret cornu. Deditque de beman filios quattuordecim et filias tres. Uniuersi sub manu patris sui ad cantandum in templo domini distributi erant in cymbalis et psalterijs et cytharis in ministeria domus domini iuxta regem asaph videlicet et ydithun et beman. fuit autem numerus eorum cum fratribus suis qui erudiebant canticum domini cuncti doctores ducenti octoginta octo. Miseruntque sortes per vices suas ex equo: tam maior quam minor: doctus pariter et indoctus. Egressusque est fors prima ioseph qui erat de asaph. secunda godolie: ipsi et filii eius et fratribus eius duodecim. tertia zachur filius et fratribus eius duodecim. quarta ysari filius et fratribus eius duodecim. quinta natbanie filius et fratribus eius duodecim. sexta bocciau filius et fratribus eius duodecim. septima isracela filius et fratribus eius duodecim. octaua esae filius et fratribus eius duodecim. nona mathanie filius et fratribus eius duodecim. decima semeie filius et fratribus eius duodecim. undecima esrabel filius et fratribus eius duodecim. duodecima asabile filius et fratribus eius duodecim. tertiadecima sububel filius et fratribus eius duodecim. quartadecima mathathie filius et fra-

tribus eius duodecim. quintadecima bierimoth filius et fratribus eius duodecim. sextadecima ananie filius et fratribus eius duodecim. septimadecima ief baccase filius et fratribus eius duodecim. octadecima anani filius et fratribus eius duodecim. nonadecima mellorbi filius et fratribus eius duodecim. vicesima eliatba filius et fratribus eius duodecim. vicesimaprimum othir filius et fratribus eius duodecim. vicesimasecunda goddola: thie filius et fratribus eius duodecim. vicesimatertia asid filius et fratribus eius duodecim. vicesima quarta romethiezer filius et fratribus eius duodecim.

¶ L. S. De sanctoribus et sortibus eorum quis quam portat. et ad quam plagam deseruat. XXVI

Divisiones autem sanctorum de choritis mesellemia filius chore: de filiis asaph filius mesellemie. zacharias primogenitus iadibel secundus: zabadias tertius. iathanael quartus abilam quintus. iobannan sextus elioenai septimus. Filii autem obededom: semeias primogenitus. iozabad secundus. iobaa tertius. sachar quartus. natbanael quintus. amibel sextus. ysachar septimus. pbollathi octauus. quia benedixit illi dominus semeie autem filio eius nati sunt filii prefecti familiarum suarum. erant enim filii fortissimi filii ergo semeie othir et raphael et obediel: sathath et fratres eius viri fortissimi. beliu quoque et samathias. Omnes hi de filiis obededom: ipsi et filii et fratres eorum fortissimi ad ministrandum seragintaduodecim. Porro mesellamie filii et fratres eorum robustissimi decem et octo. De bosa autem. id est de filiis merari. semri princeps. Non enim habuerat primogenitum: et idcirco posuerat eum pater eius in principem: belchias secundus: tabelias tertius zacharias quartus. Omnes hi filii et fratres oza tredecim. Hi diuisi sunt in saniores: ut semper principes custodiarum sicut et fratres eorum ministrarent in domo domini. Misse sunt ergo sortes ex equo. et paruis et magnis per familias suas in vnaquaque portarum. Eccecidit ergo fors orientalis selemie. Porro zacharie filio eius viro prudentissimo et erudito sortito obtigit plaga septentrionalis. Obededom vero et filius eius ad austrum in qua parte domus erat saniorum concilium. Sephphima et bosa ad occidentem iuxta portam que ducit ad viam ascensionis custodia contra custodiam. Ad orientes vero leuite sex et ad aquilonem quattuor per diem. atque ad meridiem similiter in die quatuor: et ubi erat consilium binum et binum. In cellulis quoque sanitorum ad occidentem: quattuor in via. binique per cellulas. Ad septentrionem vero et meridiem: quaterni per dies singulos mutabantur et ad basilicam concilii ad occidentem binum: habentes subiectos alios in via binique per cellulas. De sunt diuisiones sanitorum filiorum chore et merari. Porro achias erat super the-

sauros domus domini: et vasa sanctorum. Filij quoque dan filij gersoni. De ledan principes familiarum: ledan et gersoni sebeli. Filij teibeli zathan et iobel fratres eius super thesauros domus domini amramitis et ysaaritis et bebronitis et ozibelitis. Sububel autem filius gersan filij moysi propositus thesauris. Frater quoque eius eliezer cuius filius raabia. et huius filius esaias. et huius filius iozam. huius quoque filius zechri: et huius filius selemith. Ipse selemith et fratres eius super thesauros factorum que sanctificauit dauid rex: et principes familiarum et tribuni et centuriones et duces exercitus. de bellis et manibus preliorum que consecrauerant ad instauracionem et suppellectilibus templi domini. Hec autem vniuersa sanctificauit samuel videns: et saul filius cis: et abner filius ner: et ioab filius saruie. omnesque sanctificauerant ea per manum salemith et fratrum eius. ysaaritis vero preerat chonenias et filij eius ad opera forinsecus super israel. ad docendum et iudicandum eos. Porro de bebronitis asabias et fratres eius viri fortissimi mille septingenti preerat israel: trans iordanem contra occidentem in cunctis operibus domini et in ministerium regis. Hebronitarum autem princeps fuit ieria secundum familias et cognationes eorum. Quadragesimo anno regni dauid recensiti sunt et inuenti sunt viri fortissimi in gazer: galaad fratresque eius robustioris etatis duo milia septingenti principes familiarum. Preposuit autem eos dominus rex rubenitis et gadditis et dimidie tribui manasse: in omnem ministerium dei et regis.

¶ L. S. De prefectis ministrantibus regi: et que super que negocia erant. ¶ La. XXVII

Filij autem israel secundum numerum suum principes familiarum: tribuni et centuriones: et prefecti qui ministrabant regi iuxta turmas suas ingredientibus et egredientibus per singulos menses in anno viginti quattuor milibus singuli preerat. Prime turme in primo mense iesboaz preerat filius zabdiel: et sub eo viginti quattuor milia. De filiis phares. princeps cunctorum principum in exercitu mese primo. Secundi mensis habebat turmam du diaboites. et post se alter nomine macelloth que regebat partem exercitus viginti quattuor milium. Dur quoque turme tertie in mense tertio erat banaias filius iosade sacerdotis: et in diuisione sua viginti quattuor milia. Ipse est banaias fortissimus inter triginta et super triginta. Preerat autem turme ipsius amizadab filius eius. Quartus mense quarto azabel frater ioab et zabedias filius eius post eum: et in turma eius viginti quattuor milia. Quinto mense quinto princeps samaoth lezerites: et in turma eius viginti quattuor milia. Sextus mense sexto hyra filius acces thecutes: et in turma eius viginti quattuor milia. Septimus mense septimo helles pballonites de filiis ephraim: et in turma eius viginti quat-

tuor milia. Octavo mense octavo sobochai vscabites de stirpe zara: et in turma eius viginti quattuor milia. Nonus mense nono abiezer a natbotites de filiis iemin: et in turma eius viginti quattuor milia. Decimus mense decimo marai et ipse nethophatites de stirpe zara: et in turma eius viginti quattuor milia. Undecimus mense undecimo banaias pbarathonites de filiis ephraim: et in turma eius viginti quattuor milia. Duodecimus mense duodecimo boldai nethophatites de stirpe gothoniel: et in turma eius viginti quattuor milia. Porro tribubus preerat in israel: rubenitis: dur eliezer filius zechri symeonitis dur saphacias filius macha: leuitis: asabias filius chamuel. aaronitis: sadoch: iuda: beliu frater dauid. yfachbar amri filius michael. zabulonitis. iesmaias filius abdie. neptalitis hierimoth filius ozibel filius ephraim. osee filius ozaziu: dimidie tribui manasse. iobel filius pbadate: et dimidie tribui manasse in galaad: iaddo filius zacharie. beniamin autem isabel filius abner: dan vero ezrihel filius ieroam. Hi principes filiorum israel. Noluit autem dauid numerare eos a viginti annis inferius: quia dixerat dominus ut multiplicaret israel quasi stellas celi. Ioab filius saruie ceperat numerare nec compleuit: quia super hoc ira dei irruerat in israel: et idcirco numerus eorum qui fuerant recensiti non est relatus in fastos regis dauid. Super thesauros autem regis fuit azmoth filius adibel. His autem thesauris qui erant in vrbibus et in vicis et in turribus preidebat ionathan filius ozie. Operi autem rustico et agricolis qui exercebant terram preerat ezri filius chelub. vinearumque cultoribus semencias romathites. cellis autem vinariis zabdias apbonites. Nam super oliueta et ficeta que erant in campestribus: balanan gederites: super apothecas autem olei ioas. Porro armentis que pascebantur in saron prepositus fuit setrai saronites: et super boues in vallibus saphat filius adli: super camelos vero vbi bismaelites: et super asinos: iadias meronathites super oues quoque iazim agareus. Omnes hi principes substantie regis dauid. Jonathas autem patruus dauid consiliarius vir prudens et litteratus. ipse et iadibel filius achamoni erant cum filiis regis. Achitophel etiam consiliarius regis. et chusi arabites amicus regis. Post achitophel fuit iosada filius banaias et abiatbar. Princeps autem exercitus regis erat ioab.

¶ L. S. De monitis dauid ad populum et ad salomonem et de descriptione omnium que pertinent ad tabernaculum. ¶ La. XXVIII

Quocumque igitur dauid omnes principes israel: duces tribuum: et prepositos turmarum qui ministrabant regi: tribunos quoque et centuriones et qui preerat substantie et possessionibus regis: filiosque suos cum eunuchis et potentes et robustissimos quosque in exercitu hierusalem. Eiusque

ij. reg. xvi. b

¶

surrexisset: et stetit: ait. Audite me fratres mei et populus meus. Cogitavi ut edificarem domum in qua requiesceret arca federis domini: et scabellus pedum domini dei nostri. et ad edificandum omnia preparavi. deus autem dixit mihi. non edificabis domum nomini meo eo quod sis vir bellator: et sanguines fuderis: sed elegit dominus deus israel me de universa domo patris mei ut essem rex super israel in sempiternum. De iuda enim elegit principes. Porro de domo iuda domus patris mei. et de filiis patris mei placuit ei ut me eligeret regem super cunctum israel. Sed et de filiis meis filios enim mihi multos dedit dominus. elegit salomonem filium meum ut sederet in throno regni domini super israel: dixitque mihi. Salomon filius tuus edificabit domum meam et atria mea. Ipsum enim elegi mihi in filium. et ego ero ei in patrem. et firmabo regnum eius usque in eternum. si perseveraverit facere precepta mea et iudicia sicut et bodie. Nunc ergo coram universo ceru israel audite deo nostro custodite et procurate cuncta mandata domini dei nostri: ut possideatis terram bonam et relinquatis eas filiis vestris post vos usque in sempiternum. Tu autem salomone fili mi scito deum patris tui: et servi ei corde perfecto et animo voluntario. Quia enim corda scrutatur dominus: et universas mentium cogitationes intelligit. Si quesieris eum in venies. si autem dereliqueris eum projiciet te in eternum. Nunc ergo quia elegit te dominus ut edificares domum sanctuarii. Fortare et perfice. Dedit autem david salomoni filio suo descriptionem porticus et templi et cellariorum et cenaculi et cubiculorum in adytis. et domum propitiacionis: necnon et omnia que cogitaverat atriorum et credrarum per circuitum in thesauros domus domini: et in thesauros sanctorum. divisonumque sacerdotum et leviticarum omnia opera domus domini: et in universa vasa ministerii templi domini aurum in pondere per singula vasa ministerii. argenti que pondus per vasorum et operum diversitate. scilicet et in candelabra aurea et ad lucernas. aurum per mensuram uniuscuiusque candelabri et lucernarum: similiter et in candelabra argentea. et in lucernas eorum per diversitatem mensuram pondus argenti tradidit. Aurum que dedit in mensuras propositiois per diversitatem mensurarum silber et argentum in alias mensuras argenteas. Ad fuscinulas que et phialas et thuribula ex auro purissimo et leuculos aureos per qualitate mensuram pondus distribuit in leunculum et leunculum. silber et in leones argenteos diversis argenti pondus separavit. Altari autem in quo adolebat incensum aurum purissimum dedit. et ut ex ipso fieret similitudo quadrigae cherubim extendentium alas et velantium arcam federis domini. Omnia inquit venerunt scripta manu domini ad me ut intelligerem universa opera exemplaris. Dixitque david salomoni filio suo. Viriliter age et confortare et fac ne timeas et ne paucas. Dominus enim deus meus tecum erit et non dimittet te nec derelinquet donec proficias omne opus ministerii domus domini. Ecce divisiones sacerdotum et levitarum in omne ministerium

domus domini assistunt tibi et parati sunt. et non uerunt tam principes quam populus omnia precepta tua. **C. L. S.** De oblationibus david. et de oblationibus principum. de leticia david. et de ordone. de secunda vinctione salomonis. de morte david: et de equis. et de quadrigis eius. **Ca. XXIX**
Dicutusque est david rex ad omnem ecclesiam. Salomonem filium meum unum elegit dominus adhuc puerum et tenellum. Opus enim grande est. nec enim homini preparatur habitatio: sed deo. Ego enim totis viribus meis preparavi impensas domus domini dei mei aurum ad vasa aurea: et argentum in argenteas in enea. ferrum in ferrea. ligna ad lignea. lapides onychinos et quasi stibinos et diversorum colorum. omnemque preciosum lapidem et marmorarium abundantissime: et super hec que obtuli in domus dei mei. de peculio meo aurum et argentum deo in templum dei mei exceptis his que preparavi in edem sanctam tria milia talenta auri de auro operum. et septem milia talentorum argenti. probatissime ad decorandos parietes templi. et ubicumque opus est aurum de auro: et ubicumque opus est argentum de argento. Opera fiant per manus artificum et si quis sponte offert impleat manus suam bodie: et offerat quod voluerit domo. Polliciti sunt itaque principes familiarum et principes tribuum israel. tribuni quoque et centuriones et principes principum possessionum regis dederuntque in opera domus domini auri talenta quinquem milia: et solidos decem milia. argenti talenta decem milia: et eris talenta decem et octo milia ferri que centum milia talentorum. Et apud quemcumque inveniunt lapides: dederunt in thesauros domus domini per manus iehibel gersonitis. Letatusque est populus cum vota sponte promitterent: quia corde toto offerebant ea domino. Sed et david rex letatus est gaudio magno. et benedixit domino coram universa multitudine: et ait. Benedictus es domine deus israel patris nostri. ab eterno in eternum. Tua est domine magnificentia et potentia et gloria atque victoria et tibi laus. Cuncta enim que in celo sunt et in terra: tua sunt. Tuum domine regnum. et tu es super omnes principes. Tue divitie. et tua est gloria. tu dominaris omnium. In manu tua virtus et potentia. in manu tua magnitudo et imperium omnium. Nunc igitur deus noster confitemur tibi. et laudamus nomen tuum in clytium. Quis ego et quis populus meus ut possimus hec tibi universa promittere? Tua sunt omnia. et que de manu tua accepimus. dedimus tibi. Peregrini enim sumus coram te et advenit: sicut omnes patres nostri. Dies nostri quasi umbra super terram: et nulla est mora. Domine deus noster. omnia hec copia quam paravimus ut edificares domus nomen sancto tuo. de manu tua est. et tua sunt omnia. Scio deus meus quod probes corda. et simplicitatem diligas. unde et ego in simplicitate cordis mei letus obtuli universa hec: et populum tuum que habere reperit est vidi cum ingenti gaudio tibi offerre donaria. Domine deus abraham et isaac et israel patrum nostrorum cum

8. xij. b
 iij. Reg. iij. a
 Sap. ix. a

B

8. xvij. b

E

D

Et stodi in eternū hanc volūtatē cordis eorū. et semp̄ i veneratōem tuā mēs ista p̄maneat. Salomoni q̄ filio meo da cor̄ p̄fectū vt custodiat mādata tua et testionia tua et cerimonias tuas et faciat vniuersa et edificet edē cui⁹ ip̄sas parauit. Precepit autē dauid vniuersē ecclie. Bndicte dño deo nro. Et bndixit omis ecclia dño deo patrū suorū: et inclinauerunt se et adorauerūt deū: et deinde regē. Immolauerūtq̄ viciimas dño et obtulerūt holocausta die sequenti tauros mille: arietes mille. agnos mille cū libaminibus suis et vniuerso ritu abundantissime i oēm isrl̄. Et comederūt et biberūt corā dño die illo cū grandī leticia. et vnterūt scdo salomonē filiū dauid. Vnterunt autē eū dño in principē: et sadoch in pōtificē. Sed et salomon sup solū dñi in regē p̄ dauid p̄re suo: et cunctis placuit. et paruit illi oīs isrl̄. Sed et vniuersi principes et potētes et cūcti filii regis dauid dederūt manū: et subiecti fuerūt salomoni regi. Magnificauit gōns salomonē sup oēs isrl̄: et dedit illi gloriā regni qualē nullus habuit añ eū rex isrl̄. Agitur dauid filius isai regnauit sup vniuersū isrl̄: et dies q̄bus regnauit super israel fuerunt q̄draginta añi. in bebron regnauit septē annis. et in hierlm̄ annis triginta trib⁹. et mortuus ē in senectute bona plenus dierū et diuitijs et glia: et regnauit salomon filius eius p̄ eo. Belta autē dauid regis priora et nouissima scripta sunt in libro samuel videntis: et in libro nathan p̄pbete. atq̄ in volumine gadvidētis vniuersiq̄ regni eius fortitudinis. et tēporū q̄ trāsierūt sub eo. siue in isrl̄ siue in cunctis regnis terrarum.

Explicit dabeiam in liber primus. Incipit dabeiam in siue Paralipomenon liber scds.

L. S. De hostijs oblati a salomone in gabaon Dominus in nocte apparet salomoni. petit sapientiam et datur ei: et adducebatur ei equi de egypto.

Lapitulū. I

Confortatus est ergo salomon filius dauid in regno suo: et dñs erat cū eo. et magnificauit eū in excelsum. Precepitq̄ salomon vniuerso israeli tribunis et ceterionibus et ducibus et iudicibus omis isrl̄ et principibus familiarū: et abiit cū vniuersa multitudine in excelsum gabaon: vbi erat tabernaculum federis dñi. quod fecit moyses famulus dei in solitudine. Arcā autē dei adduxerat dauid de cariatbiarim in locū quem preparauerat ei: et vbi fixerat illi tabernaculū. hoc ē in hierlm̄. Altare quoq̄ eneū quod fabricat⁹ fuerat beseleel filius vri filij vr: ibi erat coram tabernaculo dñi. quod et requisit salomon et oīs ecclia. Ascēditq̄ salomon ad altare eneim coram tabernaculo federis dñi: et obtulit in eo

mille hostias. Ecce autē i ipsa nocte apparuit ei deus dicens. Postula quod vis vt dem tibi. Dixitq̄ salomon deo. tu fecisti cum dauid patre meo miām magnam. et cōstitisti me regem p̄ eo. Nunc ergo dñe deus: impleatur sermo tu⁹ us quē pollicitus es dauid patri meo. Tu em̄ me fecisti regem super populum tuū multum. qui tam innumerabilis ē q̄ puluis terre. Da mibi sapientiā et intelligentiā: vt ingrediar et egrediar coram populo tuo. Quis enim potest hunc populum tuū digne q̄ tam grandis ē: iudicare? Dixit autē deus ad salomonem. Quia hoc magis placuit cordi tuo et nō postulasti diuitias et substantiā et glia: neq̄ animas eorū q̄ te oderant: sed nec dies vite plurimos. Peristi autē sapientiā et sciētiā vt iudicare possis populum meū: sup quem cōstitui te regem. sapiētia et scientia data sunt tibi. Diuitias autē et substantiā et glia dabo tibi. ita vt nullus in regibus nec añ nec post te fuerit similis tui. Venit ergo salomon ab excelso gabaon in hierlm̄ coram tabernaculo federis: et regnauit super isrl̄. Cōgregauitq̄ sibi currus et eq̄tes: et facti sunt ei mille quadringenti currus: et duodecim milia eq̄tum: et fecit eos esse i vrbibus quadrigarum: et cum rege in hierlm̄. Prebuitq̄ rex argentum et aurū in hierlm̄ q̄si lapides: et cedros q̄si sycamoros q̄ nascuntur in capestribus multitudie magna. Adducebatur autē ei equi de egypto de choa a negociatoribus regis: q̄ ibant et emebant p̄cio q̄drigam equorū sercētis argēteis. et equū centum quinquaginta. Similiter de vniuersis regnis cetbeorū et a regibus syrie emptio celebrabatur.

L. S. De mādato salomonis ad hyram reges super artificibus et lignis et de sumptibus datis artificibus.

Lapitulū. II.

Creuit autem salomon edificare domū noi domini et palatium sibi. Et numerauit septuaginta milia virorum portantium bumeris. et octoginta milia qui cederent lapides in montibus. prepositosq̄ eorum tria milia sercentos. Misit quoq̄ ad hyram regem tyri: dicens. Si cut egisti cū dauid patre meo: et misisti ei ligna cedrina vt edificaret sibi domū in qua et habitauit. sic fac mecū vt edificem domū nomini domini dei mei: vt consecrē eam ad adolendum incensum coram illo et fumiganda aromata: et ad p̄positionē panum sempiternam: et ad holocaustomata mane et vespere. sabbatis quoq̄ et neomenijs et solennitatibus domini dei nostri in sempiternum. q̄ mandata sunt israeli. Domus enim quā edificare cupio magna est. Magnus est em̄ deus noster super omnes deos. Quis ergo poterit p̄ualere vt edificet ei dignam domū? Si celum et celi celorum capere eum nequeunt. quātus ego sum vt possim edificare ei domū? Sed ad hoc tm̄: vt adoleatur incensum coram illo. Mitte ergo mibi virū eruditū q̄ nouerit operari in auro et argento ere et

i. Pa. cxxvi. a. Sap. ix. d.

B

H

ii. Reg. v.

B

iii. Reg. i. f.

ii. Reg. i. a.

cro. cxxvi. a.

ferro: purpura: coccino & hyacinto. & qui scis
 at sculpere celaturas cum his artificibus quos
 mecum habeo in iudea & in hierusalē quos p̄
 parauit dauid pater meus. & ligna cedrina
 mitte mihi et arbutina. & binea de libano.
 Scio enim quod serui tui nouerint cedere ligna de
 libano. Et erunt serui mei cum seruis tuis. ut pa
 rentur mihi ligna plurima. Domus enim quam
 cupio edificare magna est nimis & inlyta. Pre
 terea operarijs qui cesuri sunt ligna seruis tu
 is dabo in cibaria tritici choros viginti milia:
 et bordei choros totidem: olei quoque sata vigi
 ti milia. Dixit autē byraz rex tyri per litteras quod
 miserat salomoni. quod dilexit dominus populum suum
 idcirco te regnare fecit super eum. Et addidit: di
 cens. Benedictus dominus deus israel qui fecit celum
 et terram. qui dedit dauid regi filium sapientem &
 eruditum & sensatum atque prudentem: ut edifica
 ret domum domino: & palatium sibi. Nisi ergo tibi
 virum prudentem & scientissimum: byraz patrem
 meum filium mulieris de filiabus dan. cuius pa
 ter fuit tyrius. qui nouerit operari in auro et
 argento. cre & ferro & marmore & lignis. in pur
 pura quoque & hyacinto & byssino & coccino: &
 qui sciat celare omnem sculpturam: & adiuuare
 prudenter quodcumque in opere necessarium est cum
 artificibus tuis & cum artificibus domini mei da
 uid patris tui. Triticum ergo & bordeum & oleum
 et vinum quod pollicitus es domine mihi mitte seruis
 tuis. Nos autem cedemus ligna de libano quod
 necessaria habueris: & applicabimus ea ratibus
 per mare in soppe: tuum autem erit transferre
 ea in hierusalē. Numerauit igitur solomon om
 nes viros p̄selitos qui erant in terra israel post
 dinumerationem quam dinumerauit dauid pa
 ter eius: & inuenti sunt centum quinquaginta tria
 milia & sexcenti. Fecitque et eis septuaginta mi
 lia qui bumeris onera portarent & octoginta
 milia qui lapides de montibus cederent. tria
 autem milia & sexcentos p̄positos operum populi.

L. S. De edificatione templi & porticus. & de
 velo & duabus columnis

Ca. III.

A **E**cepit salomon edificare domum
 domini in hierusalem in monte mo
 ria quod demonstratus fuerat dauid pa
 tri eius in loco quem parauerat dauid in area
 bornan sebusei. **B** **E**cepit autem edificare mense secun
 do anno quarto regni sui. Et hec sunt fundame
 ta que fecit salomon ut edificaret domum dei:
 longitudinis cubitos in mensura prima sexa
 ginta latitudinis cubitos viginti. Porticus ve
 ro ante frontem que tendebatur in longum iux
 ta mensuram latitudinis domus: cubitorum vi
 ginti. Porro altitudo centum viginti cubitorum
 erat. Et deaurauit eam intrinsecus auro mu
 dissimo. Domum quoque maiorem terit tabulis
 ligneis abienis & laminas auri obrisi affixit
 per totum. Sculptisque in ea palmas. & quasi ca
 tenulas se invicem complectentes. Stravit quo

que pavimentum templi preciosissimo marmo
 re decore multo: Porro aurum erat purissimum
 de cuius lamis terit domus. & trabes eius et
 postes & parietes & ostia. & celauit cherubin in
 parietibus. Fecit quoque domus sancti sancto
 rum longitudinem iuxta latitudinem domus
 cubitorum viginti. & latitudinem similiter vigin
 ti cubitorum. Et laminis aureis terit eam quasi tale
 ris sercentis. sed et clauos fecit aureos. ita ut
 singuli clauus ciclos quinquaginta appenderet. Enacu
 la quoque terit auro. Fecit etiam in domo sancti
 sanctorum cherubin duos opere statuario: et
 terit eos auro. Ale cherubin viginti cubitos et
 tendebatur. ita ut vna ala haberet cubitos quin
 que: & tangeret parietem domus. & altera quin
 que cubitos: habens aliam tangeret alterius cherub.
 Similiter cherub alterius ala quinque habebat
 cubitos. & tangebatur parietem. & ala eius al
 tera quinque cubitorum. alas cherub alterius contin
 gebat. Igitur ale utriusque cherub et p̄se erant
 et extendebant per cubitos viginti. Ipsi autem
 stabant erectis pedibus. & facies eorum erant ver
 se ad exteriorē domum. Fecit quoque velum et
 hyacinto purpura cocco & bysso. & interuixit ei
 cherubin. Ante fores etiam templi duas colu
 nas quod triginta et quinque cubitos habebant alti
 tudinis. Porro capita earum quinque cubitorum.
 necnon & quasi catenulas in oraculo: & superpo
 suit eas capitibus columnarum. Malo granata
 etiam centum: que catenulis interposuit. Ip
 sas quoque columnas posuit in vestibulo templi
 vnam a dextris alteram a sinistris. Eam que
 a dextris erat vocauit iachin: & que ad leuam
 vocauit booz.

L. S. De altari eneo. & mari & c. cōchis ubi
 lauabant que offerebant in holocaustum de can
 delabris de mensa & panibus p̄positionis. et
 vnde bec omnia facta sunt.

Ca. III

A **F**ecit quoque altare eneus viginti cu
 bitorum longitudinis: & viginti cu
 bitorum latitudinis. & decem cubitorum
 altitudinis. Mare etiam eneus fusile decem cu
 bitis a labio usque ad labium: rotundum per cir
 cumferentiam. Quinque cubitos habebat altitudinis:
 et funiculus triginta cubitorum ambigebatur gy
 rum eius. Similitudo quoque bouis erat subter
 illud. Et decem cubitis quidam extrinsecus cel
 lature quasi duobus versibus labium maris cir
 cumstant. Boues autem erant fusiles: & ipsius
 mare super duodecim boues impositum erat: quod
 tres respiciebant ad aquilonem: & alij tres
 ad occidentem. Porro tres alij meridie. & tres qui
 reliqui erant orientem: habentes mare suppositum.
 Posteriora autem bouum erant intrinsecus sub
 mari. Porro vastitas eius habebat mensuram pal
 mi. & labium illius erat quasi labium calicis vel re
 pandi lilij. capiebatque tria milia metretas.
 Fecit quoque conchas decem. et posuit quinque a
 dextris & quinque a sinistris. ut laueret in eis om
 nia que in holocaustum oblaturi erant. Porro

in mari sacerdotes lauabantur. Fecit autē et cā delabra aurea decē fm speciem quam iusserat fieri. et posuit ea in tēplo quinq; a dextris et quinq; a sinistris. Necnō et mēsas decē et posuit eas in templo. quinq; a dextris et quinq; a sinistris. p̄bīalas q̄ aureas cētū. Fecit etiā atriu; sacerdotū et basilicā grādē. et ostia in basilica q̄ terit ere. Porro mare posuit in latere dextro cōtra orientē ad meridiē. Fecit autē byrā lebetes et creagras et p̄bīalas: et compleuit omne opus regis in domo dei. hoc est columnas duas et epystilia et capita et quasi quedā retiacula que capita tegerent super epystilia. Malo; granata quoq; quadringēta et retiacula duo: ita vt bini ordines malogranatorū singulis retiaculis iūgerent: que p̄tegerēt epystilia. et capita colūnarū. Bases etiā fecit: et cōchas q̄ superposuit basib; mare vnū. boues quoq; duo; decim sub mari et lebetes et creagras et p̄bīalas. Dia vasa fecit salomon byrā pater ei; in domo dñi ex ere mūdissimo. In regiōe iordanis fudit ea rex in argillosa terra: inter sochot et saredatba. Erat autē multitudo vasorū innūerabilis: ita vt ignorare; p̄dus eris. Fecitq; salomon omnia vasa domus dei: et altare aureum et mēsas: et super eas panes p̄positionis. Cā delabra q̄ cū lucernis suis vt lucerēt an̄ oraculū iuxta ritū et auro purissimo: et florētia q̄das et lucernas et forcipes aureos. Omnia de auro mūdissimo facta sūt. Tibiamateria q̄ et tburibula et p̄bīalas et mortariola. Ier auro purissimo. Et ostia celauit tēpli interioris. i. in sc̄ta sanctorū. et ostia tēpli forinsecus aurea. Sicq; cōpletū est oē opus qd̄ fecit salomō in domo dñi.

¶ De donarijs illatis. et arca introducta in oraculū. de gl̄ia dñi q̄ impleuit domū dñi. V

Intulit igit salomon oīa que vouerat dauid pater su; argētū et aurū et vn̄uersa vasa posuit in thesauris domus dñi. Post que cōgregauit maiores natu israel: et cūctos p̄ncipes tribū. et capita familiarū de filijs israel in hierusalē. vt adducerent arcā federis dñi de ciuitate dauid: q̄ ē in syon. Tenerūt itaq; ad regē oēs viri israel: in die solēni mēsis septimi. Cūq; venissent cūcti senioꝝ israel: portauerūt leuite arcā: et intulerūt eam: et omnem paraturam tabernaculi. Porro vasa sanctuarij que erāt in tabernaculo portauerūt sacerdotes cū leuitis. Rex autē salomō et vn̄uersus cetus israel. et omnes qui fuerūt cōgregati an̄ arcā immolabāt arietes et boues absq; vllō nūero. Tanta enim erat multitudovicti marū. Et intulerūt sacerdotes arcam federis dñi in locum suum. i. ad oraculū tēpli in sancta sanctorū subter alas cherubin. ita vt cherubin expandere;nt alas suas super locum in quo posita erat arca: et ipsam arcam regerent cum vectibus suis. Vectium autēz quibus portabatur arca. quia paululum longiores erant

capita parebant ante oraculum. Si vero quis paululum fuisset extrinsecus: eos videre nō poterat. Fuit itaq; arca ibi vsq; in presentem diēz. Nihilq; erat aliud in arca nisi due tabule quas portaret moyses in oreb. quādo legez dedit dominus filijs israel egredientibus ex egypto. Egressis autem sacerdotib; de sanctuario: omnes enim sacerdotes qui ibi potuerant inueniri sanctificati sunt. nec adhuc in illo tempore vices et ministeriorū ordo inter eos diuisus erat: tam leuite q̄ cantores. i. et qui sub asaph erant: et qui sub beman: et qui sub ydithun. filij et fratres eorū vestiti byssinis cymbalis et psalterijs et citbaris concrepabant stantes ad orientalem plagam altaris et cum eis cantores centum viginti canentes tubis. Igitur cūctis pariter et tubis et voce et cymbalis et organis et diuersi generis musicorū concinnantibus et vocem in subline tollentibus longe sonitus audiebatur. ita vt cum dominum laudare cepissent: et dicere. Confitemini domino quoniā bonus: quoniā in eternū misericordia eius. imple retur dom; dei nube: ne possent sacerdotes stare et ministrare. p̄pter caliginem. Cōpleuerat enim gloria dñi domū dei.

¶ De sermone salomonis ad populum. et de oratiōe eius ad dñm. Capit. VI

Quoniam salomon ait: dominus pollicitus est vt habitaret in caligine. ego autēz edificauī domum nomini eius vt habitaret ibi in perpetuum. Et cōuertit ret faciem suam: et benedixit vniuerse multitudini israel. Nam omnis turba stabat intēta. Et ait. Benedictus dominus deus israel. qui quod locutus est dauid patri meo opere compleuit: dicens. A die qua eduxi populum meū de terra egypti. non elegi ciuitatem de cunctis tribubus israel vt edificaretur in ea domus nomini meo: neq; elegi quenq; alium virū vt esset dur in populo meo israel. sed elegi hierusalem vt sit nomen meum in ea. et elegi dauid vt constituerem cum super populum meum israel. Cūq; fuisset voluntatis dauid patris mei: vt edificaret domum nomini domini dei israel. dixit dominus ad eum. Quia hec fuit voluntas tua vt edificares domum nomini meo: bene quidem fecisti huiuscemodi habere voluntatem: s; nō tu edificabis mihi domū. Veruntamen filius tuus qui egredietur de lumbis tuis: ipse edificabit domū nomini meo. Compleuit ergo dominus sermonem suum quem locutus fuerat: et ego surrexi pro dauid patre meo: et sedi super thronum israel sicut locutus est dominus: et edificauī domum nomini domini dei israel. et posui in ea arcam in qua est pactus domini qd̄ pepigit cum filijs israel. Stetit q̄ corā altare dñi ex aduerso vniuerse multitudinis israel: et extēdit manus suas. Siquidē fecerat salomon basim eneam: et posuerat eam in medio basilice;

ps. xv.

iii. reg. viij. b

B

habentem quinque cubitos longitudinis. et quinque latitudinis: et tres cubitos altitudinis. Stetitque super eam. et deinceps steteris genibus contra universam multitudinem israel. et palmis in celum leuatis: ait. Domine deus israel non est similis tui deus in celo et in terra: qui custodis pactum et misericordiam cum seruis tuis qui ambulant coram te in toto corde suo qui prestisti suo tuo dauid patri meo quecumque locutus fueras ei: et que ore promiseras: opere complisti: sicut et presens tempus probat. Nunc ergo domine deus israel imple seruo tuo patri meo dauid quecumque locutus es: dicens. Non deficiet ex te vir coram me qui sedeat super thronum israel. ita tamen si custodierint filii tui vias meas: et ambulauerint in lege mea sicut et tu ambulasti coram me. Et nunc domine deus israel firmetur sermo tuus quem locutus es seruo tuo dauid. Ergo ne credibile est ut habitet deus cum hominibus super terram. Si celum et celi celorum non te capiunt. quanto magis domus ista quam edificauimus. Sed ad hoc tantum facta est. ut respicias orationem serui tui et obsecrationem eius domine deus meus. et audias preces quas fundit famulus tuus coram te. ut aperias oculos tuos super domum istam diebus ac noctibus super locum in quo pollicitus es. ut inuocetur nomen tuum et exaudires orationem quam seruus tuus orat in eo. et exaudias preces famuli tui et populi tui israel. Quicumque orauerit in loco isto. exaudi de habitaculo tuo. id est de celis. et propitiare. Si peccauerit quispiam in proximum suum. et iurare contra eum paratus venerit: sequens maledicto constrinxerit coram altari in domo ista. tu audies de celo. et facies iudicium seruorum tuorum. ita ut reddas iniquo viam suam in caput proprium: et vltiscaris. iustum: retribuens ei secundum iusticiam suam. Si superatus fuerit populus tuus israel ab inimicis: peccabunt enim tibi. et conuersi egerint penitentiam: et obsecrauerint nomen tuum: et fuerint deprecati te in loco isto tu exaudies de celo et propitiare peccato populi tui israel. et reduc eos in terram quam dedisti eis et patribus eorum. Si clauso celo pluuia non fluxerit propter peccata populi tui. et deprecati te fuerint in loco isto: et confessio nomini tuo et conuersi a peccatis suis: cum eos affixeris. exaudi de celo domine. et dimitte peccata seruis tuis et populi tui israel: et doce eos viam bonam per quam ingrediantur. et da pluuiam terre quam dedisti populo tuo ad possidendum. Fames si orta fuerit in terra: et pestilentia: erugo et aurugo et locusta et bruchus. et hostes vastatis regionibus portas obsederint ciuitatis: omnisque plaga et infirmitas presserit. si quis de populo tuo israel fuerit deprecatus. cognoscens plagam et infirmitatem suam. et expanderit manus suas in domo hac. tu exaudies de celo de sublimi scilicet habitaculo tuo. et propitiare et redde unicuique secundum vias suas. quas nosti eum habere in corde suo. Tu enim solus nosti corda filio-

rum hominum. ut timeant te et ambulent in viis tuis. cunctis diebus quibus viuunt super faciem terre quam dedisti patribus nostris. Externum quoque qui non est de populo tuo israel si uenerit de terra longinqua propter nomen tuum magnum et propter manum tuam robustam. et brachium tuum extensum. et adorauerit in loco isto tu exaudies de celo firmissimo habitaculo tuo et facies cuncta pro quibus inuocauerit te ille peregrinus. ut sciant omnes populi terre nomen tuum: et timeant te sicut populus tuus israel: et cognoscant quod nomen tuum inuocatum est super domum hanc quam edificauimus nomini tuo. Si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra aduersarios suos per viam in qua miseris eos adorabunt te contra viam in qua ciuitas hec est quam elegisti. et domus quam edificauimus nomini tuo: ut exaudias de celo preces eorum et obsecrationem. et vltiscaris. Si autem peccauerint tibi neque enim est homo qui non peccet et iratus fueris eis: et tradideris hostibus. et captiuos duxerint eos in terram longinquam. vel certe que iuxta est: et conuersi in corde suo in terra ad quam captiui ducti fuerant egerint penitentiam. et deprecati te fuerint in terra captiuitatis sue: dicentes. peccauimus. inique fecimus. iniuste egimus. et reuersi fuerint ad te in toto corde suo et tota anima sua: in terra captiuitatis sue ad quam ducti sunt: adorabunt te contra viam terre sue quam dedisti patribus eorum. et vrbis quas elegisti: et domus quam edificauimus nomini tuo. ut exaudias de celo hoc est de firmo habitaculo tuo preces eorum. et facias iudicium: et dimittas populo tuo: quis peccatorum. Tu es enim deus meus aperiantur queso oculi tui et aures tue in te sint ad orationem que fit in loco isto. Nunc igitur consurge domine deus in requiem tuam. tu et arca fortitudinis tue. Sacerdotes tui domine deus induant salutem. et sancti tui letentur in bonis. Domine deus meus ne auerteris faciem christi tui. Memoro misericordiarum dauid serui tui.

C. S. De igne deuorante sacrificium. de maiestate domini: de solennitate dedicationis. de secunda aspiratione domini salomoni in nocte.

VII

Quoniam contempsisset salomon fundens preces ignis descendit de celo. et deuorauit holocausta et victimas. et maiestas domini impleuit domum. nec poterant sacerdotes ingredi templum domini. eo quod impleisset maiestas domini templum domini. Sed et omnes filii israel videbant descendentem ignem et gloriam domini super domum. et conuertes proni in terram super pavementum stratum lapide. adorauerunt et laudauerunt dominum quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. Rex autem et omnis populus immolabant victimas coram domino. Obactauit igitur rex salomon hostias bouum viginti duo milia. arietum centum viginti milia. Et dedicauit domum dei rex et universus populus. Sacerdotes autem stabant in officijs suis: et leuiter in organo carminum domini que fecit dauid

iii. Re. viij. d

iii. Re. iij.

ps. cxxi.

h

h

iii. Re. i.

d

iii. Re. iij.

nas quoque et vestes eorum: et victimas quas immolabat in domo domini. non erat pre stupore ultra in ea spiritus. Dixitque ad regem. Verus est sermo quem audieram in terra mea: de virtutibus et sapientia tua. Non credebam narrantibus. donec ipsa venissem. et vidissent oculi mei. et probassem visum medietatem sapientie tue mihi fuisse narratam. Tunc scisti famam virtutibus tuis. Beati viri tui et beati serui tui: hi qui assistunt coram te omni tempore: et audiunt sapientiam tuam. Sit dominus deus tuus benedictus: qui voluit te ordinare super thronum suum regem domini dei tui. Quia diligit deus israel. et vult seruare eum in eternum. idcirco posuit te super eum regem ut facias iudicia atque iustitiam. Dedit autem regi centum viginti talenta auri. et aromata multa nimis. et gemmas preciosissimas. Non fuerunt aromata talia. ut hec que dedit regina saba regi salomoni. Sed et serui byræ cum seruis salomonis attulerunt aurum de oppidibus ligna tina. et gemmas preciosissimas. De quibus fecit rex de lignis. scilicet gradus in domo domini. et in domo regia. cytharas quoque et psalteria cantoribus. Nunquam visa sunt in terra iuda ligna talia. Rex autem salomon dedit regine saba cuncta que voluit et que postulauit. et multo plura quam attulerat ad eum. Que reuersa abiit in terram suam cum seruis suis. Erat autem pondus auri quod afferebatur salomoni per singulos annos. sexcenta sexaginta sex talenta auri: et cetera ea summa quam legati diuersarum gentium et negotiatores afferre consueuerant. omnesque reges arabie et satrape terrarum qui comportabant aurum et argentum salomoni. Fecit igitur rex salomon ducetas hastas aureas. de summa sexcentorum aureorum. qui in singulis hastis erant decem. Trecenta quoque scuta aurea trecentorum aureorum. quibus tegebantur singula scuta. Posuitque ea rex in armentario quod erat constructum nemore. Fecit quoque rex solium eburneum gradus. et vestiuit illud auro mundissimo. Sex quoque gradus quibus ascendebatur ad solium et scabellum aureum. et brachiola duo alitrinsecus et duos leones stantes iuxta brachiola: sed et alios duodecim leunculos stantes super sex gradus et utraque parte. non fuit tale solium in vniuersis regnis. Omnia quoque vasa conuiuij regis erant aurea et vasa domus saltus libani et auro purissimo. Argentum enim in diebus illis pro nihilo reputabatur. Siquidem naues regis ibant in tharsis cum seruis byram: semel in annis tribus. et deferebant inde aurum et argentum et ebur et simias et pauos. Magnificatus est igitur salomon super omnes reges terre. pre diuitiis et gloria. Omnesque reges terrarum desiderabant videre faciem salomonis. ut audirent sapientiam quam dederat deus in corde eius. Et deferebant ei munera. vasa argentea et aurea. et vestes et arma et aromata equos et mulos per singulos annos. habuit quoque salomon quadraginta milia equorum in stabulis. et curru

um equitumque duodecim milia. Constituitque eos in urbibus quadrigarum. et ubi erat rex in hierusalē. Exercuit etiam patres super cunctos reges a flumine eufrate usque ad terram philistinorum. et usque ad terminos egypti. Tantamque copiam prebuit argenti in hierusalē quasi lapidum. et ceterorum tantam multitudinem velut sycorum que gignuntur in campestribus. Adducebant autem ei equi de egypto cunctisque regionibus. Reliqua autem opera salomonis priorum et nouissimo scripta sunt in verbis nathan. prophete et in libris abie syronitis. in visione quoque addo videntis contra hieroboam filium nabath. Regnauit autem salomon in hierusalē super omnem israel quadraginta annis. Dormiuitque cum patribus suis. et sepelissent eum in ciuitate dauid regnauitque roboam filius eius pro eo.

¶ De obitu salomonis. de roboam et filio iuueni ei dato. de scissione regni. et de hieroboam. de vxoribus roboam.

¶ Cap. X
Dirofectus est autem roboam in sychez. Illuc enim cunctus israel conuenerat: ut constituerent eum regem. Quod cum audisset hieroboam filius nabath. qui erat in egypto. fugerat quippe illuc ante salomonem: statim reuersus est. Vocaueruntque eum et uenerunt cum vniuerso israel: et locuti sunt ad roboam dicentes. Pater tuus durissimo iugo nos prestitit leuora impera patre tuo qui nobis imposuit grauem seruitutem: et paululum de onere subleua. ut seruiamus tibi. Qui ait. Post tres dies reuertimini ad me. Eumque abisset populus: inijt consilium cum senibus qui steterat coram patre eius salomone. dum adhuc uiueret: dicens. Quid dabis populo huic et linieris eos verbis clementibus seruient tibi omni tempore. At ille reliquit consilium senum et cum iuuenibus tractare cepit qui cum eo nutriti fuerant: et erant in comitatu filii. Dixitque ad eos. Quid vobis videtur. vel respondere quid debeo populo huic qui dicit mihi: subleua iugum quod imposuit nobis pater tuus? At illi responderunt ut iuuenes et nutriti cum eo in delictis: atque dixerunt. Sic loqueris populo qui dixit tibi pater tuus aggrauauit iugum nostrum tu subleua et respondebis ei. Minimus digiti meus grossior est labris patris mei. Patrem meum imposuit vobis graue iugum: et ego manus pedus apponam. Pater meus cecidit vos flagellis: ego vero cedam vos scorpionibus. Venit ergo hieroboam et vniuersus populus ad roboam die tertio. sicut preceperat eis. Rex autem dura derelicto consilio seniorum locutusque est iuxta iuuenum voluntatem: Pater meus graue vobis imposuit iugum: quod ego grauius faciam. Patrem meum cecidit vos flagellis: ego vero cedam vos scorpionibus. Et non accieuit populi preceperat. Erat enim voluntatis dei. ut compleret sermo eius quem locutus fuerat per manum abie syronitis ad hieroboam filium nabath. Populus autem vniuersus rege duriora dicente. sic locutus est ad eum. Non est nobis pars in dauid. neque hereditas in fili

llo isal. Reuertere in tabernacula tua isrl. Tu aut pasce domū tuā dauid. Et abiit isrl in tabernacula sua. Sup filios aut isrl qui habitabant in ciuitatib? iuda regnauit roboā. Misitq; rex roboā adurā qui preerat tributis. et lapidauerunt eū filij israel. et mortuus est. Porro rex roboam currū festinauit ascendere. et fugit in birlm. Recessitq; israel a domo dauid vsq; ad diē hāc. Factū est aut cū audisset omnis israel q; reuersus esset hieroboā: miserunt et vocauerunt eum cōgregato cetu: et constituerunt eum regē sup omnē israel. nec secutus est quispiam domū dauid preter tribum iuda solam.

¶ De semeia ppbete quem misit dñs ad roboā ne pugnarent ipse et pp̄s isrl. XI

¶ Venit aut roboā in hierusalem. et cōuocauit vniuersam domū iuda et beniamin centū octoginta milia electorum atq; bellatū: vt dimicaret cōtra israel et cōuerteret se ad regnum suū. Factusq; est sermo dñi ad semeiā hominē dei: dicens. loquere ad roboā filiū salomonis regem iuda. et ad vniuersum israel qui est in iuda et beniamin. Hec dicit dominus. Non ascēderis neq; pugnabis cōtra fratres vestros. reuertat vnusq; in domū suā q; mea hoc gestum est voluntate. Qui cū audissent sermonem dñi. reuersi sunt. nec preterunt contra hieroboam. Abstauit aut roboam in hierusalē. et edificauit ciuitates muratas in iuda. extruxitq; bethleem et etban et tbecue: bethsur q; et socco et odollā: necnon et getb et maresa et zipb sed et adurā et lachis et ascha. saraa quoq; abialon et bebro q; erāt in iuda et beniamin ciuitates munitissimas. Eūq; clausisset eas muris: posuit in eis principes ciborūq; borea. hoc est olei et vini. Sed et in singulis vrbibus fecit armamētaria scutorū et bastarū: firmavitq; eas sūma diligētia: et impauit super iudā et beniamin. Sacerdotes aut ex leuite q; erāt in vniuerso israel. venerūt ad eum de cunctis sedibus suis. relinquētes suburbana et possessiones suas. et trāsētes ad iudam et birlm: eo q; abiecisset eos hieroboā et posterū eius ne sacerdotio dñi fungerent. qui constituit sibi sacerdotes excelsoꝝ et demonioꝝ vitulorumq; quos fecerat. Sed et de cunctis tribubus israel quicumq; dederant cor suum vt q; reren dominum deū israel: venerunt in hierusalē ad immolandū victimas suas corā domio deo patrū suorū: et roborauerunt regnū iuda. et confirmauerunt roboā filiū salomonis per tres annos. Ambulauerunt enī in vijs dauid et salomonis anis tñi tribus. Durit aut roboā vxorē maalatb filiam herimoth filij dauid. abiaill q; filiā beliab filij isai q; peperit ei filios seos et somoria et soom. Post hāc q; accepit maachā filiā absalon: q; peperit ei abia et abi et ziza et salimith. Amavit aut roboā maachā filiā absalon sup oēs vxores suas et cōcubinas. Nā vxores decē et octo duxerat. cōcubinas aut sexaginta. et genuit vigintiocto filios: et sexaginta filias

Constituit vero in capite abia filium maacha ducē sup omēs fratres suos. ipm enī regem facere cogitabat q; sapientior fuit et potentior super oēs filios eius. et in cunctis finibus iuda et beniamin: et in vniuersis ciuitatibus muratis prebuitq; eis escas plurimas: et multas petiuit vxores.

¶ De sesac rege egypti q; spoliavit hierusalē. De scutis ereis q; fecit roboā pro scutis aureis a sesac sublati. ¶ La. XII

¶ Quis roboratū fuisset regnū roboā et pfortatum. dereliquit legem dñi: et omnis israel cū eo. Anno aut quinto regni roboā ascendit sesac rex egypti in hierlm. q; peccauerat dñs cum mille ducentis curribus: et sexaginta milibus eq̄tum. Nec erat numerus vulgi qd venerat cum eo ex egypto libyes sc; et trogodyte et ethiopes. cepitq; ciuitates munitissimas in iuda: et venit vsq; in hierlm. Semeias aut ppbeta ingressus est ad roboā et principes iuda. q; cōgregati fuerant in hierlm fugientes sesac: dixitq; ad eos. Hec dicit dñs. Vos reliquistis me: et ego reliqui vos in manu sesac. Edsternatisq; principes israel et rex dixerūt. Iustus est dñs. Eūq; vidisset dñs q; humiliati essent. factus est sermo dñi ad semeiā dicens. Quia humiliati sūt nō dispdam eos. daboq; eis paucillū auxiliū. et nō stillabit furor meus sup hierlm per manū sesac. Verūtamen seruient ei vt sciāt distantia seruitutis mee et seruitutis regni terrarū. Recessit itaq; sesac rex egypti ab hierlm sublati thesauris domus dñi et domus regis. omiaq; secum tulit. et clypeos aureos quos fecerat salomon. p quibus fecit rex eneas et tradidit illos principibus scutariorū q; custodiebant vestibulū palati. Eūq; introiret rex domus dei veniebant scutarij et tollebat eos: iterūq; referebant eos ad armamētarium suū. Verūtamen q; humiliati sūt aduersa est ab eis ira dñi. nec deleti sunt penitus. Siq; dem et in iuda inuenta sunt opa bona. Cōfortatus est ergo rex roboam in hierlm atq; regnauit. Quadraginta aut et vnius anni erat cum regnare cepisset. et decē et septē annis regnauit in hierlm vrbe quā elegit dñs. vt pfirmaret nomē suū ibi: de cunctis tribubus israel. Nomē aut matris eius naama amanites. Fecitq; malū et nō ppaui cor suū vt q;reret dñm. Opa vero roboā prima et nouissima scripta sunt in libris semeie proppbete et addo videntis et diligenter exposita. Pugnaueruntq; aduersus se roboā et hieroboā cunctis diebus. Et dormiuit roboam cum patribus suis. sepultusq; est in ciuitate dauid. et regnauit abia filius eius pro eo.

¶ De regno abie filij roboam. et de bello et victoria abie contra israel et hieroboam. et de morte hieroboam. ¶ XIII

¶ Anno octauodecimo regis hieroboā regnauit abia sup iudā. Tribus annis regnauit in hierlm. Nomenq; mris eius miri

¶ Reg. iij. d

¶ Reg. iij. a

¶ Reg. iij. g

¶ Reg. iij. f

¶ Reg. iij. a

abia: filia vriel de gabaa. et erat bellus inter
 abia et hieroboam. Cum inisset abia certamen. et
 haberet bellicosissimos viros et electos quadraginta
 milia hieroboam instruit e contra aciem
 octoginta milia virorum: qui et ipsi electi erant
 et ad bella fortissimi. Stetit ergo abia super mo-
 tem semeron qui erat in effraim. et ait. Audi hiero-
 boam et omnes israel. Num ignoratis quod dominus deus
 israel dederit regnum david super israel in sem-
 piternum: ipsi et filii eius in pactum salutis. Et
 surrexit hieroboam filius nabath seruus salo-
 monis filii david: et rebellavit contra dominum suum.
 Congregati sunt ad eum viri vanissimi et filii
 belial. et prevaluerunt contra roboam filium salo-
 monis. Porro roboam erat rudis et corde pa-
 uido: nec potuit resistere eis. Nunc ergo vos
 dicitis quod resistere possitis regno domini quod possi-
 det per filios david. Habetis quoque grandem populi
 multitudinem. atque vitulos aureos quos fecit
 vobis hieroboam in deos. Et eiecistis sacerdotes
 domini filios aaron atque leuitas. et fecistis vo-
 bis sacerdotes sicut omnes populi terrarum. Quicumque
 venerit et inivitauerit manus suam in tauro in
 bobus et in arietibus septem. fuit sacerdos eorum
 qui non sunt dei. Non autem dominus deus est: quem non
 relinquitur. Sacerdotes quoque ministrant domino de
 filiis aaron. et leuite sunt in ordine suo. bolo-
 causta quoque offerunt domino per singulos dies ma-
 ne et vespere. et thimiamata iuxta legis precepta
 profectum. et proponuntur panes in mensa mundissima.
 Est quoque apud nos candelabrum aureum et lucerna eius
 ut accendantur septem ad vespere. Nos quoque custo-
 dimus precepta domini dei nostri quem vos relinquitis.
 Ergo in exercitu nostro durus deus est. et sacer-
 dotes eius qui clangunt tubis et resonant contra
 vos. Filii israel. nolite pugnare contra dominum deum
 patrum vestrorum. quia non vobis expedit. Nec illo
 loquente hieroboam retro moliebatur infidias.
 Cum ex aduerso ostium staret: ignorantem iudam
 suo ambigebat exercitu. Respiciens quoque iudas
 vidit instare bellum ex aduerso et post tergum.
 et clamavit ad dominum. ac sacerdotes tubis canere
 ceperunt: omnesque viri iuda vociferati sunt. Et ecce
 illis clamantibus perterruit deus hieroboam et
 omnem israel qui stabat ex aduerso abia et iuda fugeruntque
 filii israel iudam: et tradidit eos deus in manu
 eorum. Percussit quoque eos abia et populus eius plaga
 magna. et corruerunt vulnerati ex israel quingenta
 milia virorum fortium. Humilitati sunt filii israel
 in tempore illo. et vehementissime confortati filii iuda.
 eo quod sperassent in domino deo patrum suorum. Persecutus
 est autem abia fugientem hieroboam: et cepit
 civitates eius. bethel et filias eius: et biesana
 cum filiabus suis. effron quoque et filias eius. Nec
 valuit ultra resistere hieroboam in diebus abia.
 Quem percussit dominus et mortuus est. Igitur
 abia confortato imperio suo: accepit uxores quatuordecim.
 procreavitque viginti duos filios. et se-
 decim filias. Reliqua autem sermonum abia
 viarumque et operum eius scripta sunt diligentissime
 in libro addo prophete.

C. S. De morte abie. per quo regnavit filius
 eius asa. et de bello asa contra ethyopes. Ca. XIII

Dormiit autem abia cum patribus suis. et se-
 pelierunt eum in civitate david. Regnavit
 vero asa filius eius pro eo. In cuius die-
 bus quiescit terra annis decem. Fecit
 ergo asa quod bonum et placitum erat in conspe-
 ctu dei sui. et subvertit altaria peregrini cultus
 et excelsa. et confregit statuas lucosque succidit. et pro-
 cepit iude ut quereretur dominum deum patrum suorum:
 et faceret legem: et universa mandata. Et abstulit
 de cunctis urbibus iuda: aras et phana. et re-
 gnavit in pace. Edificavit quoque urbes munitas in
 iuda: quia quietus erat: et nulla temporibus eius
 bella surrexerant. pacem domino largiente. Dixit autem
 iude. Edificemus civitates istas et vallem muris:
 et roboremus turribus et portis et seris: do-
 nec a bellis queta sunt omnia. eo quod quesiverimus
 dominum deum patrum nostrorum: et dederit nobis pa-
 cem per gyrum. Edificaverunt igitur: et nullum
 in extruendo impedimentum fuit. Dedit autem
 asa in exercitu suo portantium scuta et hastas de
 iuda trecenta milia. de beniamin vero scutari-
 orum et sagittariorum ducenta octoginta milia.
 Omnesque isti viri fortissimi. Egressus est autem
 contra eos zara ethyops cum exercitu suo decies
 centena milia et curribus trecentis: et venit usque
 maresa. Porro asa perterritus obviam ei. et instru-
 rit aciem ad bellum in valle sephata. que est iuxta
 maresa. et invocavit dominum deum et ait. Domine
 non est apud te vlla distantia. vtrum in paucis
 auxiliaris aut in pluribus: adiuna nos domine de-
 us noster. In te enim et in tuo nomine habentes
 fiduciam venimus contra banc multitudinem. Domine
 deus noster tu es. non preualeat contra te homo.
 Terruit itaque dominus ethyopes coram asa et iuda.
 Fugeruntque ethyopes: et persecutus est eos asa:
 et populus qui cum eo erat usque gerara. Et ruerunt
 ethyopes usque ad internitionem. quia domino ceden-
 te contriti sunt. et exercitu illius pressante. Tulerunt
 ergo spolia multa. Et percusserunt civitates
 omnes per circuitum gerare. Brandis quippe cum-
 ctos terror inuaserat. Et diripuerunt urbes et
 multa predam asportaverunt: sed et caulas omnium
 destruentes. tulerunt pecorum infinitam multitudinem
 et camelorum. reuersique sunt in bierslm.
 C. S. De verbis azarie prophete. de asa de
 federe populi et iuramento: ut toto corde domi-
 num quererent.

Ca. XV
 Azarias autem filius obed factus in se spi-
 ritu dei. egressus est in occursum asa:
 et dixit ei. audite me asa. et omnis iuda
 et beniamin Dominus vobiscum:
 quia fuistis cum eo. Si quesieritis eum: inuenie-
 tis. Si autem dereliqueritis eum. derelinquet vos.
 Transibunt autem multi dies in israel absque deo
 et absque sacerdote absque doctore quoque et absque
 lege. Cumque reuersi fuerint in angustia sua: et cla-
 mauerint ad dominum deum israel. et quesierint eum.
 reperient eum. In tempore illo non erit patet egre-
 dienti et ingredienti: sed terrores vndique in cum

etis habitatoribus terrar. Pugnabit enim gens contra gentem: et civitas contra civitatem. quia dominus perturbabit eos in omni angustia. Vos ergo confortamini. et non dissolvant manus vestre. erit enim merces operi vestro. Quod cum audisset asa verba ista. et prophetiam azarie filii obed prophete confortatus est. et abstulit idola per omnia terra iuda et de beniamin. et ex urbibus quas cepat mortis effraim et dedicavit altare domini quod erat ante porticum domini: congregavitque universum iudam et beniamin et advenas cum eis de effraim et manasse et de symeon. Plures enim ad eum confugerant ex israel: videntes quod dominus deus illius esset cum eo. Cumque venissent in hierusalem mense tertio: anno decimo quinto regni asa. immolaverunt domino in die illa de manubus. et predam quam adduxerant: boues septingentos: arietes septem milia. Et intrauit ex more ad corroborandum fedus ut quererent dominum deum patrum suorum in toto corde: et in tota anima sua. Si quis autem inquit non confiteri dominum deum israel. moriatur a matris utero usque ad matris utero a viro usque ad mulierem. Iuraveruntque domino voce magna in iubilo et in clangore tube: et in sonitu buccinarum. omnes qui erant in iuda cum execratione. In omni enim corde suo iuraverunt. et in tota voluntate confiterunt eum: et inveniunt. Prestititque eis dominus requiem per circuitum. Sed et maacham matrem asa regis ex augusto de posuit imperio. eo quod fecisset in ludo simulacrum priapi quod omne contrivit: et in frustra consumens combustus in torrente cedron. Excelsa autem derelicta sunt in israel. Attamen cor asa erat perfectus cunctis diebus eius. Eaque que voverat pater suus et ipse intulit in domum domini. argentum et aurum vasorumque diversam suppellectile. Bellum vero non fuit usque ad tricesimum annum regni asa.

C. S. De baasa et de federe asa cum benadab. de natban. propheta increpante asa per inito federe. et morte asa propter fedus.

Ca. XVI
Anno autem tricesimo sexto regni eius ascendit baasa rex israel in iudam et muro circumdabat rama ut nullus tuus te possit egredi et ingredi de regno asa. Protulit autem asa argentum et aurum de thesauris domus domini et de thesauris regis. misitque ad benadab regem syrie qui habitabat in damasco dicens. Fedus inter me et te est. Paterque meus et pater tuus habuere concordiam: quoniam mihi si tibi argentum et aurum. ut rupto federe quod habes cum baasa rege israel facias eum a me recedere. Quo compto benadab misit principes exercituum suorum ad urbes israel. que percusserunt abion et dan et abelmaim et universas urbes neptalim muratas. Quod cum audisset baasa desinit edificare rama. et intermisit opus suum. Porro asa rex assumpsit universum iudam et tulerunt lapides de rama et ligna que edificatiioni preparaverat baasa: edificavitque ex eis gabaa et maspha. In tpe illo venit anani propheta ad asan regem iuda et dixit ei. Quia habuisti fiduciam in rege syrie et non in domino deo tuo: idcirco evasit syrie regis

exercitus de manu tua. Nonne ethiopes et libies multo plures erant quadrigis et equis et multitudine nimia. quos cum in domino credidisses tradidit in manu tua. Oculi enim domini contemplantur universam terram. et prebent fortitudinem bis qui corde perfecto credunt in eum. Stulte igitur egisti. et propter hoc etiam presenti tpe adversum te bella surgent. Fratresque asa adversus videntem iussit eum mitti in neruum. Valde quippe super hoc fuerat dominus indignatus. et interfecit de populo in tpe illo plurimos. Opera autem asa prima et nouissima scripta sunt in libro regum iuda et israel. Egrotavit etiam asa anno tricesimonono regni sui. dolore pedum vehementissimo. et nec in infirmitate sua quiescit dominum. sed magis in medicorum arte confusus est. Dormiitque cum patribus suis. et mortuus est anno quadagesimo primo regni sui. et sepelierunt eum sepulcro suo quod foderat sibi in civitate domus. Posueruntque eum super lectum suum plenum aromatibus et unguentis meretricis que erant pigmentariorum arte confecta et combuste sunt super eum ambitione nimia.

C. S. De regno iosaphat et qualiter misit predicatores. et de ditijs eius. et principibus. et numero bellatorum eius.

Ca. XVII
Regnauit autem iosaphat filius per eum. et valuit contra israel. Constituitque militum numeros in cunctis urbibus iuda que erant vallate muris: presidiaque disposuit in terra iuda et in civitatibus ephraim quas ceperat asa pater eius. Et fuit dominus cum iosaphat. quia ambulavit in vijs david patris sui primis. et non speravit in baalim. sed in deo patris sui et prexit in preceptis illius: et non iuxta peccata israel. Confirmavitque dominus regnum in manu eius et dedit omnia iuda munera iosaphat: facteque sunt ei infinite divitie: et multa gloria. Cumque sumpisset cor eius audaciam propter vias domini. etiam excelsa et lucos de iuda abstulit. Tertio autem anno regni sui misit de principibus suis benail et obdia et zacharia et nathanael et michea ut docerent in civitatibus iuda: et cum eis leuitas semecia et nathania et zabadia asael quoque et semiramoth et ionathan adoniamque et tosbiam et robadonia leuitas. et cum eis elisama et ioza sacerdotes. Docebantque populum in iuda. habentes librum legis domini et circumdabant cunctas urbes iuda: atque erudiebant populum. Factus est pavor domini super omnia regna terrarum que erant per gyrum iuda: nec audebant bellare contra iosaphat. Sed et philistei iosaphat munera deferrebant: et vectigal argenti. Arabes quoque adducebat pecora arietum septem milia septingentos et byreos totidem. Crevit ergo iosaphat et magnificatus est usque in sublimem atque edificavit in iuda domos ad instar turrium. urbesque muratas. et multa opera paravit in urbibus iuda. Viri quoque bellatores et busti erat in hierusalem quorum iste numerus per domos atque familias singulorum. In iuda princeps exercitus eduas dux et cum eo robustissimus

ij. Mac. ix. a

Se. rxi. d
i. Re. xij. c

ij. Re. xv. e

B

B

C

D

ruj

morum viri trecenta milia. Post hunc iobannā princeps: et cum eo ducenta octoginta milia. Post illum quoque amasias filius zechri consecratus dño et cū eo ducenta milia virorum fortium. Hunc sequebatur robustus ad prelia eliada et cū eo tenentium arcum et clypeum ducenta milia. Post istum etiam iozabad et cū eo centum octoginta milia expertorum militum. Hi omnes erant ad manum regis. exceptis alijs quos posuerat in urbibus muratis et in vniuerso iuda.

C. S. Descendit iosaphat ad achab qui in simul ascenderunt ad bellum in ramoth galaad. de mendacijs falso:um prophetarum. et de prophetia michae ad maxillam percussit. de morte achab. in carceratur michaeas.

Capitulum XVIII

A
iiij. reg. xij. a

Ait ergo iosaphat diues et inclutus multum et affinitate coniunctus est achab descenditque post annos ad eum in samariam. Ad cuius aduentum mactauit achab arietes et boues plurimos ipsi et populo qui venerat cum eo: persuasitque illi ut ascenderet in ramoth galaad. Dixitque achab rex israel ad iosaphat regem iuda. Veni mecum in ramoth galaad. Cui ille respondit. Ut ego et tu: sicut populus tuus: sic et populus meus: tecumque erimus in bello. Dixit iosaphat ad regem israel. Consule obsecro in prophetarum sermonem domini. Congregauit igitur rex israel prophetarum quadringentos viros et dixit eos. In ramoth galaad ad bellandum ire debemus an quiescere. At illi. Ascende inquit: et tradet deus in manu regis. Dixitque iosaphat. Numquid non est hic propheta dñi: ut ab illo est requiramus. Et ait rex israel ad iosaphat. Est vir vnus a quo possumus querere dñi voluntatem. sed ego odi eum quia non propheta mihi bonus sed malus omni tempore. Est autem michaeas filius iemla. Dixitque iosaphat. Ne loquaris rex hoc modo. Vocauit ergo rex israel unum de eunuchis: et dixit ei. Uoca cito michaeam filium iemla. Porro rex israel et iosaphat: rex iudaeusque sedebat in solio suo vestiti cultu regio. Sedebat autem in area iuxta portam samarie. omnesque prophete vaticinabantur coram eis. sedechias vero filius chanana fecit sibi cornua ferrea: et ait. Hec dicit dñs. His vespilabis syria: donec pteres eam. Omnesque prophete similiter prophetabant atque dicebant. Ascende in ramoth galaad et prosperaberis. et tradet eos dñs in manu regis. Nuncius autem qui ierat ad vocandum michaeam: ait illi. En verba omnium prophetarum vno ore bona regi annuntiant. Quae ergo te ut et sermo tuus ab eis non dissentiat: loquarisque prospera. Cui respondit michaeas. Uisum domini: quia quodcumque dixerit mihi deus meus hoc loquar. Venit ergo ad regem. Cui rex ait. Michaeas ire debemus in ramoth galaad ad bellandum an quiescere? Cui ille respondit. Ascendite: cuncta enim prospera euentur: et tradentur hostes in manus vestras. Dixitque rex. Ite: atque iterum te adiuro: ut mihi non loquaris nisi quod verum est in nomine dñi. At ille ait. Uidi vniuersum israhel dispersum in montibus sicut oves absque pastore. Et di-

xit dñs. Non habent isti dños: reuertatur vnusquisque in domum suam in pace. Et ait rex israel ad iosaphat. Nonne dixi tibi quod non prophetaret iste mihi quicquam boni. sed ea quae mala sunt? At ille idcirco ait audite verbum dñi. Uidi dominum sedentem in solio suo et omnem exercitum caeli assistentem ei a dextris et ad sinistras. Et dixit dñs. Quis decipiet achab regem israel ut ascendat et corruat in ramoth galaad. Tunc diceret vnus homo modo et alter alio. processit spiritus et stetit coram domino: et ait. Ego decipiam eum. Cui dominus. In quo inquit decipies? At ille respondit. Egrediar et ero spiritus mediant in ore omnium prophetarum eius. Dixitque dñs. Decipies: et preualebis: egredere et fac ita. Nunc igitur ecce dñs dedit spiritum mendacium in ore omnium prophetarum tuorum. et dñs locutus est de te mala. Accessit autem sedechias filius chanana. et percussit michaeam maxillam et ait. Per quam viam transiit spiritus dñi a me: ut loqueretur tibi. Dixitque michaeas. Tu ipse videbis in die illo. quando ingressus fueris cubiculum de cubiculo: ut abscondaris. Precepit autem rex israel dicens. Tollite micheam et ducite eum ad ammon principem ciuitatis et ad ioas filium amelech et dicetis. Hec dicit rex. Mittite hunc in carcerem et date ei panis modicum: et aque parvulum donec reuertatur in pace. Dixitque michaeas. Si reuersus fueris in pace: non est dñs locutus in me. Et ait. Audite omnes populi. Igitur ascenderunt rex israel et iosaphat rex iuda in ramoth galaad. Dixitque rex israel ad iosaphat. Mutabo habitum: et sic ad pugnam vadam tu autem indues reuestibus tuis. Mutatoque rex israel habitum venit ad bellum. Rex autem syria preceperat duobus equitatus sui dicens. Ne pugnetis contra minimum: aut contra maximum nisi contra solum regem israel. itaque cum vidissent principes equitatus iosaphat. dixerunt: rex israel est iste. Et circumdederunt eum dimicantes. At ille clamauit ad dñm: et auxiliatus est ei. atque auertit eos ab illo. Cum enim vidissent duces equitatus quod non esset rex israel reliquerunt eum. Accidit autem tyrus et populo sagittam in incertum iaceret: et percussit rex regem israel inter cernicem et scapulas. At ille aurige suo ait. Conuerte manum tuam et educ me de acie: quia vulneratus sum. Et finita est pugna in die illo. Porro rex israel stabat in curru suo contra syros usque ad vespeream: et mortuus est occidente sole.

C. S. De correctione iosaphat per prophetam iebu. de consilio iosaphat ad iudices.

Capitulum XIX

A
iiij. re. xij. c

Reuersus est autem iosaphat rex iuda in domum suam pacifice in hierusalem. Cui occurrit iebu filius anani videns: et ait ad eum. Impio prebes auxilium. et his qui oderunt dominum amicitia iungeris et idcirco iram quidem domini merebaris sed bona opera inuenta sunt in te eo quod abstuleris lucos de terra iuda: et preparaueris cor tuum ut requireres dñm deum patrum tuorum. Habi-
tauit ergo iosaphat in hierusalem. Rursumque

tauit ergo iosaphat in hierusalem. Rursumque

egressus est ad populum de bethabee usque ad montem ephraim et reuocauit eos ad dominum deum patrum suorum: constituitque iudices terre in cunctis ciuitatibus iuda munitis per singula loca. et precipiens iudicibus: videte ait quod faciatis. Non enim hominis exercetis iudicium sed domini. et quodcumque iudicaueritis in vos redudabit. Sit timor domini vobiscum et cum diligentia cuncta facite. Non est enim apud dominum deum nostrum iniquitas. nec personarum acceptio. nec cupido munerum. In hierusalem quoque constituit iosaphat leuitas et sacerdotes et principes familiarum et israel ut iudicium et causam domini iudicarent habitatoribus eius. precepitque eis dicens. Sic ageris in timore domini fideliter et corde perfecto. Omnem causam que venerit ad vos fratrum vestrorum qui habitant in vrbibus suis: inter cognationem et cognationem vbicumque questio est de lege. de mandato. de ceremoniis. de iustificationibus ostendite eis: ut non peccent in dominum. et ne veniat ira super vos et super fratres vestros. Sic ergo agentes non peccabitis. Amarias autem sacerdos et pontifex vester. in his que ad deum pertinent presidebit. Porro zabadias filius bismabel qui est dux in domo iuda. super ea opera erit que ad regis officium pertinent. Habetisque magistros leuitas coram vobis confortamini et agite diligenter. et erit dominus vobiscum in bonis.

¶ C. S. De filiis amon et moab et seyr contra iosaphat congregatis. de oratione saziel. pphete de hostibus iosaphat cesis mutuo. de correptione iosaphat pro inito federe cum ochozia. rege israel facta per elieser.

¶ Capi. XX

Dixit hec congregati sunt filii moab et filii ammō et cum eis de amonitis ad iosaphat ut pugnarent contra eum. Venieruntque nuncios. et indicauerunt iosaphat dicentes. Venit contra te multitudo magna de his locis que trans mare sunt et de syria. et ecce consistunt in asafontbamar. que est engaddi. Josaphat autem timore perterritus totum se contulit ad rogandum dominum. et predicauit ieiunium vniuerso iuda. Congregatusque est iudas ad deprecandum dominum: sed et omnes de vrbibus suis venerunt ad obsecrandum eum. Cumque steteret iosaphat in medio ceptu iude et hierusalem in domo domini ante atrium nouum ait. Domine deus patrum nostrorum tu es deus in celo. et dominaris cunctis regnis gentium. In manu tua est fortitudo et potentia. nec quisquam tibi potest resistere. Nonne tu deus noster interfecisti omnes habitatores terre huius coram populo tuo israel. et dedisti eam semini abraam amici tui in sempiternum. Habitaueruntque in ea. et extruxerunt in illa sanctuarium nomini tuo dicentes. Si irruerint super nos mala: gladius iudicij: pestilentia et fames stabimus coram domo hac in conspectu tuo in quo iuocatum est nomen tuum: et clamabimus ad te in tribulationibus nostris. et exaudies nos saluosque facies. Nunc igitur ecce filii ammō et moab et mons

seyr per quos non cessasti israel ut transirent et quando egrediebantur de egypto: sed dedinauerunt ab eis et non interfecerunt illos. Ecce stratis agant et nittunt eicere nos de possessione quam tradidisti nobis deus noster. Ergo non iudicabis eos. In nobis quidem non est tanta fortitudo ut possumus huic multitudini resistere que irruit super nos. Sed cum ignorem quid agere debeam: hoc solum. habemus residui ut oculos nostros dirigamus ad te. Dis vero iuda stabat coram domino cum paruulis et vxoribus et liberis suis. Erat autem isabel filius zacharie filij banaie filij isabel filij mathanie leuites de filiis asaph super quem factus est spiritus domini in medio turbe: et ait Attendite omnes iuda. et qui habitatis in hierusalem. et tu rex iosaphat. Hec dicit dominus vobis. Nolite timere nec paueatis hanc multitudinem. Non est enim vestra pugna: sed dei. Eras descendetis contra eos. Ascensuri enim sunt per diuinitate seculi et inuenietis illos in summitate montis que est contra solitudines hierubel. Non enim eritis vos que dimicabitis. sed tantummodo confidenter stete: et videbitis auxilium domini super vos. O iuda et hierusalem nolite timere nec paueatis. Eras egredimini contra eos: et dominus erit vobiscum. Josaphat ergo et iuda et omnes habitatores hierusalem ceciderunt pro in terram coram domino et adorauerunt eum. Porro leuite de filiis caath et de filiis chore laudabant dominum deus israel voce magna in excelsis. Cumque mane surrexissent egressi sunt per desertum ihecue. profectisque eis stans iosaphat in medio eorum dixit. Audite me viri iuda. et omnes habitatores hierusalem. Credite in domino deo vestro: et securi eritis: credite pphetis eius: et cuncta eueniant prospera. Deditque consilium populo et statuit castros domini ut laudarent eum in turris suis: et antecederent exercitum. ac voce persona dicerent. Confitemini domino. quonia in eternum misericordia eius. Cumque cepissent laudes canere vertit dominus insidias eorum in semetipos filiorum scilicet amon et moab et montis seyr. qui egressi fuerant ut pugnarent contra iuda. et percussi sunt. Namque filii amon et moab consurrexerunt aduersum habitatores montis seyr. ut interficerent et delerent eos. Cumque hoc opere perpetrassent etiam in semetipos versi mutuis conciderunt vulneribus. Porro iuda cum venisset ad speluncam que respicit solitudines vidit procul omnem late regionem plenam cadaveribus. nec superesse quemquam qui necem potuisset euadere. Venit ergo iosaphat et omnis populus eius eo ad detrahenda spolia mortuorum. inueneruntque inter cadavera varia suppellectilem: vestesque et vasa preciosissima et diripuerunt. ita ut omnia portare non possent nec per tres dies spolia auferre. pre pre magnitudine. Die autem quarto congregati sunt in valle benedictionis. Etiam qui ibi benedixerunt domino: vocauerunt locum illum vallis benedictionis usque in presentem diem. Reuersusque est omnis vir iuda et habitatores hierusalem et iosaphat ante eos in

bierusalem cum leticia magna: eo quod dedisset eis dominus gaudium de inimicis suis. Ingressique sunt in hierusalem cum psalteriis et cytharis et tubis in domum domini. Irruit autem pavor domini super universa regna terrarum cum audissent quod pugnasset dominus contra inimicos israel. Quiescitque regnum iosaphat et prebuit ei dominus pacem per circuitum. Regnavit igitur iosaphat super iudas et erat triginta quinque annorum cum regnare cepisset. Viginti autem et quinque annis regnavit in hierusalem. et nomen matris eius azuba filia selachi. Et ambulavit in via patris sui asa. nec declinavit ab ea. faciens que placita erant coram domino. Veritatem excelsa non abstulit. et adhuc populus non direxerat cor suum ad dominum deum patrum suorum. Reliqua autem gestorum iosaphat priorum et novissimorum scripta sunt in verbis iebu filii anani. que digessit in libro regum israel. Post hec inijt amicitias iosaphat rex iuda cum ochozia rege israel. cuius opera fuerunt impiissima: et particeps fuit ut faceret naues que irent in tharsis feceruntque classem in asiongaber. Prophetauit autem eliezer filius dodan de maresa ad iosaphat: dicens. Quia habuisti fedus cum ochozia percussit dominus opera tua: contriteque sunt naues nec potuerunt ire in tharsis.

CL. S. De morte iosaphat. et regno iozab que occidit sex fratres suos. et ambulavit in viis achab. de litteris belie ad eum missis in quibus erat scriptum. quali morte moreretur ipse iozab eius longa tate.

Capitulum XXI

Dominavit autem iosaphat cum patribus suis: et sepultus est cum eis in civitate david. regnavitque iozab filius eius pro eo. qui habuit fratres filios iosaphat. azariam et sabibel et zachariam et azariam et michael et saphitiam. Omnes hi filii iosaphat regis iuda. Deditque eis pater suus multa munera argenti et auri: et pensationes cum civitatibus munitissimis in iuda. Regnum autem tradidit iozab eo quod esset primogenitus. Surrexit autem iozab super regnum patris sui. Cumque se confirmasset. occidit omnes fratres suos gladio et quosdam de principibus iuda. Triginta duorum annorum erat iozab cum regnare cepisset. et octo annis regnavit in hierusalem. ambulavitque in viis regum israel sicut egerat domus achab. Filia quippe achab erat uxor eius. Et fecit malum in conspectu domini. Noluist autem dominus disperdere domum david propter pactum quod inierat cum eo. et quia promiserat ut daret ei lucernam et filijs eius in omni tempore. In diebus illis rebellavit edom ne esset subditus iude. et constituit sibi rege. Cumque transiret iozab cum principibus suis et cuncto equitatu qui erat secum. surrexit nocte et percussit edom qui se circumdederat. et omnes duces equitatus eius. Attamen rebellavit edom ne esset sub ditione iudayse ad hanc diem. Eo tempore et lobna recessit. ne esset sub manu illius. Dereliquerat enim dominus deum patrum suorum: insuper et excelsa fabricatus est in vrbibus

bus iuda et fouicari fecit habitatores hierusalem et preuaricari iudam. Allate sunt autem ei littere ab belia propheta in quibus scriptus erat. Nec dicit dominus deus david patris tui quoniam non ambulasti in viis iosaphat patris tui: et in viis asa regis iuda: sed incessisti per iter regum israel: et fornicari fecisti iudam. et habitatores hierusalem imitatus fornicatione domus achab insuper et fratres tuos domus patris tui meliores te occidisti. ecce dominus percussit et te plaga magna cum populo tuo. et filijs uxoris tuis: universaque substantia tua. Tu autem egrotabis pessimo languore vteri. donec egrediantur vitalia tua paulatim per singulos dies. Suscitavit ergo dominus contra iozab spiritum philistinorum et arabum qui confines sunt ethiopiis. et ascenderunt in terram iuda et vastaverunt eam. Diruperuntque cunctam substantiam que inuenta est in domo regis. insuper et filios eius et uxores. Nec remansit ei filius nisi ioacham qui minimus natus erat. Et super bec oia percussit eum dominus alui languore insanabilis. Cumque dies succederet dies et temporum spatia voluerentur: duorum annorum expletus est circulus et sic longa consumptus tate ita ut egeret etiam viscera sua. languore pariter et vita caruit. Mortuusque est in infirmitate pessima: et non fecit ei populus secundum morem combustionis erequias. sicut fecerat maioribus eius. Triginta duorum annorum fuit cum regnare cepisset et octo annis regnavit in hierusalem. Ambulavitque non recte et sepelierunt eum in civitate david veritatem non in sepulchro regum.

CL. S. De regno ochozie. et qualiter ipse et iozab rex israel occisi sunt a iebu: de regno atthalie qualiter occidit omne semine regum. et de iozab abscondito.

Capitulum XXII

Constituerunt autem habitatores hierusalem ochoziam filium eius minimum regem pro eo. Omnes enim maiores nati qui ante eum fuerant interfecerant latrones arabum qui irruerant in castra. Regnavitque ochozias filius iozab regis iuda. Quadraginta duorum annorum erat ochozias cum regnare cepisset. et vno anno regnavit in hierusalem et nomen matris eius atthalia filia amri. Sed et ipse ingressus est per vias domus achab. Mater enim eius impulit eum ut impie ageret. Fecit igitur malum in conspectu domini sicut domus achab. Ipsi enim fuerunt ei consiliarii post mortem patris sui in interitum eius. ambulavitque in consiliis eorum. Et perrexit cum iozab filio achab rege israel in bellum contra asael regem syrie in ramoth galaad. vulneraueruntque syri iozab. Qui reuersus est ut curaretur in iezrabel. Multas enim plagas acceperat in super predicto certamine. Igitur ochozias filius iozab rex iuda descendit ut inuideret iozab filium achab in iezrabel egrotante. Voluntas quippe fuit dei aduersus ochoziam. ut veniret ad iozab. et cum venisset et egrederetur cum eo ad

uersum sebu filium namsi. quem vixit dominus
 vt deleret domum achab. Cum ergo euerteteret
 sebu domum achab inuenit principes iuda et fi-
 lios fratrum ochozie qui ministrabant ei. et in-
 terfecit illos. Ipsum quoque perquirens ocho-
 ziam comprehendit latrantem in samaria ad-
 ductumque ad se occidit et sepelierunt eum. eo-
 que esset filius iosaphat. qui quesierat dominus
 in toto corde suo. Nec erat ultra spes aliqua vt
 de stirpe quis regnaret ochozie. Siquidem at-
 thalia mater eius videns quod mortuus esset fili-
 us suus: surrexit et interfecit omnem stirpem
 regiam domus iozani. Porro iosabeth filia re-
 gis tulit ioas filium ochozie: et furata est eum
 de medio filiorum regis cum interficerentur ab-
 sconditque eum cum nutrice sua in cubiculo le-
 ctulorum. Josabeth autem que absconderat eum
 erat filia regis iozani vxor ioiade pontificis so-
 roz ochozie et idcirco athalia non interfecit eum
 fuit ergo cum eis in domo dei absconditus
 sex annis quibus regnavit athalia super terram

¶ L. S. De iosada quomodo vixit iosas regem iuda.
 de occisione athalie.

¶ Ca. XXIII

¶ H. Re. xi. a

Anno autem septimo confortatus iosas
 da assumpsit centuriones azariam vi-
 delicet filium hieroboam et hismael
 filium iohanna. azariam quoque filium
 obed et maasia filium adasie: et elisaphat filium
 zechri: et iunxit cum eis fedus. Qui circumue-
 nientes iudam congregauerunt leuitas de cunctis vrb-
 bus iuda: et principes familiarum israel. vene-
 runtque in hierusalem. Iunxit ergo omnis multi-
 tudo pactus in domo dei cum rege. Dixitque ad
 eos iosada. Ecce filius regis regnabit sicut lo-
 cutus est dominus super filios dauid. Ille est
 sermo quem facietis. Tertia pars vestrum qui
 veniunt ad sabbatum sacerdotum et leuitarum
 et sanctorum erit in portis: tertia vero pars ad
 domum regis: et tertia ad portam que appella-
 tur fundamenti. Omne vero reliquum vulgus
 sit in atrijs domus domini: nec quispiam alius
 ingrediatur domum domini nisi sacerdotes et
 qui ministrant de leuitis. Ipsi tantummodo
 ingrediantur quia sanctificati sunt. et omne re-
 liquum vulgus obseruet custodias domini. Le-
 uite autem circudent regem habentes singu-
 la arma sua et si quis alius ingressus fuerit tem-
 plum interficiatur. sintque cum rege et intrante
 et egrediente. Fecerunt ergo leuite: et vniuer-
 sus iuda iuxta omnia que preceperat iosada pon-
 tifer. Et assumpserunt singuli viros qui subse-
 erant: et veniebant per ordinem sabbati. cum
 bis qui impleuerant sabbatum: et egressi erant
 Siquidem iosada pontifex non dimiserat ab i-
 re turmas: que sibi per singulas hebdomadas
 succedere consueuerat. Deditque iosada sacerdos
 centurionibus lanceas clypeosque et peltras re-
 gis dauid: quas consecrauerat in domo domini
 Constituitque omnem populum tenentium pugis

ones a parte templi dextra usque ad partem
 templi sinistram coram altari et templo per
 circumitum regis. et eduxerunt filium regis
 et imposuerunt ei diadema et testimonium. De-
 deruntque in manu eius tenendam legem et con-
 stituerunt eum regem. Vixit quoque illum iosas
 da pontifex et filij eius imprecations sunt ei atque
 dixerunt. Vixit rex. Quod cum audisset atha-
 lia vocem seque currentium atque laudantium regem
 ingressa est ad populum in templum domini. Cumque
 vidisset regem stantem super gradum in introitu
 et principes turmasque circa eum omnes popu-
 lum terre gaudentem atque clangentem tubis et di-
 uersi generis organis concinentem: vocemque lau-
 dantium scidit vestimenta sua: et ait. Infidie. in-
 fidie. Egressus autem iosada pontifex ad centu-
 riones et principes exercitus. dixit eis. Educi-
 te illam extra septa templi et interficiat foris gla-
 dio. Precepitque sacerdos ne occideretur in do-
 mo domini. Et imposuerunt ceruicibus eius manus
 Cumque intrasset portam equorum domus regis
 interfecerunt eam ibi. Pepigit autem iosada fe-
 dus inter se vniuersumque populum et regem vt
 esset populus domini. Itaque ingressus est omnis
 populus domum baal et destruxerunt eam: et
 altaria ac simulacra illius et confregerunt: maiba
 quoque sacerdotem baal interfecerunt ante aras
 Constituit autem iosada prepositos in domo domini
 et sub manibus sacerdotum et leuitarum quos
 distribuit dauid in domo domini: vt offerrent ho-
 locausta domino: sicut scriptum est in lege moysi.
 in gaudio et canticis: iuxta dispositionem domini.
 Constituit quoque saniores in portis domus do-
 mini: vt non ingrederetur eam immundus in om-
 ni re. Assumpsitque centuriones et fortissimos vi-
 ros ac principes populi et omne vulgus terre
 et fecerunt descendere regem de domo domini et
 introire per mediam porte superioris in domum
 regis: et collocauerunt eum in solio regali. Le-
 tatusque est omnis populus terre et vrbis que uis
 Porro athalia interfecta est gladio.

¶ L. S. De operibus iosas bonis quomodo vixit
 iosade. de morte iosada. de peccatis iosas post
 mortem iosade: qualiter interfecit filium eius
 zacharia. qualiter contra iosadam insurrexerunt
 serui sui et eum interfecerunt.

¶ Ca. XXIII

Septem annorum erat iosas cum re-
 gnare cepisset et quadraginta annis
 regnavit in hierusalem. Nomen ma-
 tris eius sebia de bersabee. Fecit
 quod bonum est coram domino cunctis diebus io-
 sade sacerdotis. Accepit autem ei iosada uxores
 duas. e quibus genuit filios et filias. postquam
 placuit iosas vt instauraret domum domini. congre-
 gavitque sacerdotes et leuitas et dixit eis. Egre-
 dimini ad ciuitates iuda et colligite de vniuer-
 so israel pecuniam ad sartatecta templi dei no-
 stri per singulos annos. festinatoteque hoc facite
 Porro leuite egere negligentius. Vocauitque

¶ H. Re. xi. d

B

rex iofadā principem et dicit ei. Quare tibi
 nō fuit cure. vt cogeres leuitas inferre de iuda
 et de hierusalem pecuniam que constituta
 est a moyse seruo domini vt inferret eam omni
 nis multitudo israel i tabernaculū testimonij.
 At bālia enim impiissima et filij eius destruxerunt
 domum dei: et de vniuersis que sanctifica
 ta fuerant in templo dñi ornauerunt pbanum
 baalim. Precepit ergo rex et fecerūt arca: po
 fueruntq; eam iuxta portam dñi forinsecus.
 Et p̄dicatum est in iuda et hierlm vt deferrēt
 singuli p̄cium dño quod constituit moyses ser
 uus dei sup omnem israel in deserto. Et atq; sunt
 cuncti principes et omnis populus: et in
 gressi contulerunt in arcam domini atq; mis
 serunt ita vt impleret. Eunq; tempus ess; vt
 deferrent arcā coram rege per manus leuita
 rum: videbant em̄ multam pecuniā: ingredie
 batur scriba regis et quē primus sacerdos cō
 stituerat: effundebantq; pecuniā que erat i ar
 ca. Porro arcam reportabant ad locum suum.
 sicq; faciebant p̄ singulos dies. Et cōgregata
 est infinita pecunia quam dederunt rex et iof
 sada his qui perant operibus domus dñi. At
 illi conducebant ex ea cesores lapidum et arti
 fices operum singulorum vt instaurarent do
 mum dñi. fabros quoq; ferri et eris vt qd ca
 re ceperat: sulciretur. Egeruntq; hi qui opera
 bantur indutrie et obducebatur parietū cica
 trix per manus eorum: ac suscitauerūt domus
 dñi in statum pristinum. et firmiter eam stare
 fecerunt. Eunq; cōplessent omnia opera: detu
 lerunt coram rege et iofada reliquam partem
 pecunie: de qua facta sunt vasa templi in mini
 sterium ad holocausta: pbiale quoq; et cetera
 vasa aurea et argentea. Et offerebantur holo
 causta in domo dñi iugiter cunctis diebus iof
 sade. Venit autem iofada plenus dierum et
 mortuus est cū centūtriginta esset annorum:
 sepeliteruntq; eū in ciuitate dauid cum regib;
 eo qd fecisset bonum cū israel et cū; domo eius
 Postq; autem obiit iofada ingressi sunt p̄nci
 pes iuda: et adorauerunt regem. Qui delinū;
 obsequijs eorum acq̄uit eis. Et dereliquerūt
 templum dñi dei patrum suorum. seruiserūtq;
 lucis et sculptilibus: et facta est ira dñi contra
 iudam et hierusalem p̄pter hoc peccatū. Mis
 tebatq; eis prophetas vt reuerterent ad do
 minum: quos protestantes illi audire nolebāt
 Spiritus itaq; dei induit zachariam filiū iof
 sade sacerdotem: et stetit in conspectu populū
 et dicit eis. Hec dicit dñs deus. Quare trans
 gredimini p̄ceptum dñi quod vobis nō prode
 rit: et dereliquistis dñm vt derelinqueret vos
 Qui congregati aduersus eum miserunt lapi
 des iuxta regis imperium in atrio domus dñi.
 Et nō est recordat; iofas rex misericordie quā
 fecerat iofada pater illius secum: sed interfe
 cit filium eius. Qui cū moreretur ait. Videat
 dñs et requirat. Eunq; euolutus ess; ann; ascē

dit contra eum exercitus syrie venistq; in iuda
 et hierusalem et interfecit cunctos prin
 cipes populū: atq; vniuersam predam miserūt
 regi in damascum. Et certe cum p̄ modicus ve
 nisset numerus syror. tradidit domin; in ma
 nibus eorū infinitam multitudinē eo qd dereli
 quissent dñm deū patrum suorum. In iofas q;
 ignominiosa exercere iudicia: et abeuntes di
 miserunt eum in languoribus magnis. Sur
 reterunt autem contra eum serui sui in vltio
 nem sanguinis zacharie filij iofade sacerdotis
 et occiderunt eū in lectulo suo et mortuus est
 sepeliteruntq; eū in ciuitate dauid sed nō in se
 pulchris regum. Infidiat; vero sunt ei zabath
 filius semath ammanitidis: et iofabath filius
 semarith moabitidis. Porro filij eius ac sum
 ma pecunie que adunata fuerat sub eo: et in
 stauratio domus dei scripta sunt diligentius
 in libro regum. Regnavit autem amasias fi
 lius eius pro eo.

C. S. De regno amasie. et de victoria ei; cō
 tra edom. de captione eius et bello contra iof
 as regem israel. de spoliatione hierusalem et
 morte amasie. ¶ Ca. XXV

¶ **V**iginti quinque annorum erat ama
 sias cum regnare cepisset et viginti
 nouem annis regnavit in hierusas
 les. Nomen matris eius iofaden d
 hierusalem. Fecitq; bonus in conspectu domi
 ni verū tamen nō in corde perfecto. Eunq; ro
 boratum sibi videret imperium iugulauit ser
 uos qui occiderant regem patrem suum. sed
 filios eorum nō interfecit. sicut scriptum est in
 libro legis moysi. vbi p̄cepit dominus dicēs
 Non occidentur patres pro filijs: neq; filij pro
 patribus suis: sed vnusquisq; in suo peccato
 morietur. Congregauit igitur amasias iudam
 et constituit eos per familias: tribunosq; et cō
 turiones in vniuerso iuda et beniamin et rece
 sit a viginti annis sursum: inuenitq; trigin
 ta milia iuuenum qui egrederentur ad pugna
 et tenerent bastam et clypeum. Mercede quo
 q; condurit de israel centum milia robustorū:
 centum talentis argenti. Venit autem homo
 dei ad illum: et ait. O rer ne egrediatur tecum
 exercitus israel. Non est enim dominus cum
 israel. et cunctis filijs ephraim. Ad si putas in
 robo: e exercitus bella consiliterē: superari te
 faciet deus ab hostibus. Dei quippe est et ad
 iuuare et in fugam conuertere. Dixitq; ama
 sias ad hominem dei. Quid ergo fiet de centū
 talentis que dedi militibus israel. Et respon
 dit ei homo dei. Habet dominus vnde tibi da
 re possit multo bis plura. Sepauit itaq; ama
 sias exercitum qui venerat ad eū et ephraim.
 vt reuerteretur in locum suum. At illi contra

Da. xliij. d

Deu. xliij.
liij. re. xliij.

D iudam uebementer irati reuerſi ſunt in regio-
nem ſuam. Porro amafias confidenter eduxit
populum ſuum: et abiit in vallem ſalinarum: p-
cuſſitq; filios ſeyr decem milia. Et alia decem
E milia viroz ceperunt filij iuda. et adduxerunt ad
perruptuz cuiuſdam petre: precipitauerunt qz
eos de ſummo in p-cepſus: qui vniuerſi crepue-
runt. At ille exercitus quem remiſerat amafi-
as ne ſecum iret ad prelium: diſſuſus ineſt ciui-
tatis iuda. a ſamarita vſq; berbozon: et in-
terfectis tribus milibus diripuit predam ma-
gnam. Amafias quoq; poſt cedem idumeoz
et allatos deos filiozum ſeyr. ſtatuit illos in de-
os ſibi et adorabat eos: et illis adolebat incen-
ſum. Quamobrem iratus dominus contra a-
maſiam miſit ad illuz pphetam qui diceret ei.
S Eur adorasti deos alienos qui non liberauerunt
populum ſuum de manu tua. Eumq; bec ille lo-
queretur. reſpondit ei. Non conſiliarius regis
es? Quiſce ne interficiam te. Deſcendensq; p-
pheta. ſcio inquit q cogitauerit dominus occi-
dere te. qui et feciſti hoc malum: et inſuper non
acquieuiſti conſilio meo. Igitur amafias ret-
B ruda inſito peſſimo conſilio. miſit ad ioas filiu
ioacham filij ſebu regem iſrael dicens. Veni vi-
deamus nos mutuo. Ad ille remiſit nuncios di-
cens. Cardu qui eſt in libano: miſit ad cedru
libani dicens. Da filiaz tuam filio meo vxore.
Et ecce beſtie que erant in ſilua libani tranſie-
runt et conculcauerunt cardu. Dixiſti percu-
ſi edom: et idcirco erigitur cor tuum in ſuperbi-
am. Sede in domo tua. Eur malum aduerſuz
te prouocas. vt cadas et tu et iudas tecum? No-
luit audire amafias: eo q domini eſſet volun-
tas vt traderetur in manus hoſtium. ppter de-
os edom. Aſcendit igitur ioas rex iſrael: et mu-
tuos ſibi prebuere conſpectus. Amafias autez
rex iuda erat in betſames iude. Corruis iu-
das coram iſrael: et fugit in tabernacula ſua.
Porro amafiam regem iuda filiu ioas filij ioa-
cham cepit ioas rex iſrael in betſames et ad-
duxit in hieruſalem. Deſtruxitq; murum eius
a porta ephraim vſq; ad portam anguli quadri-
gentis cubitis. Omne quoq; aurum et argen-
tum et vniuerſa vafa que reppererat in domo
dei: et apud obededom. in theſauris etiam do-
mus regie. necnon et filios obſidum reduxit in
ſamarita. Uixit aute amafias filius ioas rex iu-
da poſtq mortu eſt ioas filij ioacham rex iſrl
qundecim annis. Reliqua autez ſermonu ama-
ſie priorum et nouiſſimorum ſcripta ſunt in li-
bro regum iuda et iſrael. Qui poſtq reſceſſit a
domino: terenderunt ei inſidias in hieruſalez.
Eumq; fugiſſet lachis miſerunt et interfecerunt
eum ibi reſportantesq; ſuper equos ſepelie-
runt eum cu patribus ſuis in ciuitate dauid.

E . S. De baafa et de federe aſa cum bena-
dab. de natban propheta increpante aſa p fe-

dere inſito et morte aſa. ppter fedus.

Capitulum XXVI

Omnis autem populus iuda filium e-
ius oziam annorum ſedecim conſtitu-
it regem pro amafia patre ſuo. Ipſe
edificauit abilat: et reſtituit ea ditio-
ni iude poſtq dormiuit rex cum patribus ſuis
A Sedecim annorum erat ozias cu regnare ce-
piſſet et quinquagintaduobus annis regna-
uit in hieruſalem. Nomen matris eius iecilia
de hieruſalem. Fecitq; quod erat rectum in o-
culis domini iutta omnia que fecerat amafias
pater eius et exquiſiuit dominum in diebus za-
charie intelligentis et videntis deum. Eumq;
requireret dominum direxit eum in omnibus
B Deniq; egreſſus eſt et pugnauit contra philis-
tium et deſtruxit murum geth et murum iam-
nie: murumq; azoti. Edificauit quoq; opida in
azoto et philistium: et adiuuit eum deus contra
philistium et contra arabes qui habitabant in
gurbaal et contra ammonitas. Appendebant
q; ammonite munera ozie: et diuulgatu eſt no-
men eius vſq; ad introitus egypti propter cre-
bras victorias. Edificauitq; ozias turres i-
B ruda ſuper portam anguli: et ſuper portam
vallis: et reliquas in eodem muri latere firma-
uitq; eas. Extruxitq; turres in ſolitudine: et eſ-
fodit cisternas plurimas eo q haberet multa
pecora: tam in campeſtribus q in beremi va-
ſtitate. Vineas q; habuit et vinitores in mon-
tibus et in carmelo erat quippe homo agricul-
ture deditus. Fuit autem exercitus bellatoru
eius q procedebat ad prelia ſub manu ſebibel
ſcribe. maafieq; doctoris et ſub manu ananie q
erat de ducibus regis. Omnisq; numerus pn-
cipum per familias ſuas virozum fortium duo-
rum milium ſexcentorum: et ſub eis vniuerſus
exercitus terre centorum et ſeptem milium qu-
E gentorum: qui erant apti ad bella et p rege cos-
tra aduerſarios dimicabant. Preparauit quo-
q; eis ozias. i. cuncto exercitui clypeos et baſtas
et galeas et loricas arcusq; et fundas ad iacien-
dos lapides: et fecit in hieruſale diuerſi gene-
ris machinas quas in turribus collocauit: tin-
angulis murozum vt mitterent ſagittas et ſa-
ſta grandia. Egreſſumq; eſt nomen ei procul:
eo q auxiliaretur ei dominus et corroboraſſet
illum. Sed cum roboratus eſſet eleuatum eſt
cor eius in interitum ſuum et neglexit dominu
deum ſuum: ingreſſusq; templum domini: ado-
lere voluit incenſum ſuper altare thimiam. v-
tis. Statimq; ingreſſus poſt eum azarias ſa-
cerdos: et cum eo ſacerdotes domini octogin-
ta viri fortiffimi. reſiſterunt regi atq; dixerunt
Non eſt tui officij ozia vt adoleas incenſus do-
mino ſed ſacerdotum. hoc eſt filiozu aaron qui
conſecrati ſunt ad huiuſcemodi miniſterium.
Egreſſe de ſanctuario ne cotempſeris q; non re-
D putabiſ tibi i glaſ hoc a dno deo. Fratuzq; ozi-
as et tenes i manu thuribulu vt adoleris incenſus

iii. Reg. v. 8 mirabatur sacerdotibus. Statimq; orta est lepra in fronte ei: coram sacerdotibus in domo domini super altare thymiamatis. Cumq; respexisset eum azarias pontifex et omnes reliqui sacerdotes viderunt lepram in fronte ei: et festinato expulerunt eum. Sed et ipse perterritus acceleravit egredi: eo qd sensisset ilico plagam dñi. Fuit igitur ozias rex leprosus vsq; ad diem mortis sue: et habitavit in domo separata. plenus lepra ob quam eiectus fuerat de domo dñi. Porro ioathan filius eius regit domum regis et iudicavit populum terre. Reliqua autem sermonum ozie p̄p̄t et nouissimorum scripsit esaias filius amos p̄p̄beta. Dormiuitq; ozias cum patribus suis. et sepelierunt eum in agro regaliū sepulchrorū eo qd esset leprosus. regnavitq; ioathan filius eius p̄ eo.

¶ C. L. De ioathan filia ozie qui vicit regem filioꝝ ammon: et de morte eius. ¶ Ca. XXVII

iii. reg. xvi. a **U**iginti quinq; annor erat ioathā cum regnare cepisset: et sedecim annis regnavit in hierusalem. Nomen matris eius hierusa filia sadoch. Fecitq; qd rectū erat coram dño iuxta omnia que fecerat ozias pater suus. excepto qd non est ingressus templum dñi et adhuc populus delinquebat. Ipse edificavit portam domus domini excelsam: et in muro opbel multa construxit. Urbes quoq; edificavit in montibus iuda in saltibus castella et turre. Ipse pugnavit contra regem filioꝝ ammon et vicit eum. Dederuntq; ei filij ammon in tempore illo centum talenta argenti et decem milia choros tritici. ac totidem choros hordei. Nec ei prebuerunt filij ammon in anno secundo et tertio. Corroboratusq; est ioathan eo qd direxisset vias suas coram domino deo suo. Reliqua autem sermonum ioathā et omnes pugne eius et opera scripta sunt in libro regum israel et iuda. Viginti quinq; annor erat cum regnare cepisset et sedecim annis regnavit in hierusalem. Dormiuitq; ioathan cum patribus suis: et sepelierunt eum in civitate david. et regnavit achas filius eius p̄ eo.

¶ C. L. De regno achas regis iude. et sceleribus eius que fecit ei filius romelie rex israel. de obed p̄p̄beta qui locutus est p̄ captivis. de populatione terre a theglathphalasar rege assyriorū spoliata domo dñi. et principibus et nihil ei p̄ fuit: qd fecit victimas dijs damasci qd extruit aras. et fecit altaria in angulis. hierusalē clausa porta domus domini. de morte eius cui successit ezechias filius ei. ¶ Ca. XXVIII

iii. reg. xvi. a **U**iginti annorum erat achas cum regnare cepisset. et sedecim annis regnavit in hierusalem. Non fecit rectum in conspectu dñi: sicut david pater eius sed ambulavit in vijs regum israel: insuper et statuas fudit baalim. Ipse est qui adolevit in censum in valle benon et lustravit filios suos in igne iuxta ritum gentium quas interfecit dominus in adventu filioꝝ israel. Sacrificabat

quoq; et thymiana succendebat in excelsis: et in collibus: et sub omni ligno frondoso. Tradiditq; eum dominus deus eius in manu regis syrie qui percussit eum magnamq; predam cepit de eius imperio: et adduxit in damascum. Manibus quoq; regis israel traditus est et percussus plaga gradis. Occiditq; pbacee filius romelie de iuda centū viginti milia in die vno omnes viros bellatores eo qd reliquissent dominum deum patrum suorum. Eodem tempore occidit zechari vir potens et ephraim maasiam filium regis: et ezricam ducem domus eius belchanas quoq; secundum a rege. Leperuntq; filij israel de fratribus suis ducenta milia mulierū puerorum et puellarum et infinitam predam. pertruleruntq; eam in samariam. Ea tempestate erat ibi p̄p̄beta domini nomine obed qui egressus obviam exercitui venienti in samariam: dixit eis. Ecce iratus dominus deus patrum vestrorum contra iudam tradidit eos in manibus vestris et occidistis eos atrociter: ita vt ad celum pertingeret vestra crudelitas. Insuper filios iuda et hierusalem vultis vobis subicere in servos et ancillas: qd nequaquam factum opus est. Peccastis enim super hoc domino deo vestro. Sed audite consilium meum: et reducite captivos quos adduxistis de fratribus vestris. quia magnus furor domini imminet vobis. Steterunt itaq; viri de principibus filioꝝ ephraim. asarias filius iobaniam: barachias filius mosolamoth ezechias filius sellum: et amasias filius badali: contra eos qui veniebant de prelio: et dirperunt eis. Non introducetis hic captivos: ne peccemus domino. Quare vultis adiacere super peccata nostra: et vetera cumulare delicta? Grande quippe peccatum est et in ira furoris domini imminet super israel. Dimiseruntq; viri israel bellatores predam: et universa que ceperant coram principibus et omni multitudine steteruntq; viri quos supra memoravimus. et apprehedentes captivos omnes qui nudi erant. vestierunt de spolijs. Cumq; vestissent eos et calciassent: et refecissent cibo ac potu. vntissimē sentq; propter laborem et adhibuissent eis curam: quicumq; ambulare non potuerat. et erat imbecillo corpore: imposuerunt eos iumentis et adduxerunt hiericho civitatem palmarū ad fratres eorum: ipsiq; reversi sunt in samarias. Tempore illo misit rex achas ad regem assyriorum: postulans auxilium. Veneruntq; idumei et percusserunt multos ex iuda. et ceperunt predam magnam. Philistin quoq; diffusis sunt p̄ vrbes campestres: et ad meridiem iuda: ceperuntq; bethsames et abilon et gadiroth socho quoq; et thannam et ganzo cum viculis suis: et habitaverunt in eis. Humiliauerat enim dominus iudam p̄pter achas regem iuda eo qd nudasset eum auxilio et contemptui habuisset dominum ad dicitq; contra eum theglathphalasar regem assyriorum qui et afflicto eum et nullo resistere valuit. Igitur achas spoliata domo dñi et do-

mo regum ac principum. dedit regi assyriorum munera: et tamen nihil ei profuit. Insuper et tempore angustie sue auxit contemptum in dominum. Ipse per se rex achas immolauit dijs damasci victimas percussoribus suis. et dixit: dii regum syrie auxiliantur eis quos ego placabo hostijs: et adierunt mihi: cum e contrario ipsi fuerint ruine ei et vniuerso israel. Direptis itaq; achas omnibus vasis domus dei atq; cofractis clausit fanuas templi dei et fecit sibi altaria in vniuersis angulis hierusalem. In omnibus quoq; vrbibus iuda extruxit aras ad cremandum tibus: atq; ad iracundias prouocauit dominum deum patrum suorum. Reliqua autem sermonum eius et omnium operum suorum priorum et nouissimorum scripta sunt in libro regum iuda et israel. Dormiuitq; achas cum patribus suis: et sepelierunt eum in ciuitate hierusalem. Neq; enim receperant eum in sepulchra regum israel. Regnauitq; ezechias filius eius pro eo.

¶ De regno ezechie qui templum aperiri mandauit. et restituit sacerdotium. Ca. XXIX

T Dicitur ezechias regnare cepit cum viginti quinque esset annorum et viginti nouem annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius abia filia zacharie fecitq; quod erat placitum in conspectu domini. iuxta omnia que fecerat dauid pater eius. Ipso anno et mense primo regni sui aperuit valuas domus domini: et instaurauit eas: adduxitq; sacerdotes atq; leuitas et congregauit eos in plateam orientalem. dixitq; ad eos. Audite me leuite et sanctificamini mundate domum domini dei patrum nostrorum: et auferite omnem immundiciam de sanctuario. Peccauerunt patres nostri et fecerunt malum in conspectu domini dei nostri derelinquentes eum: auerterunt facies suas a tabernaculo domini dei nostri: et prebuerunt dorsum: clauserunt ostia que erant in porticu et extinxerunt lucernas incensumq; non adoleuerunt: et holocausta non obtulerunt in sanctuario deo israel. Concitatus est itaq; furor domini super iudam et hierusalem. Tradiditq; eos in commotionem et in interitum et in sibilum: sicut ipsi cernitis oculis vestris. En coruerunt patres nostri gladijs. filij nostri et filie nostre et coniuges captiue ducte sunt propter hoc scelus. Nunc ergo placet mihi vt ineamus fedus cum domino deo israel: et auertat a nobis furor ire sue. Filij mei nolite negligere. Nos elegit dominus vt steteris coram eo: et ministretis illi colatiscq; eum: et cremetis ei incensum. Surrexerunt ergo leuite: maath filius amasie et iobel filius azarie de filiis caath. Porro de filiis merari cis filius abdat: et azarias filius salabel. De filiis autem gerson: ioba filius semna: et eden fillus sobaba. At vero de filiis elisaphan samri et sabibel. De filiis quoq; asaph: zacharias et matban: as; necnon de filiis beman. sabibel et semel.

Sed et de filiis yditbun semelas et ozibel. Et congregaueruntq; fratres suos et sanctificati sunt: et ingressi sunt iuxta mandatū regis et imperium dñi vt expiarent domū dei. Sacerdotes quoq; ingressi templū dñi vt sanctificaret illud extulerunt oēm immundiciā quā intro repperant in vestibulo domus dñi: quā tulerunt leuite: et asportauerunt ad torrentē cedron foras. Leperunt autē prima die mēsis primi mundare et in die octauo eiusdē mēsis ingressi sunt porticum domus templi dñi: expiaueruntq; tēpluz diebus octo: et in die septadecima mēsis eiusdem qd ceperant impleuerunt. Ingressi quoq; sunt ad ezechiam regem: et dixerunt ei. Sanctificauimus oēm domū dñi et altare holocausti vasaq; eius: necnō et mensam ppositionis cum oibus vasis suis: cunctaq; templi suppellectilē quā polluerat rex achas in regno suo postq; priuaticatus est: et ecce exposita sunt oīa coram altari dñi. Cōsurgēsq; diluculo ezechias rex aduauit omēs principes ciuitatis. et ascendit in domum dñi obtuleruntq; simul tauros septem: et arietes septem: et agnos septem: et byrcos septem: p peccato: p regno: p sanctuario: p iuda. Dixitq; sacerdotibus filiis aaron vt offerrent sup altare dñi. Mactauerunt igit tauros: et susceperunt sanguinē sacerdotes et fuderunt illum sup altare. Mactauerunt etiā arietes: et illorum sanguinē sup altare fuderunt. Immolauerunt agnos et fuderunt sup altare sanguines. Appliuerunt byrcos p peccato coram rege et vniuerso multitudine. Imposueruntq; manus suas sup eos: et immolauerunt illos sacerdotes et aspererunt sanguinē eorum coram altari pro piaculo vniuersi israelis. Pro omi quippe israel preceperat rex vt holocaustum fieret pro peccato. Constituit quoq; leuitas in domo dñi cum cymbalis. et psalterijs et citharis sū dispositiones dauid regis et gad videntis et natbath pphete. Siqdem dñi pceptum fuit p manū pphetarū eius. Steteruntq; leuite tenētes organa dauid et sacerdotes tubas et iussit ezechias vt offerret holocausta sup altare. Eunq; offerrent holocausta ceperunt laudes canere dño: et clāgere tubis atq; in diuersis organis q dauid rex israel reppererat cōcrepare. Omni autē turba adorante: cantores et bi q tenebant tubas erant in officio suo donec compleretur holocaustū. Eunq; finita esset oblatio incuruat est rex et omnes qui erāt cum eo: et adorauerunt. Precepitq; ezechias et principes leuitas vt laudaret dominum sermonibus dauid et asaph videntis qui laudauerunt deus magna leticia et incuruato genu adorauerunt. Ezechias autem etiam hec addidit. Implestis manus vestras domino accedite et offerte victimas et laudes in domo domini. Obtulit ergo vniuersa multitudo hostias et laudes et holocausta mente deuota. Porro numerus holocaustorum que obtulit multitudo: hic fuit. Tauros sexaginta. arietes centum: agnos ducentos: sanctificaueruntq; dño

i. Para. xv. d

bones sercentos et oues tria milia. Sacerdotes vero pauci erant nec poterant sufficere vt pelles holocaustorum detraberent. Unde et leuite fratres eorum adiuerunt eos: donec impleretur opus et sanctificarentur antistites. Leuite quippe faciliori ritu sanctificantur quam sacerdotes. Fuerunt ergo holocausta plurima, adipēs pacificorum et libamina holocaustorum et cōpletus est cultus domus dñi letatusq; est ezechias et ois ppls eo qd ministeriū dñi esset expletū. de repente q̄ppe hoc fieri placuerat.

¶ E. S. De p̄dicatoib⁹ quos ezechias misit in oem israhel vt veniret et celebrarent p̄base dño et de pasca ezechie dño celebrato. **Ea. XXX**

Misit quoq; ezechias ad omnē israhel et iudam: scripsitq; epl̄as. ad ephraim et manassen vt veniret ad domū dñi in hierlm̄ et facerent p̄base dño deo israhel. Misit q; p̄silio regis et p̄ncipū et vniuersi ceteri hierlm̄ decreuerūt vt facerent p̄base mense secūdo. Nō enī occurrerant facere in tempore suo: q̄ sacerdotes q̄ possent sufficere sanctificati nō fuerant: et populus nōdum congregatus fuerat in hierlm̄. Placuitq; p̄mo regi et omni multitudini: et decreuerūt vt mitterent nuncios in vniuersum israhel de bethabee vsq; dan. vt veniret et facerēt p̄base dño deo israhel in hierlm̄. Multi enī nō fecerant sicut in lege p̄scriptū est: Perreueruntq; cursores cum epistolis ex regis imperio et p̄ncipum ei⁹ in vniuersum israhel et iudā iuxta id qd rex iusserat p̄dicantes. Filij israhel reuertimini ad dñm deum abraam et isaac et israhel. et reuertef ad reliquias q̄ effugerunt manus regis assyriorum. Nolite fieri sicut patres vestri: et fratres: q̄ recesserunt a dño deo patrum suorum. et tradidit eos in interitum: vt ipsi cernitis. Nolite indurare ceruices vestras sicut patres vestri. Tradite manus vestras dño: et venite ad sanctuarium eius qd sanctificauit in eternum. Seruite dño deo patrum vestrorum: et auertef a vobis ira furoris eius. Si enī vos reuersi fueritis ad dñm: fratres vestri et filij habebunt misericordiam coram dñis suis: q̄ illos duxerunt captiuos et reuertentur in terram hanc. Pius enī et clemens est dñs vester: et nō auertef faciem suam a vobis si reuersi fueritis ad eum. Igitur cursores p̄gebant velociter de ciuitate in ciuitatem p̄ terrā ephraim et manasse vsq; ad zabulon: illis iridentibus et subsannantibus eos. Attamen q̄dam viri et aser et manasse et zabulon acquiescentes consilio. venerūt hierlm̄. In iuda vero facta est manus dñi vt daret eis cor vnus: vt facerent iuxta p̄ceptū regis et p̄ncipum verbum dñi. Congregatisq; sunt in hierusalem populi multi: vt facerent solēnitatem azymorum in mense secundo. Et surgentes destruxerūt altaria que erāt in hierusalem atq; vniuersa in quibus idolis adole-

batur incensum subuertentes p̄fecerunt in torrentem cedron. Immolauerunt autē p̄base q̄rta decima die mensis secūdi. Sacerdotes q; atq; leuite tandē sanctificati obtulerunt holocausta in domo dñi: steteruntq; in ordine suo iuxta dispositiones et legē moysi hominis dei. Sacerdotes vero suspiciebant effundendum sanguinē de manibus leuitarum eo qd multa turba sanctificata non esset: et idcirco immolarent leuite p̄base bis qui nō occurrerant sanctificati domino. Magna etiam pars populi de ephraim et manasse et ysachar et zabulon que sanctificata nō fuerat comedit p̄base: non iuxta quod scriptum est: et orauit pro eis ezechias dicens. Dominus bonus propitiabitur cunctis qui in toto corde requirunt dominum deum patrum suorum et nō imputabit eis qd minus sanctificati sunt. Quem et audiuit dominus: et placatus est populo. Feceruntq; filij israhel qui inuenti sunt in hierusalem solēnitatem azymorum septem diebus in leticia magna: laudantes dominum per singulos dies leuite quoq; et sacerdotes per organa que suo officio congruebant. Et locutus est ezechias ad cor omnium leuitarum. qui habebant intelligentiam bonam super domino. et comederunt septem diebus solēnitatis immolantes victimas pacificorum et laudantes dominum deum patrum suorum: placuitq; vniuersę multitudini vt celebrarent etiam alios dies septē quod et fecerunt cum ingenti gaudio. Ezechias autem rex iuda prebuerat multitudini mille tauros: et septem milia ouium. Principes vero dederāt populo tauros mille: et oues decem milia. Sanctificata est ergo sacerdotum plurima multitudo et hilaritate perfusa omnis turba iuda tam sacerdotum et leuitarum quam vniuersę frequētie que venerat ex israhel. profelitorum quoq; de terra israhel et habitantium in iuda. Factaq; est grandis celebritas in hierusalem qualis a diebus salomonis filij dauid regis israhel in ea vrbē non fuerat. Surrexerunt autem sacerdotes atq; leuite benedicētes populo: et exaudita est vox eorum. peruenitq; oratio in habitaculum sanctum celi.

¶ E. S. Ezechias sacerdotum et leuitarum diuisit offertorium. de collatione decimarum danatur. colliguntur. distribuuntur. reperiuntur. bona q̄ fecit ezechias et quō prosperat⁹ est

¶ Quis bec fuissent rite **Ea. XXXI** celebrata egressus est omnis israhel qui inuentus fuerat in vrbibus iuda: et fregerunt simulacra succideruntq; lucos demoliti sūt excelsa: et altaria destruxerūt: nō solum de vniuerso iuda et beniamin: s; et de ephraim quoq; et manasse: donec penitus euerterent. Reuersiq; sunt omnes filij israhel in possessiones et ciuitates suas. Ezechias autē constituit turmas sacerdotales. et

I. co. i

S. 20.

leuiticas per diuisiones suas uniuersas in officio proprio tam sacerdotum uidelicet quam leuitarum ad holocausta et pacifica ut ministrarent et confiterentur canerentque in portis castrorum domini. Pars autem regis erat ut de propria eius substantia offerretur holocaustum mane semper et uespere: sabbatis quoque et Kalendis et solennitatibus ceteris: sicut scriptum est in lege moysi. Precepit etiam populo habitantem hierusalem ut darent partes sacerdotibus et leuitis: ut possent vacare legi domini. Quod cum prebuisset in auribus multitudinis: plurimas obtulere primitias filii israel frumenti uini et olei mellis quoque et omnium que gignit humus decimas obtulerunt. Sed et filii israel et iuda qui habitabant in urbibus iuda obtulerunt decimas bouum et ouium: decimasque sanctorum que uouerant domino deo suo: atque uniuersa portantes fecerunt acruos plurimos. Mense tertio ceperunt acruos facere fundamenta: et mense septimo compleuerunt eos. Cum ingressi fuissent ezechias et principes eius: uiderunt acruos et benedixerunt domino ac populo israel. Interrogauitque ezechias sacerdotes et leuitas cur ita facerent acruos? Respondit illi azarias sacerdos primus: de stirpe sadoch dicens. Ex quo ceperunt offerre primitie in domo domini comedimus et saturati sumus et remanserunt: plurima: eo quod benedixerit dominus populo suo. Reliquiarum autem est copia ista quam cernis. Precepit igitur ezechias ut preparentur borea in domo domini. Quod cum fecissent: intulerunt taz primitias que decimas: et quecumque uouerant fideliter. Fuit autem perfectus eorum chononias leuita et semel frater eius secundus. post quem seibel et azarias et naad et asabel et hierimoth. iosabatque et elibel et iesmachias et maath et banaias prepositi sub manibus chononie et semel fratris eius et imperio ezechie regis. et azarie pontificis domus domini: ad quos omnia pertinebant. Eboze uero filius semna leuites et sanitor orietalis porte prepositus erat his que sponte offerebantur domino primitiisque et consecratis in sancta sanctorum et sub cura eius eden et beniamin: iesue et semeias. Amarias quoque et sechenias in ciuitatibus sacerdotum. ut fideliter distribuerent fratribus suis partes minoribus atque maioribus: exceptis maribus ab annis tribus et supra cunctis qui ingrediebantur templum domini. Et quisquid per singulos dies conducebant in ministerio atque observationibus iuxta diuisiones suas: sacerdotibus per familias et leuitis a viceesimo anno et supra per ordines et turmas suas: uniuersaque multitudini tam uxoribus quam liberis eorum utriusque sexus fideliter cibi de his que sanctificata fuerant prebebantur. Sed et filiorum aaron per agros et suburbanarum singularum dispositi erant uiri qui partes distribuerent uniuerso secum masculino. de sacerdotibus et leuitis. Fecit ergo ezechias uniuersa que diximus in omni iuda

operatusque est bonum et rectum et uerum coram domino deo suo: in uniuersa cultura ministerij domus domini iuxta legem et ceremonias: uolens requirere deum suum in toto corde suo. Fecitque et prosperatus est.

¶ De strage facta ab angelo in castris sennacherib. de morte ipsius. de egritudine ezechie. de superbis cordis eius et humilitate. de diuitijs eius de peccato eius in nuncijs babylo nis ostendendo omnia domus eius. de morte eius de regno manasses filij eius. ¶ Ca. XXXII

Post que et huiusmodi ueritate uenit sennacherib rex assyriorum et ingressus iudam obsedit ciuitates multas: uolens eas capere. Quod cum uidisset ezechias uenisse scilicet sennacherib et totum belli impetum uerti contra hierusalem in totoque principibus consilio uiribus fortissimis ut obturaretur capita fontium qui erant extra urbem et hoc omnibus decernente sententia congregauit plurimam multitudinem: et obturauerunt cunctos fontes et riuus qui fluebant in medio terre dicentes. Ne ueniant reges assyriorum et inueniant aquarum abundantias. Edificauit quoque agens industrie omnem murum qui fuerat dissipatus: et extruxit turre de super: et forissecus alterum murum. Instaura uitque mello in ciuitate dauid et fecit uniuersum generis armaturam et clypeos. Constituitque principes bellatorum in exercitu. et conuocauit uniuersos in platea porte ciuitatis. ac locutus est ad eos eorum dicens. Tiriliter agite et confortamini: nolite timere: nec paueatis regem assyriorum et uniuersam multitudinem que est cum eo. Multo enim plures nobiscum sunt quam cum illo. Cum illo enim est brachium carneum. nobiscum dominus deus noster qui auxiliator est noster: pugnatque pro nobis. Confortatusque est populus huiusmodi uerbis ezechie regis iuda. Que postquam gesta sunt: misit sennacherib rex assyriorum seruos suos hierusalem: ipse enim cum uniuerso exercitu obsidebat iachis: ad ezechiam regem iuda et ad omnem populum qui erat in urbe dicens. Hec dicit sennacherib rex assyriorum. In quo habentes fiduciam: sedetis obsessi in hierusalem? Num ezechias de cepit uos ut tradat uos morti in fame et siti: affirmans quod dominus uester liberet uos de manu regis assyriorum? Nunquid non iste est ezechias qui destruxit excelsa illius et altaria. et precepit iudeis hierusalem dicens. coram altari uo adorabitis: et in ipso. comburetis incensum? An ignoratis que ego fecerim. et patres mei cunctis terrarum populis? Nunquid preualuerunt dei gentium omnium terrarum liberare regionem suam de manu mea? Quis est de uniuersis dijs gentium que vastauerunt preces meas que potuerunt eruiere populum suum de manu mea: ut possit etiam

A
iii. reg. xviii. c

B

iii. reg. vi. d

E
iii. reg. xviii. f

ca

Dam deus noster eruere vos de hac manu? Non vos ergo decipiat ezechias. nec vana persuasione deludat. neque credatis ei. Si enim nullus potuit deus cunctarum gentium atque regionum liberare populum suum de manu mea. et de manu patrum meorum. consequenter nec deus vester poterit eruere vos de hac manu. Sed et alia multa locuti sunt serui eius contra dominum deum: et contra ezechiam seruum eius. Epistolas quoque scripsit plenas blasphemie in dominum deum israel et locutus est aduersum eum. Sicut dii gentium ceterarum non potuerunt liberare populum suum de manu mea: sic et deus ezechie eruere non poterit populum suum de manu ista. Insuper et clamore magno lingua iudaica contra populum qui sedebat in muris hierusalē psonēbat. ut terreret eos et caperet civitatem. Locutusque est contra deum israel sicut aduersum deos populorum terre opera manuum hominum. **E**rauerunt igitur ezechias rex et esaias filius amos prophetae aduersum hanc blasphemiam ac vociferati sunt usque in celum. Et misit dominus angelum suum qui percussit omnem virum robustum et bellatorem et principem exercitus regis assyriorum: reuersusque est cum ignominia in terram suam. Cumque ingressus esset domum dei sui filii qui egressi fuerant de utero eius interfecerunt eum gladio. Saluauitque dominus ezechiam et habitatores hierusalem de manu sennacherib regis assyriorum et de manu omnium et prestitit ei quietem per circuitum. Multi etiam deferebant hostias et sacrificia domino in hierusalē et munera ezechie regi iuda. Qui exaltatus est post hoc coram cunctis gentibus. In diebus illis egrotauit ezechias usque ad mortem: et orauit dominum. Et audiuitque eum: et dedit ei signum: sed non iuxta beneficia que acceperat retribuit: quia eleuatum est cor eius. Et facta est contra eum ira et contra iudam et hierusalē. Humiliatusque est postea eo quod exaltatus fuisset cor eius. tamen ipse qui habitatores hierusalem. et idcirco non venit super eos ira domini in diebus ezechie. Fuit autem ezechias diues et inclutus valde: et thesauros sibi plurimos congregauit argenti et auri et lapidis preciosi. aromatus et armorum vniuersi generis et vasorum magni precij: apothecas quoque frumenti vini et olei et presepia omnium iumentorum. caulasque pecoribus et vrbes sex edificauit. Habebat quippe greges ouium et armentorum innumerabiles eo quod dedisset ei dominus suauitiam multam nimis. Ipse est ezechias qui obturauit superiorem fontem aquarum gyon: et auertit eas subter ad occidentem versus hierusalem dauid. In omnibus operibus suis fecit prospere que voluit. Attamen in legatione principum babilonis qui missi fuerant ad eum ut interrogarent de portento quod acciderat super terram dereliquit eum dominus ut temptaret et nota fierent omnia que erant in corde eius. Reliqua autem sermonum ezechie et misericordiarum eius scripta sunt in visione esaię. filij amos pro-

phete et in libro regum iuda et israel. Dormiuitque ezechias cum patribus suis. et sepeliesunt eum supra sepulchra filiorum dauid. Et celebrauit eius exequias vniuersus iuda. et omnes habitatores hierusalem. regnauitque manasses filius eius pro eo.

C. S. De regno manasses et ceteribus eius capitulum ab assyriis et ducitur in babilonem. penitet et orat dominum et reducit in hierusalē destruit idola de domo domini: et aras quas fecerat ipse. sed populus adhuc immolat in excelsis. de morte eius et de regno filij eius amos et occisione eius a seruis suis propriis. cui successit filius eius iosias. **Ca. XXXIII**

Dodecim annorum erat manasses cum regnare cepisset. et quinquaginta annis regnauit in hierusalem. Fecit autem malum coram domino iuxta abominaciones gentium quas subuertit dominus coram filiis israel: et conuersus instaurauit excelsa que demolitus fuerat ezechias pater eius construxitque aras baali et fecit lucos et adorauiit omnem militiam celi et coluit eam. Edificauit quoque altaria in domo domini de qua dicebat dominus in hierusalē erit nomen meum in eternum. Edificauit autem ea cuncto exercitu celi in duobus atrijs domus domini: transiitque fecit filios suos per ignem in vallē bēbennō. Obseruabat somnia: sectabatur auguria: maleficis artibus inseruebat. Habebat secum magos et incantatores: multaque mala operatus est coram domino ut irritaret eum. Sculptile quoque conflatile signum posuit in domo domini de qua locutus est dominus ad dauid et ad salomonem filium eius dicens. In domo hac et in hierusalem quam elegi de cunctis tribubus israel ponam nomen meum in sempiternum: et mouere non faciam pedem israel de terra quam tradidi patribus eorum: ita duraturat si custodierint facere que precepi eis cunctamque legem et ceremonias atque iudicia que mandauit per manum moysi. Igitur manasses seduxit iudam et habitatores hierusalē ut facerent malum super omnes gentes quas subuerterat dominus a facie filiorum israel. Locutusque est dominus ad eum et ad populum illum et attendere noluerunt. Idcirco superinduxit eius principes exercitus regis assyriorum. ceperuntque manassen et vincitum cuthenis atque copedibus duxerunt in babilonem. Qui postquam coangustatus est orauit dominum deum suum et egit penitentiam valde coram deo patrum suorum. Deprecatusque est eum et obsecrauit intente. et exaudiuit orationem eius: reduxitque eum hierusalē in regnum suum. et cognouit manasses quod dominus ipse esset deus. Post hoc edificauit murum extra civitatem dauid ad occidentem gyon in conualle ab introitu porte prescium per circuitum usque ad opbel et exaltauit illum vehementer. Constituitque principes exercitus in cunctis ciuitatibus iuda munitis et abstulit deos alienos et simulacrum de domo

111. 18. e. r. a
esa. xxxviii. a

111. re. 1

111. re. 1

domini: aras q̄ quas fecerat in monte domi
 dñi et in hierusalē. et p̄ccit om̄ia extra urbem.
 Porro instauravit altare dñi: et immolavit sup
 illud victimas et pacifica et laudes. p̄cepitq̄ in
 de ut seruiret dño deo israel. Attamen ad huc
 populus imolabat i excelsis dño deo suo. Res
 liqua aut̄ gestorum manasse et obsecratio ei
 ad deū suū: verba q̄ videntium q̄ loquebant̄
 ad eū in noie dñi dei israel. p̄tinētur in sermo
 nibus regū israel. Oratio quoq̄ eius et exau
 ditio et cuncta peccata atq̄ p̄temptus. loca etiā
 in quibus edificavit excelsa et fecit lucos et sta
 tuas anteq̄ ageret p̄niam scripta sunt in p̄mo
 nibus orai. Dormiuit ergo manasses cum pa
 tribus suis: et sepelierunt eum in domo sua: re
 gnauitq̄ p̄ eo filius ei⁹ amon. Viginti duorum
 annorū erat amon cū regnare cepisset. et duob⁹
 annis regnauit in hierusalem. Fecitq̄ malus
 in conspectu dñi sic fecerat manasses p̄r eius
 et cunctis idolis q̄ manasses fuerat fabricat⁹
 immolauit atq̄ seruauit. et nō est reueritus fa
 ciem dñi sicut reueritus est manasses p̄r eius
 et multo maiora deliquit. Cūq̄ cōiurassent ad
 uersus eū serui sui interfecerunt eū in domo
 sua porro reliqua populi multitudo cesis bis
 qui amon percusserant constituuit regem iosiā
 filium eius pro eo.

¶ De regno osie et eius pietate. de inue
 nione deuteronomi. de p̄phetissa. de federe
 populi ad dominum.

Ca. XXXIII

Octo annorum erat iosias cū regna
 re cepisset: et triginta et vno anno
 regnauit i hierlm. Fecitq̄ qd̄ erat
 rectum in cōspectu dñi: et ambulauit
 in vijs dauid patris sui: nō declinauit neq̄
 ad dexterā neq̄ ad sinistrā. Octavo aut̄ anno
 regni sui cum ad huc esset puer cepit q̄rere deū
 patris sui dauid: et duodecimo anno postq̄ re
 gnare ceperat mūdauit iudā et hierl̄ ab excel
 sis et lucis simulacrisq̄ et sculptilib⁹. Destruere
 runtq̄ coras eo aras baalim: et simulacra que
 supposita fuerant demoliti sunt. Lucos etiam
 et sculptilia succidit atq̄ cōminuit. et super cu
 mulos eorū q̄ eis immolare p̄sueuerant frag
 menta disperfit. Om̄ia p̄terea sacerdotū com
 busti in altaribus idolorū: mūdauitq̄ iudā et
 hierusalē. Sed et in vrbib⁹ manasse et ebraiz
 et symeon vsq̄ neptalim cuncta subuertit. Cū
 q̄ altaria dissipasset et lucos et sculptilia con
 triuisset in frustra cūctaq̄ delubra demolitus
 esset de vniuersa terra israel: reuersus est in
 hierusalē. Iḡit anno octauodecimo regni sui
 mūdara iam terra et templo dñi. misit saphan
 filium ezeliē et maasiā principē ciuitatis: et io
 ba filium ioachaz a cōmentarijs vt instaura
 rēt domū dñi dei sui. Qui venerūt ad belchīā
 sacerdotē magnū. acceptaq̄ ab eo pecunia q̄
 illata fuerat in domū dñi. et quā cōgregauerāt
 leuite et sanitores de manasse et ebraim et vni
 uersis reliquijs israel: ab om̄i q̄ iuda et benia
 min et habitatorib⁹ hierlm. tradiderūt i mani

bus eorū q̄ p̄erant operarijs in domo dñi: vt
 instaurarent templū: et infirma queq̄ sartirēt
 At illi dederūt eā artificibus et cōmentarijs vt
 emerent lapides d̄ lapidicinis et ligna ad com
 missuras edificij. et ad cōsignationē domorū
 q̄s destruerāt reges iuda. Qui fideliter am
 cta faciebāt. Erant aut̄ p̄positi opantiū iadab
 et abdias de filijs merari. zacharias et mosol
 lā de filijs caath q̄ vgebant opus oēs leuite
 scientes organis canere. Sup̄ eos vero q̄ ad
 diuersos vsus onera portabāt: erāt scribe et ma
 gistri de leuitis sanitores. Cūq̄ essent pecu
 niam q̄ illata fuerat in templū dñi repp̄t. Bel
 chias sacerdos librū legis dñi q̄ datus fuerat
 p̄ manū moysi: et ait ad saphan scribā. Librū
 legis inueni in domo dñi. Et tradidit ei. At il
 le intulit volumē ad regē. et nūciauit ei dicēs.
 om̄ia q̄ dedisti in manu seruorū tuorū: ecce com
 plent. Argentū qd̄ repertum est in domo dñi
 cōflauerūt. datūq̄ est p̄fectis artificib⁹: et diuer
 sa opera fabricantiū p̄terea tradidit mibi bel
 chias sacerdos hūc librū. Quē cū rege presen
 te recitass̄: audissetq̄ ille verba legis scidit ve
 stimēta sua: et p̄cepit belchie et aichā filio saphā
 et abdon filio mīcha. saphan quoq̄ scribe et a
 saie seruo regis: dicēs. Ite et orate dñm. p̄ me
 et p̄ reliquijs israel et iuda: sup̄ vniuersis p̄mo
 nibus libri istius q̄ repert⁹ est. Magnus enī
 furor dñi stillauit sup̄ nos: eo qd̄ nō custodierit
 patres nostri verba dñi: vt facerent oia que
 scripta sunt in isto volumē. Abijt ergo belchī
 as et bī q̄ simul a rege missi fuerāt ad oldā pro
 p̄betam vxorē sellū filij techuarb filij aras. cus
 todis vestium: q̄ habitabat in hierlm in secu
 da: et locuti sunt ei verba q̄ supra narrauimus
 At illa respondit eis. Hec dicit dñs deus isrl.
 dicite viro q̄ misit vos ad me. Hec dicit dñs.
 Ecce ego inducā mala sup̄ locū istū et super ha
 bitatores ei⁹: cūctaq̄ maledicta q̄ scripta sunt
 in libro hoc. quē legerūt corā rege iuda: qd̄ des
 reliquerūt me et sacrificauerūt dijs alienis vt
 me ad iracūdiā puocarent in cūctis operibus
 manuum suarū. Idcirco stillabit furor me⁹ su
 per locū istū et nō eringuet. Ad regē aut̄ iuda
 q̄ misit vos p̄ dño dep̄cando sic loqm̄ini. Hec
 dicit dñs deus israel. Quā audisti verba volu
 minis atq̄ emolitū est cor tuū et humiliat⁹ es
 in cōspectu dñi sup̄ bis q̄ dicta sunt cōtra locū
 hunc et habitatores hierlm. reueritusq̄ facies
 meam scidisti vestimēta tua et fleuisti corā me
 ego quoq̄ exaudiui te dicit dñs. Jam enī col
 ligam te ad patres tuos et infereris in sepul
 chrum tuū in pace: nec videbunt oculi tui om̄
 ne malum quod ego inducturus sum super lo
 cum istum et super habitatores eius. Retule
 runt itaq̄ regi cuncta que dixerat. At ille con
 uocatis vniuersis maioribus natu iuda et hie
 rusalem ascendit in domū domini. vnaq̄ om
 nes viri iuda et habitatores hierusalem sacer
 dotes et leuite: et cunctus populus a minimo
 vsq̄ ad maximū. Quibus audientibus in do

E

D

E

S

iii. re. xxi. a

S

S

mo domini legit reſ omnia verba voluminis et ſtans in tribunali ſuo percuffit fedus coram domino. vt ambularet poſt euz et cuſtodiret pcepta et teſtimonia ⁊ iuſtificationes eius in toto corde ſuo: ⁊ in tota anima ſua: faceretq; que ſcripta ſunt in volumine illo quod legerat. Ad ſurauit quoq; ſuper hoc omnes qui reperti fuerant in hieruſalem et beniamin et fecerunt habitatores hieruſalem iuxta pactum domini dei patrum ſuorum. Abſtulit ergo ioſias cunctas abominationes de vniuerſis regionibus filiorum iſrael: et fecit omnes qui reſidui erant in iſrael ſeruire domino deo ſuo. Cunctis diebus vite eius non reſceſſerunt a domino deo patrum ſuorum.

C. S. De pphaſe qd fecit ioſias. de morte ei⁹. de lamentatōib⁹ ſuoz ſuper eū. Ca. XXXV

A **H**ecit autem ioſias in hieruſalem pphaſe domino quod immolatus eſt quarta decima die menſis primi. Et conſtituit ſacerdotes in officiis ſuis: hortatusq; eſt eos vt miniſtrarent in domo domini. Leuitis quoq; ad quorum eruditionez omnis iſrael ſanctificabatur dño locutus ē. Ponite arcam in ſanctuario templi quod edificauit ſalomon filius dauid rex iſrael. Nequaquē enim eaz vltra portabitis. Nunc ergo miniſtrate domino deo veſtro et populo eius iſrael: et preparate vos per domos et cognationes veſtras in diuſionibus ſingulorum ſicut precepit dauid rex iſrael. et deſcripſit ſalomon filius eius: et miniſtrate in ſanctuario per familias turmasq; leuiticas: et ſanctificati immolate pphaſe. Fratres etiam veſtros vt poſſint iuxta verba que iocutus eſt dominus in manu moysi facere: preparate. Dedit preterea. Ioſias omni populo q; ibi fuerat inuentus in ſolemnitate pphaſe. agnos ⁊ bedos de gregibus et reliqui pecoris: triginta milia. bouz quoq; tria milia. Nec de regis vniuerſa ſubſtantia. Duces quoq; eius ſponte qd vouerant obtulerunt tam populo q; ſacerdotibus et leuitis. Porro belchias ⁊ zacharias ⁊ iehibel principes domus domini dederunt ſacerdotibus ad faciendum pphaſe. pecora committim duo milia ſercenta. et boues trecentos. Ebone nias autē et ſemeias etiam et natbanael fratres eius. necnon aſabias ⁊ tabibel et iozabad principes leuitarum. dederunt ceteris leuitis ad celebrandum pphaſe: quinq; milia pecorum et boues quinquagentos. Preparatumq; ē miniſterium ⁊ ſteterunt ſacerdotes in officio ſuo. Leuite quoq; in turmis iuxta regis imperium: et immolatum eſt pphaſe. Aſperſeruntq; ſacerdotes manus ſuas ſanguine. et leuite detraxerunt pelles holocauſtorum et ſeparauerunt ea vt darent per domos ⁊ familias ſingulorum. ⁊ offerrent dño ſicut ſcriptus eſt in libro moysi. de bobus quoq; fecerunt ſimilit. Et aſſauerunt pphaſe ſuper ignē: iuxta quod in lege ſcriptū eſt. Paſſificas vero hoſtias coxerunt in lebetis ⁊ caca bis ⁊ ollis. et feſtinato diſtribuerunt vniuerſe

plebi: ſibi autem et ſacerdotibus poſtea paraſuerunt. Nam in oblatione holocauſtorum ⁊ adſipi vſq; ad noctē ſacerdotes fuerunt occupati: vñ ⁊ leuite ſibi et ſacerdotibus filiis aaron paraſuerunt nouiſſimis. Porro cātores filii aſaph ſtabant in ordine ſuo iuxta pceptū dauid et aſaph ⁊ eman et ydūbun pphetaruz regis dauid. Janitores vero per portas ſingulas obſeruant ita vt nec puncto quidez diſcederent a miniſterio. Quāobz et fratres eoz leuite paraſuerunt eis cibos. Omnis igitur cultura dñi rite cōpleta eſt in die illa vt facerent pphaſe. et offerrent holocauſta ſuper altare dñi iuxta pceptuz regis ioſie. Feceruntq; filii iſrael qui reperti fuerant ibi pphaſe in tempore illo et ſolemnitate aſimozū ſeptē diebus. Non fuit pphaſe iſle huic in iſrael a dieb⁹ ſamuelis pphete ſed nec quiſq; de cunctis regibus iſrael fecit pphaſe ſicut ioſias ſacerdotibus et leuitis et omni iude et iſrael qui repertus fuerat et habitantibus in hieruſalē. Octauodecimo anno regni ioſie h pphaſe celebratus eſt. Poſtq; inſtaurauerat ioſias templum aſcēdit nechao rex egypti ad pugnandum in carchamis iuxta eufraten et pceſſit in occurſum eius ioſias. At ille miſſis ad eū nūcijs ait. Quid mihi et tibi rex iuda? Non aduerſum te bodie venio. ſed cōtra aliam pugno domum ad quā me de⁹ feſtinato ire pcepit. Deſine aduerſum deū facere qui mecum eſt ne interficiat te. Noluī ioſias reuerti ſ; preparauit ptra eū bellū. nec acquieuit ſermonib⁹ nechao ex ore dei. verum perrexit vt dimicaret in cāpo mageddo. Ibiq; vulneratus a ſagittarijs dixit pueris ſuis. Educite me de prelio. q; oppido vulneratus ſum. Qui tranſtulerunt eū de curru in alteruz curru qui ſequebat eum more regio. ⁊ aſportauerunt eū in hieruſalē. Mortuusq; eſt ⁊ ſepult⁹ in maſſolio patrum ſuoz. ⁊ vniuerſus iuda et hieruſalē luerunt eum. hieremias marime. cuius omis cantores atq; cantatrices vſq; in preſentē diem lamentationes ſuper Ioſiam repli cant: et quaſi lex obtinuit in iſrael. Ecce ſcriptū fertur in lamentationibus. Reliqua autē ſimolnum ioſie et miſericordiarū eius que lege pcepta ſunt dñi: opera quoq; illi pma ⁊ nouiſſima ſcripta ſunt in libro regū iuda ⁊ iſrael.

C. S. De ioachim rege captiuato in egyptū de eliachis fratre eius quomodo captiuauit eū rex babylonis. et de ſedechia. et deſtructōe hieruſalē. ⁊ de cyro rege pſarū. Ca. XXXVI

Aſit ergo ppl⁹ terre ioacham filiu ioſie. et conſtituit regē pro patre ſuo in hieruſalem. Vigintiſimū annoz erat ioacham cum regnare cepiſſet. et tribus mēſibus regnauit in hieruſalem. Amouit autem eum rex egypti cum veniſſet in hieruſalem. et condēnauit terram centum talentis argenti et talenti auri. Conſtituitq; pro eo regē eliachim fratrem eius ſuper iudam et hieruſalem. et vertit nomē eius iachim. Ipſum vo ioacham tulit ſecum: et adduxit in egyptū. Vigintiſimū

tiquinq; annorum erat ioachim cum regnare ce-
 pisset. et undecim annis regnavit in hierusalē.
 Fecitq; malum coraz dño deo suo. Contra hunc
 ascendit nabuchodonosor rex chaldeoz. et vin-
 ctum catbenis duxit in babylonem. ad quā et
 vasa dñi transtulit. et posuit ea in templo suo.
 Reliqua autem verborum ioachim et abomi-
 nationum eius quas operatus est. et que inue-
 ta sunt in eo continentur in libro regum iuda et
 israel. Regnavit autem ioachim filius eius. p
 eo. Octo annorum erat Joachim cum regna-
 re cepisset. et tribus mensibus ac decem dieb;
 regnavit in hierusalem. fecitq; malum in con-
 spectu domini. Eung; anni circulus volueret.
 misit nabuchodonosor rex nuncios. qui et addu-
 gerunt eum in babylonem asportatis simul p-
 ciosissimis vasis domus domini. Regem vero
 constituit sedechiam patrum eius super iudā
 et hierusalem. Viginti et vnus anni erat sede-
 chias cum regnare cepisset et undecim annis
 regnavit in hierusalem. Fecitq; malum in ocu-
 lis domini dei sui. nec erubuit facies hieremie
 prophete loquētis ad se ex ore domini. A rege
 quoq; nabuchodonosor recessit q; adiurauerat
 eum per deum: et induravit ceruicem suam et
 cor: vt non reuerteretur ad dominū deum isra-
 el. Sed et vniuersi principes sacerdotum et po-
 pulus pcuricati sunt inique iuxta vniuersas
 abominaciones gentium: et polluerunt domū
 domini quam sanctificauerat sibi in hierusalē.
 Mittebat autem dominus deus patrum suoz
 ad illos per manum nunciorum suozum de nos-
 tre confurgens et quotidie commonens: eo q
 parceret populo et habitaculo suo. At illi sub-
 sannabant nuncios dei. et parvipendebāt ser-
 mones ei: illudebantq; prophetis: donec ascē-
 deret furor domini in populum eius: et eēt nul-
 la curatio. Adduxit enim super eos reges chal-
 deozum et interfecit iuvenes eozum gladio in
 domo sanctuarij. Non est misertus adolescen-
 tis et virginis et senis nec decrepiti quidez: s;
 omnes tradidit in manibus eius. vniuersq;
 vasa domus domini tam maioza q; minoza: et
 thesauros templi et regis et pncipū transtulit
 in babylonē. Incēderūt hostes domum dei de-
 struxerūtq; murū hierusalē. Vniuersas turrez
 cōbuserunt. et quicquid preciosum fuerat demoli-
 ti sunt. Si quis euaserat gladius ductus in ba-
 bylonem seruiuit regi et filiis eius donec im-
 peraret rex persaruz: et compleretur sermo do-
 mini ex ore hieremie: et celebraret terra sabbata
 sua. Eunctis enim diebus desolationis egit
 sabbatum vsq; duz cōplerentur septuagita an-
 ni. Anno autem primo cyri regis persarum ad-
 implendum sermonem domini quem locutus
 fuerat per os hieremie. suscitauit dominus spi-
 ritum cyri regis persarum qui iussit predicari
 in vniuerso regno suo etiam per scripturam: di-
 cens. Hec dicit cyrus rex persarum. Omnia re-
 gna terre dedit mihi dominus deus celi et ipse
 precepit mihi vt edificarem ei domū in birl: q;

est in iudea. Quis et vobis est in omni populo
 ei? Sit dñs deus suus cū eo: et ascendat.
 ¶ Explicet liber Dabrielamin siue palipomes
 non scds. Incipit oratio manasses regis iuda
 cum captus teneret in babylone.

Domine deus oipotens patruz nos-
 trozum abraā isaac et iacob: et semi-
 ni eozum iusto q; fecisti celum et ter-
 ram cū omni ornatu eoz: q; signasti
 mare verbo pcepti tui: q; cōclusisti abyssum: et
 signasti terribili et laudabili nomini tuo quez
 omis pauent et tremūt a vultu virtutis tue: et
 insustētabilis ira sup peccatores cōminatōis
 tue immēsa vero et inuestigabilis misericordia
 pmissionis tue. qm tu es dñs altissim⁹ super
 omnem terram lōganimis et multum miseris
 cors et penitens sup maliciā hominum. Tu au-
 tem dñe fm bonitatē tuam pmisisti peniten-
 tiam remissionis peccatoz. et tu deus iustoz
 nō posuisti penitentiā iustis: abraā isaac et ia-
 cob bis qui tibi nō peccauerūt qm peccauī su-
 per numerū arene maris: multiplicare sūt ini-
 quitates mee: incuruat⁹ sum multo viculo fer-
 ri: et nō est respiratio mibi. q; excitauī iracūdiā
 tuam et malum corā te feci statuens abomia-
 tiones et multiplicans offensiones. Et nūc fle-
 cto genua cordis mei: precans ad te bonitates
 dñe. Peccauī dñe peccauī: et iniquitatem meā
 agnosco. Peto rogans te domine remitte mi-
 hi: remitte mibi: ne simul perdas me cum iniq-
 tatibus meis: neq; in eternum reserues mala
 mibi: quia indignum saluabis me fm magnā
 misericordiam tuam: et laudabo te semp om-
 nibus diebus vite mee. quoniā te laudat om-
 nis virtus celozum. et tibi est gloria in secula se-
 culozum amen.

¶ Explicet oratio manasses regis iuda.

¶ Incipit pfatio beati Hieronymi presbyte-
 ri in librum Esdre.

Arum difficilius sit facere qd posci-
 tis. an negare: necdū statui? Nam
 vobis aliquid imperantibus an-
 nuere sententie est et magnitudo
 oneris impositi ita ceruices premit vt añ sub
 fasce ruendum sit q; levandum. Accedūt ad
 hoc inuidozum studia: qui oē quod scribimus
 reprehendendum putant. Et interdum cōtra
 se conscientia repugnante publice lacerant q
 occulte legunt: intantum vt clamare com-
 pel- lar et dicere. Domine libera animam meam a
 labijs iniquis: et a lingua dolosa. Tertius an-
 nus est q; semper scribitis atq; rescribitis vt
 esdre librum et hester vobis de hebreo transfe-
 ram: quasi nō habeatis greca et latina volumi-
 na. aut quicquid illud est quod a nobis vertif
 nō statū ab oib⁹ cōspuendū sit. Frustra aut vt
 ait qdā: niti neq; aliud fatigādo nisi odiū qre-
 re: extreme demētie est. Itaq; obsecro vos mi-
 domō et rogatiōe charissimū vt puata lectione

contenti: libros non offeratis in publicū: nec fastidiosos cibos ingeratis: vitetisq; eorū supcilium q̄ iudicare tm̄ de alijs: et ipsi facere nihil nouerūt. Si q̄ autē fratru sunt quibus nostra non displicent bis tribuatis exemplar ammontes vt bebreā noīa quorū grandis in hoc volumine copia est: distincte et per interualla transcribant. Nihil em̄ proderit emēdasselibrū nisi emendatio librariorū diligentia cōseruet. Nec quēq; moueat q̄ vnus a nobis liber editus ē. nec apocrip̄boꝝ tertij et q̄rti libri somnis deletet q; et apud bebreos esdre: neemieq; sermones in vnu volumē coartatur: et que non habentur apud illos: nec de viginti quatuor senib; sunt pcul abiciēda. Si q̄s autē septuaginta vobis opposuerit interp̄tes: quorū exemplaria varietas ipsa lacerata et euersa demōstrat nec potest vtiq; verum asseri qd̄ diuersum est: mitte euz ad euangeliā: in quibus multa ponuntur q̄si de veteri testamento q̄ apud septuaginta interpretes non habentur velut illud: qm̄ nazareus vocabitur: et ex egypto vocauit filium menz. et videbunt in quē cōpunterūt: multaq; alta que latiori operi reseruamus et querite ab eo vbi scripta sunt. Eunq; proferre nō potuerit: vos legite de his exemplaribus que nuper a nobis edita maledicoꝝ quotidie linguis cōfodiantur. Sed vt ad compendium veniam certe quod illaturus sum equissimū est. Edidi aliquid quod non habetur in greco. aut aliter habet q̄ a me versus est. Quid interp̄tes lamiat. Interrogēt bebreos. et ipsi autoꝝ: trāslatiōi mee vel arrogēt v̄ derogēt fidē. Porro aliud est si clausis quod dicis oculis mibi volūt maledicere: et non imitantur grecoꝝ studium et beniuolentiam: qui post septuaginta translatores iam xp̄i euangelio coruscante iudeos et bebioñitas legis veteris interpretes aquilam vide licet et symmachū et theodotionem et curiose legunt. et per origenis laborem in hexaplois ecclesijs dedicarunt. Quantomagis latini grati esse deberent q̄ exultantē cernerent greciā a se aliquid mutuari. Prīmū enim magnoꝝ sumptuos est et infinite difficultatis. exemplaria posse habere omnia deinde etiam q̄ babuerint: et bebrei sermonis ignari sunt: magis erabunt: ignorātes quis e multis veri dixerit. Qd̄ etiam sapientissimo cuidam nuper apud grecos accidit: vt interdū scripture sensum relinquens vnusquislibet interp̄ctis sequeret errorem. Nos autē q̄ bebreē lingue saltem parua habemus scientias: et latinus nobis vtiq; sermo nō deest: et de alijs magis possumus iudicare: et ea que ipsi intelligim; in nostra lingua p̄mere. Itaq; licet bydra sibilat: victoꝝq; synon incendia tactet. nunq; meū iuuante xp̄o filebit eloquium: etiam p̄cisa lingua balbutiet. Legant qui volunt qui nolunt abiciant. Euentilent apices: listeras calūnientur. Magis vestra charitate puocaboꝝ ad studiu q̄ illoꝝ destractione et odio deterreboꝝ.

Osce. xi. a
Matth. ij. c
sacba. xij. c

Explicit p̄fatio. Incipit liber Esdre primus.

C. S. Cyrus soluit captiuitatē ppli: et redditis vasis et numeratis: precepit populus ire in bierusalem et edificare templum. **L. I.**

In anno primo

cyri regis persarum vt cōpleteretur verbum dñi ex ore bieremie: suscitauit dñs spm̄ cyri regis psaru: et traduxit vocem in omni regno suo etiaz per scripturas dicens. Hec dicit cyrus rex persarum. Dñs regna terre dedit

mibi dñs deus celi. et ipse p̄cepit mibi: vt edificarem ei domū in bierusalem: que est in iudea. Quis est in vobis de vniuerso pplō eius. Sit dñs illius cū eo. Ascendat in bierusalē que est in iudea. et edificent domū dei israhel: ipse est deus qui est in bierusalem. Et omnes reliqui in cunctis locis vbicunq; habitant adiuuent eum viri de loco suo: argēto et auro et substātia et pecoribus: excepto qd̄ voluntarie offerunt templo dei quod est in bierusalem. Et surrexerant principes patrum de iuda et beniamin et sacerdotes et leuite. et omnis cuius suscitauit deus spiritum vt ascenderet ad edificandum templum dñi: qd̄ erat in bierusalem. Vniuersiq; q̄ erant in circuitu adiuuerunt manus eoz in vasis argenteis et aureis in substātia et sumētis: in suppellectili: exceptis his que sponte obtulerant. Ret quoq; cyrus protulit vasa templi dñi q̄ tulerat nabuchodonosor de bierusalem: et posuerat ea in templo dei sui. Protulit autem ea cyrus rex persarum per manum mitridatis filij gazabar et anumerauit ea sasabasar principi iude: et hic est numerus eoz. P̄biale auree triginta. p̄biale argentee mille. cultri vigintinouem cypbi aurei triginta: cypbi argētei secūdi quadringentidecem vasa alia mille. Omnia vasa aurea et argentea quinq; milia quadringenta. Vniuersa tulit sasabasar. cum his qui ascendebant de transmigratiōe babilonis in bierusalem.

C. S. Numerus reuertentiū in iudeam cū duce zorobabel: et sūma pecunie templi instauratio distribuitur. **L. II.**

H sunt autē puñcie filij qui ascenderunt de captiuitate quā transtulerat nabuchodonosor rex babilonis in babilonem et reuersi sunt in bierusalem et iudeam vnusquisq; in ciuitatē suā: qui venerunt cū zorobabel et iesua. neemia. sarafia. rabelaiā. mardochai. belsan mespbar. beguai. reuz. baana. Numer; viroꝝ populū israhel. Filij phares. duo milia centum septuaginta duo. Filij a rethi. septingenti septuaginta quinq;. Filij gersē pharia trecenti septuaginta quinq;. Filij saphatia. trecenti septuaginta duo. Filij area septingenti septuaginta quinq;. Filij phetmoab filioꝝ iosue. octingenti. et ioab duo milia octingenti

duodecim. Filij belam. mille ducēti quinquagin-
taquattuor. Filij zethua. nōgenti quadragin-
taquinque. Filij zachai. septingenti sexaginta. Fi-
lij bani. sexcenti quadragintaduo. Filij bebai
sexcenti vigintrēs. Filij azgad. mille ducenti
vigintriduo. Filij adonica. sexcenti sexaginta
sex. Filij beguai. duo milia quinquaginta sex.
Filij adin. quadringenti quinquagintaquattu-
or. Filij atber qui erant ex ezechia. nonaginta
octo. Filij besai. trecenti vigintrēs. Filij ioza
centum duodecim. Filij azem. ducenti vigintri-
tres. Filij gebbar. nongentiquinque. Filij be-
eblee. centum vigintrēs. Viri nerbupha. quin-
quaginta sex. Viri anathot. centum vigintriduo
Filij azmauetb. quadragintaduo. Filij caria
thiarin cephira et berotb. septingenti quadra-
gintatres. Filij rama et gabaa. sexcenti vigin-
triduo. Viri machmas. centum vigintriduo. Viri
berbel et chai. ducenti vigintrēs. Filij nebo
quinquagintaduo. Filij megbis. centum quin-
quaginta sex. Filij belam alterius. mille ducē-
ti quinquagintaquattuor. Filij arim. trecenti
vigintri. Filij lodadin et ono septingenti vigin-
triquinque. Filij hiericho. trecenti quadraginta
quinque. Filij senaa. tria milia sexcenti triginta.
Sacerdotes. Filij iadaia in domo iesue. non-
genti septuagintatres. Filij emmer. mille quin-
quagintaduo. Filij pbessur. mille ducenti qua-
draginta septem. Filij arim. mille decem et sep-
tem. Leuite. Filij Iesue et zedmibel filiorum
odouie. septuagintaquattuor. Cantores. Filij
asaph. centum vigintriduo. filij sanctorum. filij
sellum. filij atber. filij thelmon. filij accub. filij
atbita. filij sobai: vniuersi ceteri trigintanouem.
Nathinai. Filij sia. filij asupha: filij thebboat.
filij ceros. filij staa. filij pbadō. filij lebana. filij
asaba filij accub. filij agab. filij selmai. filij ana
filij gaddel. filij gaer. filij raabia. filij rasin. filij
nechoda. filij gazen. filij azec. filij pbesea. filij
besee. filij asemaa. filij munim. filij nephusin
filij becbue. filij acupha. filij azur. filij bessurb.
filij maida. filij arsa. filij berchos. filij zizara. fi-
lij thea. filij nasia. filij atbupha. filij seruozus sa-
lomonis. filij sotbei. filij sopberetb. filij pbaru-
da. filij iala. filij dercon. filij geddel. filij sapha-
ta. filij atbul. filij phoceretb. qui erant de aseba-
im. filij amim. Disis nathinai et filij seruozus
salomonis. trecenti nonagintaduo. Et hi qui
ascenderunt de thelmala. thelarfa cherub et
don et mer: et non potuerunt indicare domum pa-
trum suorum et semen suum. vtrum ex israel es-
sent filij dalata. filij thobia. filij nechoda. sexcenti
quinquagintaduo. Et de filiis sacerdotum: fi-
lij ioba. filij acos. filij berzellai. qui accepit de
filiabus berzellai gallaaditidis uxorem. et vo-
catus est nomine eorum. Hi quesierunt scrip-
turas genealogia sue: et non inuenerunt. et ele-
cti sunt de sacerdotio. Et dixit atber satha eis
vt non comederent de sancto sanctorum donec
surgeret sacerdos doctus atque perfectus. Om-
nis multitudo quasi vnus quinquagintaduo milia

lia trecenti septuaginta. exceptis seruis eorum
et ancillis qui erant septem milia trecenti tri-
gintaseptem: et in ipsis cantores atque cantatri-
ces ducenti. Equi eorum sexcenti triginta sex.
mulæ eorum ducenti quadraginta quinque. came-
llæ eorum quadringenti triginta quinque. asini
eorum sex milia septingenti viginti. Et de prin-
cipibus patrum cum ingrederentur templum do-
mini quod est in hierusalem. sponte obtulerunt in
domum dei ad extruendam eam in loco suo. Se-
cundum vires suas dederunt impensas operis:
auri solideos quadraginta milia et mille: argen-
ti minas quinque milia. et vestes sacerdotales cen-
tum. Habitauerunt ergo sacerdotes et leuite
et de populo et cantores et saniores et nathin-
nai in urbibus suis. vniuersique israel in ciui-
tatibus suis.

C. S. Congregatur populus in hierusalem
et in facto altari fecit scenophagia et ceteras
solennitates. alij vociferantur gaudentes: alij
flentes.

Ca. III
I Amque venerat mens septimus et
erant filij israel in ciuitatibus suis
Congregatus est ergo populus quasi
vir vnus in hierusalem. et surrexit iosue fi-
lius iosodech et fratres eius sacerdotes et zoroba-
bel filius salathiel et fratres eius: et edificauerunt
altare dei israel vt offerret in eo holocaustoma-
ta: sicut scriptum est in lege moysi viri dei. Col-
locauerunt autem altare dei super bases suas deter-
rentibus eos per circuitum populis terrarum et ob-
tulerunt super illud holocaustum domino mane et ves-
pere. Feceruntque solennitatem tabernaculorum
sicut scriptum est. et holocaustus diebus singulis
per ordinem secundum preceptum opus dei in die suo
et post hoc holocaustum iuge tamen kalendis que in
vniuersis solennitatibus domini: que erant conse-
crate. et in omnibus in quibus vltro offerebatur
munus domino. A primo die mensis septimi: ceperunt
offerre holocaustum domino. Porro templum
dei nondum fundatum erat. Dederunt autem pe-
cunias latomis et cementariis: cibum quoque et po-
tum: et oleum sidonius tyrius vt deferreret ligna
cedrina de libano ad mare ioppem: iuxta quod
preceperat cyrus rex persarum eis. Anno au-
tem secundo aduentus eorum ad templum dei
in hierusalem mense secundo ceperunt zoroba-
bel filius salathiel: et iosue filius iosodech et re-
liqui de fratribus eorum sacerdotes et leuite
et omnes qui venerant de captiuitate in hieru-
salem. et constituerunt leuitas a viginti annis et
supra vt vigeret opus domini. Stetitque iosue et fi-
lij eius et fratres eius: cedmibel et filij eius et
filij iuda quasi vir vnus vt instarent super eos
qui faciebant opus in templo dei: filij enadab
et filij eorum et fratres eorum leuite. Fundato
igitur a cementariis templo domini: steterunt sacer-
dotes in ornamento suo cum tubis. et leuite filij as-
saph in cymbalis vt laudaret deum per manus
dauid regis israel. Et concinebant in hymnis
et confessione domino: quonia bonus quoniam in eternum
6 iii

A
Esdre. viij. a
ij. esdre. ix. e

B

E

B